

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η. ΚΟΥΜΕΤΑΚΗΣ
ΑΡ. ΒΕΚΙΑΡΕΛΗΣ
ΓΕΡ. ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΡ. ΡΙΤΣΟΣ
ΙΩ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΜΕΤ' ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΚΑΤΑ ΤΡΙΜΗΝΟΝ

“ TRAPEZITIKI „ - ORGANE DE L'ASSOCIATION DES EMPLOYÉS DE LA BANQUE NATIONALE DE GRÈCE, ”

ΓΡΑΦΕΙΑ :
ΑΜΕΡΙΚΗΣ 19 - ΤΗΛ. 27-944

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : Δ. ΣΑΓΚΡΙΩΤΗΣ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ : ΑΛ. ΧΑΜΨΑΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1937
ΕΤΟΣ Γ' ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 29

ΕΚΔΟΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ

ΔΥΝΑΝΤΑΙ ΤΑ ΕΚΔΟΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΝΑ ΔΕΣΚΩΣΙΝ ΕΠΙΡΡΟΗΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ;

ΤΟΥ Κ^{ΟΥ} CHARLES DE NEVERS

Πολυάριθμοι είναι οι Άγγλοαμερικανοί οικονομολόγοι, οι πιστεύοντες εις την αποτελεσματικότητα μιας συντονισμένης δράσεως των Έκδοτικών Ιδρυμάτων επί του επιπέδου των τιμών των πρώτων υλών και των κυριωτέρων ειδών της διατροφής.

Ο κ. Neville Chamberlain, Υπουργός των Οικονομικών της Μεγάλ. Βρετανίας, έγνετο ο διερμηνεύς της ιδέας ταύτης επί ευκαιρία της μακαρίτιδος παγκοσμίου οικονομικής διασκέψεως του Λονδίνου.

Κατ' αυτόν, η αύξησις των παγκοσμίων τιμών θα προήρχει ολίγωτερον εκ μειώσεως της προσφοράς παρά εκ της αύξησεως της ζήτησεως δια της εφαρμογής μιας φιλελευθέρας πολιτικής επί των πιστώσεων, ήτις θα επέδρα επί της αύξησεως των αγοραστικών μέσων και, περαιτέρω, επί της ζήτησεως των εμπορευμάτων. Έν ολίγοις, ο αντικειμενικός σκοπός θα ήτο η αύξησις του όγκου των πιστώσεων, των χρησιμοποιοιμένων υπό του κόσμου.

Όσον αφορά το μέσον, τουτο θα συνίστατο εις την συνεργασίαν των Έκδοτικών Τραπεζών.

Αί τελευταία αυτά θα έπρεπε λοιπόν να παρακολουθούν εκ του σύνεγγυς την γενικήν οικονομικήν κατάστασιν και ι-διαίτατα τας διακυμάνσεις των τιμών, να συμβουλευνται συχνά αι μὲν τὰς δὲ με τὸν σκοπὸν νὰ φθάσουν εις κοινήν εκτίμησιν της καταστάσεως και νὰ υιοθετήσουν συντονισμένα μέτρα: ή Τράπεζα των Διεθνῶν Διακανονισμῶν θα ήδύνατο αναμφιβόλως νὰ χρησιμεύσῃ ὡς συνεκτικός μεταξύ των κρίκος.

Όταν αὶ τιμαὶ σημειώσῃσιν ἀδικαιολόγητον ὑπερτιμητικὴν τάσιν, ή πολιτικὴ τῶν πιστώσεων πρέπει νὰ περιορισθῇ και ὅταν ἀντιθέτως αὶ τιμαὶ σημειώσῃσιν ἐξαιρετικὴν ὑποτιμητικὴν τάσιν, ή πολιτικὴ τῶν πιστώσεων πρέπει, ἐντὸς τοῦ βραχυτέρου χρονικοῦ διαστήματος, νὰ εὐρυνθῇ.

Ἄλλὰ θὰ ήτο σκόπιμον ἵνα οὐ κανόνες, οὐ σχετικοὶ μετὸ εἰς χρυσὸν κάλυμμάτων Έκδοτικῶν Τραπεζῶν καταστῶσιν ἐλαστικώτεροι, ἵνα αὐταὶ εὐρίσκωνται εἰς θέσιν νὰ ἀντιμετωπίζῃσιν μίαν τυχόν ἀξίωσιν των τιμών ἐν περιπτώσει εἰσροῆς χρυσοῦ, ἀντιθέτως δὲ ἐν περιπτώσει πτώσεως των τιμών, ἀπορροεῖσθαι ἐκ τῆς διαρροῆς τοῦ κεντρίνου μετάλλου.

Ο κ. Chamberlain παρετήρησεν, ὅτι θὰ καθίσταντο ἀναγκαία, ὄχι μόνον ή αύξησις τοῦ ὄγκου των παγκοσμίων πιστώσεων, ἀλλ' ὅτι θ' ἀπῆρτετο προσθέτως ή οὐσιαστικὴ χρησιμοποίησις αὐτῶν.

Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ

τούτου προέκρινεν οὗτος δύο μεθόδους:

Τὴν λεγόμενὴν «open market» κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ Έκδοτικὰ Ἰδρύματα θὰ ἔπρεπε ν' ἀναλάβουν τὴν πρωτοβουλίαν τῆς διὰ λλοσμῶν των ἀγορᾶς, ἐπὶ ταῖς τρεχούσαις τιμαῖς των ἀξιών, ἐμπορικῶν γραμματίων και ἄλλων τίτλων, χωρὶς νὰ περιμένουν τοὺς πελάτας των νὰ ἐλθουν νὰ ζητήσουν τὴν προεξόφλησιν των.

β) Τὴν συνισταμένην εἰς τὴν ἐγκαινίασιν μεγάλων δημοσίων ἔργων.

Ἄλλὰ—και αὐτὸ εἶναι τὸ θέμα μας—τί ἀξίζουν εἰς τὴν πραγματικότητά αὶ Ἄγγλοσαξωνικά αὐταὶ θεωρίαι;

Αἱ Κεντρικαὶ Τράπεζαι δύνανται ἄρα γε νὰ ἀσκήσουν ἀποτελεσματικὴν ἐπίδρασιν τόσον ἐπὶ των πρὸς τὰ ἄνω, ὅσον και ἐπὶ των πρὸς τὰ κάτω διακυμάνσεων των τιμών;

Ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ὁ τέως Πρωθυπουργὸς τῆς Γαλλίας κ. Φλαντὲν ἔγραψεν ὀρθότατα εἰς τὴν Information Economique et Financière: «Δεδομένου, ὅτι τὸ ἐπίπεδον των τιμών εἶναι ή συνισταμένη ὠρισμένη ἀριθμοῦ παραγόντων, ή ἐπίδρασις τῆς ὁποίας θὰ ήδύνατο τὰ Έκδοτικὰ Ἰδρύματα νὰ ἀσκήσουν ἐπὶ τῆς πρὸς τὰ ἄνω ή πρὸς τὰ κάτω τάσεως των τιμών, θὰ ἐξηγητᾶτο ἐκ τῆς ἐπίδρασεως, τὴν ὁποίαν θὰ ήδύνατο ν' ἀσκήσουν ταῦτα ἐπὶ των διαφόρων παραγόντων, των ρυθμιζόντων τὰ ἐπίπεδα των τιμών».

Οἱ παράγοντες οὗτοι εἶναι οὐσιαστικῶς μεταβλητοὶ ἀναλόγως τῆς ἀντιλήψεως τὴν ὁποίαν ἔχει ἕκαστος διὰ τὴν ἔννοιαν τῆς τιμῆς. Ἀκούομεν ὅτι ή τρέχουσα τιμὴ δηλαδὴ ή τιμὴ τῆς ἀγορᾶς καθορίζεται ἀναλόγως τῆς προσφοράς και τῆς ζήτησεως.

Ἐν ἄλλοις λόγοις, αὶ τιμαὶ μεταβάλλονται κατὰ λόγον εὐθέως ἀνάλογον τῆς ζήτησεως και ἀντιστρόφως ἀνάλογον τῆς προσφοράς:

$$\text{Τιμὴ} = \frac{\text{Ζήτησις}}{\text{Προσφορὰ}} \text{ ἢ } T = \frac{Z}{P}$$

Καθ' ὅσον ἀφορᾶ τὴν προσφορὰν, ὅλοι οἱ οικονομολόγοι εἶναι σύμφωνοι ὅτι αὕτη εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸν ὄγκον τῆς παραγωγῆς, τῆς τελευταίας ταύτης λαμβανόμενης ὑπὸ τὴν ἐνρύτεραν τῆς λέξεως σημασίαν, περιλαμβανούσης δηλαδὴ τὰ ἐμπορεύματα και τὰς ὑπηρεσίας.

Ἀντιθέτως, καθ' ὅσον ἀφορᾶ τὴν ζήτησιν οἱ οικονομολόγοι διίστανται ἀπολύτως.

Κατὰ τοὺς μὲν, τοὺς και περιοριστέρας, θιασώτας τῆς ποσοτικῆς θεωρίας, ζήτησις εἶναι ὁ ὄγκος τοῦ συνόλου των διαφόρων μέσων πληρωμῆς, των ἐνδοσκομένων εἰς τὴν διάθεσιν

τοῦ κοινοῦ, ὄγκος ὁλονὲν εὐξανόμενος διὰ τοῦ σχετικοῦ συντελεστοῦ τῆς κυκλοφορικῆς ταχύτητος.

Ἦτοι διὰ τοὺς οικονομολόγους τῆς ποσοτικῆς θεωρίας ή ἐξίσωσις των τιμών: $T = Z$

$$\text{γίνεται } T = \frac{NK + N'K'}{B}$$

Ἐνθα:

N = συνολικὴ ποσότης χρήματος ἔχοντος νόμιμον ὑποχρεωτικὴν κυκλοφορίαν: μεταλλικὸν νόμισμα και τραπεζογραμμάτια.

K = ταχύτης κυκλοφορίας.

N' = σύνολον των παρά Τραπεζῶν καταθέσεων των κινουμένων δι' ἐπιταγῶν.

K' = Ταχύτης κυκλοφορίας των καταθέσεων τούτων.

B = Ὅγκος παραγωγῆς (ἐμπορεύματα και ὑπηρεσίαι).

Κατὰ τοὺς δὲ, ὁπαδοὺς τῆς ψυχολογικῆς θεωρίας τοῦ νομίσματος, των ὁποίων προεξάρχει ὁ κ. Albert Aftalion, καθήγητῆς τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν των Παρισίων, ή ζήτησις εἶναι ή συνισταμένη δύο παραγόντων: των ἐμπορευμάτων ή των ὑπηρεσιῶν και τοῦ νομίσματος.

Ὁ πρῶτος, τὰ ἐμπορεύματα και αὶ ὑπηρεσίαι, μεταβάλλεται ἀναλόγως τῆς διαθέσεως των ἀγοραστῶν ή των ἐκμισθωτῶν.

Όσον ἀφορᾶ τὸν δεύτερον, οὗτος ἐξαρτᾶται κυρίως ἀπὸ ἓν ποσοτικὸν στοιχεῖον, τὸ εἰς χρῆμα εἰσόδημα των ἀγοραστῶν και των ἐκμισθωτῶν και δευτερευόντως ἀπὸ ἓν ποιοτικὸν στοιχεῖον, τὴν ἀτομικὴν ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν νομισματικὴν μονάδα.

Ἐὰν παραλείψωμεν τὸ ποιοτικὸν αὐτὸ στοιχεῖον, ὁ τύπος των τιμών $T = \frac{Z}{P}$ γίνεται

$$T = \frac{E}{B} \text{ ἔνθα } E = \text{εἰσόδημα}$$

των ἀγοραστῶν και των ἐκμισθωτῶν και B = Ὅγκος παραγωγῆς (ἐμπορεύματα και ὑπηρεσίαι).

Προχωροῦντες εἰς τὴν ἀνάλυσιν των, οἱ ἐχόμενοι τῆς ψυχολογικῆς θεωρίας τοῦ νομίσματος οικονομολόγοι παραδέχονται γενικῶς ὅτι οἱ κυριώτεροι μεταβλητοὶ παράγοντες εἶναι:

- α) διὰ τὸ εἰσόδημα:
 - τὸ συνάλλαγμα,
 - ή παραγωγή τοῦ χρυσοῦ,
 - ή ἔκδοσις τραπεζ. γραμ.

τιών διὰ τὴν κάλυψιν των ἐλλειμμάτων τοῦ προϋπολογισμοῦ, αὶ ἔξωτερικαὶ τιμαί.

β) διὰ τὴν ἀτομικὴν ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν νομισματικὴν μονάδα:

— ή ποικιλία των ἀπαιτήσεων των ἀγοραστῶν και των ἐκμισθωτῶν.

— ή μικρὴ ή μεγάλη κλίσις των πρὸς τὴν ἀποταμίευσιν,

— ή πρόβλεψις των ὡς πρὸς τὴν μελλοντικὴν ἀξίαν τοῦ εἰσοδήματός των.

Ἄρα γε ὅμως ποιοὶ ἐκ των οικονομολόγων, οἱ φίλοι τῆς ποσοτικῆς ή οἱ τῆς ψυχολογικῆς θεωρίας εὐρίσκονται ἐν δικαίῳ;

Αὐτὸ δὲν πρόκειται νὰ συζητηθῇ σήμερον οὔτε και μὰς ἐνδιαφέρει ἄλλως τε.

Ὁ ρόλος μας θὰ περιορισθῇ εἰς ἐπισκόπησιν ἑνὸς ἐκάστου των παραγόντων, των δυναμένων ν' ἀσκήσουν ἐπίδρασιν τινα ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου των τιμών, τόσον βάσει τῆς ποσοτικῆς θεωρίας, ὅσον και τῆς ψυχολογικῆς τειαύτης και εἰς καθορισμὸν τῆς ἀσκούμενης ἐφ' ἑνὸς ἐκάστου ἐξ αὐτῶν ἐπίδρασεως ὑπὸ των Έκδοτικῶν Ἰδρυμάτων.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

Α) Ὅγκος τῆς παραγωγῆς.

Ποίαν ἐπίδρασιν δύνανται ν' ἀσκήσῃ τὸ ἐκδοτικὸν Ἰδρυμα ἐπὶ τοῦ ὄγκου τούτου;

Οὐδεμίαν, τοῦλάχιστον οὐδεμίαν ἄμεσον, ἐφ' ὅσον ή παραγωγή προέρχεται ἐκ τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας.

Ἐν τούτοις ὅμως, δύνανται ν' ἀσκήσῃ ἔμμεσον ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ὄγκου τούτου χάρις εἰς τὴν πολιτικὴν των πιστώσεων.

Όταν περιστέλλῃ τὰς πιστώσεις, ὁ ὄγκος οὗτος τείνει νὰ συσταλῇ και ὅταν τὰς ἐπεκτείνῃ, ὁ ὄγκος διαστέλλεται.

Ἄλλὰ μένει νὰ ἐξετασθῇ κατὰ ποῖον μέτρον ή Κεντρικὴ Τράπεζα δύνανται νὰ ἀνοίγῃ και νὰ κλείνῃ τὸν κρευθὸν τῆς πίστεως.

Όταν πρόκειται περὶ κλεισίματος, τὸ ἔργον εἶναι εὐκόλον ἀρκεὶ ὁ περιορισμὸς ή ή παῦσις προεξοφλήσεως ἐμπορικῶν γραμματίων.

Όταν ὅμως, ἀντιθέτως πρόκειται περὶ ἀνοίγματος, τὸ ἔργον εἶναι πολὺ δυσκολώτερον και ή ἐπιτυχία πολὺ ὀλιγώτερον ἀσφαλῆς. Εἶναι ὑποχρεωμένη ν' αὐξάνῃ τὸ ἐμπορικὸν

χαρτοφυλάκιον, ὄχι μόνον διὰ τῆς ἀποδοχῆς εἰς προεξόφλησιν ὄλων των παρουσιαζομένων γραμματίων, ἀλλ' ἀκόμη και δι' ἀποκτήσεως βραχυπρόθεσμων τίτλων ἐκ τῆς ἀγορᾶς.

Ἐν τούτοις, ἀκόμη και ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ὅτι τὸ ἐκδοτικὸν Ἰδρυμα, θ' ἀναλάβῃ τὴν ἐνεργὸν αὐτὴν στάσιν, αὶ δυνατότητες τῆς δράσεώς του θὰ παραμείνουν περιορισμένα.

Διὰ τί;

Διότι ή συρροή των οὕτω δημιουργηθέντων γραμματίων (ἐφ' ὅσον βεβαίως δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς πραγματικὴν ἀνάγκην) θὰ κινδυνεύσῃ νὰ προκαλέσῃ πτώσιν τοῦ τόκου τοῦ χρήματος ἐν τῇ ἐλευθέρα ἀγορᾷ με συνέπειαν, τὸν ἐξαναγκασμὸν των δανειστῶν ν' ἀπευθυνθῶσιν ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀγορὰν ἀντὶ νὰ προστρέξουν πρὸς τὸ Έκδοτικὸν Ἰδρυμα.

Ἐν ἄλλοις λόγοις ή ὑπὸ ταυταῖς συνθήκας, ἐξόγκωσις τοῦ χαρτοφυλακίου των ἀγοραζομένων ἀξιών θὰ ἐξουδετερωθῇ ἀπὸ τὴν ἐκμηδένισιν τοῦ χαρτοφυλακίου των προεξοφλουμένων ἀξιών: ὁ ὄγκος τοῦ κυκλοφορούντος χαρτονομίσματος και πιστωτικοῦ τοιούτου θὰ παρέμενεν ὁ αὐτὸς και ή προσπάθεια θὰ ἀπέβαινεν εἰς μάτην.

Τοιοῦτοτρόπως, ὡσάκις ή αύξησις τοῦ ὄγκου των πιστωτικῶν μέσων δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας τῆς ἀγορᾶς, ή δράσις τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς, ὅσονδῆποτε ἐνεργητικὴ και ἂν εἶναι κινδυνεύει νὰ προσκρούσῃ εἰς σπουδαία ἐμπόδια και νὰ καταλῆξῃ εἰς ναυάγιον.

Ἐν συμπεράσματι, ἔάν, ὅσον ἀφορᾶ τὸν περιορισμὸν των πιστώσεων, ή ἐπιρροή τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς εἶναι πρωταρχικὴ, ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἐπέκτασιν, εἶναι ἀντιθέτως δευτερεύουσα, διότι πρέπει ν' ἀναγνωρίσωμεν, ὅπως και ὁ κ. Φλαντὲν, ὅτι ή τελευταία λέξις, ή καθορίζουσα τὴν ἀποτελεσματικότητά τῆς ἀσκούμενης πολιτικῆς, ἀνήκει

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΕΛΙΣ 3 100 ο]ο Money ὑπὸ Irving Fisher.

- » 5 Αἱ διεθνεῖς συναλλαγαὶ και ή μεταφορὰ συναλλάγματος ὑπὸ κ. Marcel Fraenkel.
- » 7 Τὸ Συντεχνιακὸν Κράτος. Ἡ πολιτικὴ και οἰκονομικὴ ὀργάνωσις ἐν Ἰταλίᾳ ὑπὸ κ. Ἀριστ. Βεκιαρέλη.
- » 11 Ἀποδεματικά και φορολογία ἐν τῇ βιομηχανίᾳ ὑπὸ κ. Ἀναστ. Βαλαμοπούλου.
- » 12 Ἡ ἐξέτασις τοῦ ἰσολογισμοῦ των ἐπιχειρήσεων ὑπὸ τοῦ τραπεζίτου.
- » 13 Οἰκονομικαὶ εἰδήσεις ἐξωτερικοῦ.
- » 14 Τὰ κυριώτερα ἐμπορεύματα.
- » 15 Ἡ οἰκονομικὴ δραστηριότης κατὰ τὸ 1936.

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ,

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Έσωτερικού	Δρχ.	60
Έξωτερικού	Δολ.	2
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ	Δρχ.	5

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ :

X. ΧΑΝΔΑΝΟΣ

AMERIKHS 19

Τὰ ἐμβλήματα ἐπ' ὀνόματι τῆς
"ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗΣ"

Αἱ ἀποδείξεις δέον νὰ φέρωσι
τὴν ὑπογραφήν τοῦ Διαχειριστοῦ
καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ Περιηγητοῦ.

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Συνδρομηταὶ, ὅπως γνωστοποιῶσιν εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ Περιηγητοῦ πᾶσαν μεταβολὴν τῆς διευθύνσεώς των.

Δυνάμει τοῦ περὶ Τύπου Νόμου

Υπεύθυνος ἐπὶ τῆς Ὑλῆς

ΑΑ. ΧΑΜΨΑΣ Ἀμερικῆς 19

Προϊστάμενος Τυπογραφείου

Κ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Μάγερ 18

εἰς τὴν ἀγοράν.

Ἐξ ἄλλου ὅμως ὑπολείπεται νὰ ἐξετάσωμεν, ἐάν μὲ αὐτὰς τὰς πλημμυρίδας καὶ τὰς ἀμπώτιδας τῆς πίστεως, δύναται μία Κεντρικὴ Τράπεζα ν' ἀσκήσῃ πραγματικὴν ἀποτελεσματικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν.

Ὅντως, ἐνὰ Ἐκδοτικὸν Ἴδρυμα, τὸ ὁποῖον θέλει νὰ μεταβάλλῃ τὸν ὄγκον τῆς παραγωγῆς διὰ πιστωτικῆς πολιτικῆς τῆς ἰδίας του ἐπινοήσεως, ἀγεῖται ἐξ αὐτοῦ καὶ μόνον τοῦ γεγονότος εἰς τὴν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς μεταβολῆν τῆς μάξης τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ μέσων πληρωμῆς.

Λοιπὸν, ἐάν, διὰ τοὺς οἰκονομολόγους τῆς ποσοτικῆς θεωρίας τοὺς παραδεχομένους

τὸν τύπον: $T = \frac{NK + N'K'}{B}$ ὁ

παράγων «Ὁγκος μέσων πληρωμῆς» $N + N'$ ἐπιδρᾷ κατὰ τινὰ τρόπον ἐπὶ τῶν τιμῶν, ἀντιθέτως ὁ ἕτερος παράγων «Ὁγκος παραγωγῆς» B , ἐπιδρᾷ ἐπ' αὐτῶν κατὰ λόγον ἐκ διαμέτρου ἀντίστροφον, ὑπάρχει δρᾶσις καὶ ἀντίδρασις, ἄρα, θεωρητικῶς, ἐξουδετέρωσις.

Ἐν τῇ πραγματικότητι τὴν ἐξουδετέρωσιν φέρει συχνότερον ἢ δρᾶσις τοῦ συντελεστοῦ «Παραγωγῆς».

Πόσας φορές δὲν παρετηρήσαμεν, ὅτι εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἐπεκτάσεως τῶν πιστώσεων, τῶν χρησιμοποιηθησομένων πρὸς αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς, μὴ ἀνταποκρινομένης πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ἀγορᾶς, τὸ ποσοστὸν τῆς πτώσεως τῶν τιμῶν εἶναι πολὺ ἀνώτερον τοῦ ποσοστοῦ τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς. Τοιοῦτοτρόπως παραδεχόμεθα ὅτι ἡ ἀλφινιδία αὐξήσις τοῦ ὄγκου προϊόντος τινὸς μειώνει γενικῶς τὴν ἀξίαν του, κατὰ λόγον πολὺ ἀνώτερον ἐκείνου τῆς παραχθείσης ποσότητος.

Β) Ὁγκος τῶν μέσων πληρωμῆς

Τὰ Ἐκδοτικὰ Ἴδρύματα ἀσσοκοῦν ἀναμφιβόλως ἄμεσον ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ὄγκου τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ μέσων πληρωμῆς, ἀλλ' ἡ ἐπίδρασις αὕτη οὐδὲν εἶναι ἀπόλυτος. Καὶ τοῦτο διότι εἶναι ὑποχρεωμένα νὰ τηρῶσιν ὀρισμένους κανόνες νομικῆς ἢ λογιστικῆς τάξεως. Τὰ τραπεζογραμμάτια τῶν δὲν ἐκδίδονται καὶ αἱ ἐπ' ἀνοικτῶ λισμῶν πιστώσεις τῶν δὲν παραχωροῦνται παρὰ μόνον ὅταν ἀντιπροσωπεύωσιν ὀρισμένας ἀξίας ἐνεργητικῶν, καὶ δὴ χρυσὸν καὶ ἐμπορικὰ γραμμάτια.

Ἦτοι, ὁ ὄγκος τῆς νομισματικῆς καὶ πιστωτικῆς κυκλοφορίας, ἐξαρτᾶται :

— Ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκ τοῦ ἀπο-

θέματος τοῦ χρυσοῦ τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς.

— Ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκ τῆς πιστωτικῆς τῆς πολιτικῆς.

Ὡστε ἐν Ἐκδοτικὸν Ἴδρυμα εἶναι ἄρα γε ὁ κύριος τοῦ εἰς χρυσὸν ἀποθέματος του καὶ ἐξουσιάζει τὴν πιστωτικὴν πολιτικὴν του ;

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν πολιτικὴν τῶν πιστώσεων, τὸ ζήτημα συνεζητήθη ἀνωτέρω : Εἶδομεν ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὸν περιορισμὸν ὁ ρόλος τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς εἶναι προληπτικός· ὅσον ἀφορᾷ τὴν εὐρυσιν εἶναι ἀντιθέτως δευτερεύων, τῆς τελικῆς ἀποφάσεως, τῆς καθορίζουσας τὴν ἀποτελεσματικότητα τῆς ἀσκομένης πολιτικῆς, ἀνηκούσης εἰς τὴν ἀγοράν.

Μένει νὰ ἐξετασθῇ τὸ πρῶτον σημεῖον : Εἰς ποῖαν ἔκτασιν Ἐκδοτικὸν τι Ἴδρυμα εἶναι κύριον τοῦ εἰς χρυσὸν ἀποθέματος του ;

Κατ' ἀρχὴν, μία Κεντρικὴ Τράπεζα δύναται, διὰ καταλλήλου πολιτικῆς τοῦ προεξοφλητικοῦ τῆς τόκου, νὰ ἀσκήσῃ σημαντικὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς κινήσεως τῶν κεφαλαίων, καὶ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης, ἐπὶ τῶν μετακινήσεων τοῦ χρυσοῦ. Διὰ τῆς ὑψώσεως τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου θὰ προσελκύσῃ ξένα κεφάλαια, διὰ δὲ τῆς μειώσεως θὰ φυγαδεύσῃ τὰ κεφάλαια τῆς χώρας.

Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἐν τῇ πραγματικότητι, ἡ φυγάδευσις καὶ ἡ παλιννόστησις τῶν βραχυπροθέσμων κεφαλαίων (διότι δὲν πρόκειται παρὰ περὶ Κεφαλαίων ἐπιζητούντων τοποθέτησιν βραχυπρόθεμον καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου εἶναι ἐξόχως ἐυκίνητα) ὑπακούουν εἰς παράγοντας διαφόρους τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου καὶ διαφεύγουσι παντελῶς τοῦ ἐλέγχου τοῦ Ἐκδοτικοῦ Ἴδρυματος. Εἰς ἐκ τῶν κυριωτέρων τούτων παραγόντων εἶναι ἡ ἀσφάλεια, στοιχείον ἐξόχως ψυχολογικῆς φύσεως, ἐξαρτωμένη ἀπὸ τὰ πολιτικά, οἰκονομικά καὶ χρηματιστηριακά γεγονότα.

Ἐπειτα, εἰς ὀρισμένας περιπτώσεις, ὁ ἐπίσημος προεξοφλητικὸς τόκος χάνει πᾶσαν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ἀνεπισημοῦ τοιοῦτο τῆς ἐλευθέρας ἀγορᾶς, ἰδιαιτέρως ὅταν ἡ ἐλευθέρᾳ ἀγορᾷ εἶναι ἄφθονος εἰς κεφάλαια, ὥστε νὰ μὴ ἔχη ἀνάγκην νὰ ζητήσῃ τὴν πιστωτικὴν ἐνίσχυσιν τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς.

Ἐν συνόψει, τὸ Ἐκδοτικὸν Ἴδρυμα εἶναι πολὺ ὀλιγώτερον κύριον τῆς σπουδαιότητος τοῦ εἰς χρυσὸν ἀποθέματος του παρὰ τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς του καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὁ ὄγκος τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας δὲν εἶναι ποσῶς, ὡς οἱ παλαιότεροι ἐπίστευον εἰς τὴν ἀπόλυτον διάθεσιν του.

γ) Ταχύτης τῆς κυκλοφορίας τῶν μέσων πληρωμῆς

Ὁ παράγων οὗτος διαφεύγει τελείως τῆς ἀκτίνος ἐνεργείας τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς. Ἐξαρτᾶται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τοὺς ἰδιώτας τοὺς κατέχοντας τὰ νομίσματα· ποικίλλει κατὰ λόγον εὐθέως ἀνάλογον πρὸς τὴν κλίσιν των πρὸς τὰς δαπάνας καὶ κατ' ἀντίστροφον λόγον πρὸς τὴν πρὸς ἀποθησαύριον τάσιν των.

Ἡ ταχύτης τῆς κυκλοφορίας τῶν τραπεζογραμμάτων, δυσκολωτάτη νὰ καθορισθῇ λόγω τῆς ἀνυπαρξίας σχετικῆς στατιστικῆς, εἶναι ἀναμφιβόλως πολὺ κατωτέρα τῆς τῶν πιστωτικῶν ὑπολοίπων τῶν ἀλληλοχρέων λισμῶν, κυρίως εἰς ἐποχὴν, ὡς ἡ ἰδική μας, κατὰ τὴν ὁποῖαν ἡ ἀποθησαύρισις εἶναι πολὺ τοῦ συρμοῦ. Ὅπως δὲ ἔχουν τὰ πράγματα, πρέπει νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἡ ἀποτελεσματικότης τοῦ νομισματικοῦ ἀποθέματος ἐξαρτᾶται ὀλιγώτερον ἐκ τοῦ ποσοῦ του καὶ περισσότερο ἀπὸ τὴν ταχύτητα τῆς κυκλοφορίας του.

Ἦτοι ἡ ὑψώσις ἢ ἡ πτώσις τῶν τιμῶν ὑπόκειται πολὺ περισσότερο εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἐπιταχύνσεως ἢ ἐπιβραδύνσεως τῆς ταχύτητος τῆς κυκλοφορίας παρὰ εἰς τὴν συστολήν ἢ διαστολήν τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας.

Κατὰ συνέπειαν ἡ ῥύθμισις τῆς ταχύτητος ταύτης ἀπόκειται εἰς τὰ ἄτομα καὶ μόνον εἰς αὐτὰ καὶ τὸ πᾶν, ὅπερ δύναται τὸ Ἐκδοτικὸν Ἴδρυμα νὰ πράξῃ ἐν προκειμένῳ εἶναι νὰ συντηρῇ καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἀναζωογονῇ, διὰ συνετῆς πολιτικῆς καὶ σοφῆς διαχειρίσεως, τὴν φλόγα τῆς αἰσιοδοξίας, μόνης ἱκανῆς νὰ τήσῃ τὴν παγωμένην ἀποθησαύριον.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

Μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν προσφιλῶν εἰς τὸς θιασώτας τῆς ποσοτικῆς θεωρίας παραγόντων, ὅς ἐξετάσωμεν τοὺς ὑποστηριζομένους ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων των, ὁπαδῶν τῆς ψυχολογικῆς θεωρίας, παράγοντας, ἦτοι :

— Τὸ εἰς ἔθνικὸν νόμισμα εἰσόδημα.

— Τὸν ὄγκον τῆς παραγωγῆς.

— Ὁ δεύτερος τούτων, κοινὸς καὶ εἰς τὰς δύο θεωρίας ἐξετάσθη προηγουμένως.

Τὸ εἰς ἔθνικὸν νόμισμα εἰσόδημα, ὡς ἐλέχθη, εἶναι συνάρτησις :

1) τοῦ συναλλάγματος.

2) τῆς παραγωγῆς χρυσοῦ.

3) τῆς ἐκδόσεως τραπεζογραμμάτων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν τῆς νομισματικῆς ἀνεπαρκείας.

4) τῶν τιμῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μόνον ὁ 1ος καὶ ὁ 3ος παράγων εἶναι

δεκτικοὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς : οἱ δύο ἄλλοι, τῆς διαφεύγουσι παντελῶς.

I. Συνάλλαγμα

Πῶς ἐν Ἐκδοτικὸν Ἴδρυμα δύναται νὰ ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος ; Καὶ εἰδικώτερον πῶς δύναται νὰ ὑποβοηθῇ τὴν ἀνόρθωσιν του ;

Πρῶτον διὰ τῆς πολιτικῆς τῶν προεξοφλήσεών του καὶ κατόπιν διὰ τῆς νομισματικῆς πολιτικῆς του.

Ἡ ὑψώσις τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου, προκαλοῦσα ὡς ἀνεπιθύμη ἀνωτέρω, εἰσορρὴν ξένων κεφαλαίων ἐνέχει διὰ τὴν ἀποκατάστασιν συναλλαγματικῆς ἰσορροπίας, βεβαίαν ἀποτελεσματικότητά, προκειμένου περὶ χρυσοῦς βάσεως, ἀμφίβολον δὲ εἰς τὴν περιπτώσιν ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας.

Εἰς τὴν περιπτώσιν ταύτην τὸ Ἐκδοτικὸν Ἴδρυμα, δύναται νὰ συντελέσῃ μᾶλλον διὰ τῆς συναλλαγματικῆς πολιτικῆς του εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς διακοπείσης ἰσορροπίας.

Ἐξ ἄλλου καὶ μόνῃ ἢ παρέμβασιν τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς εἶναι παράγων πρωταρχικῆς ψυχολογικῆς σπουδαιότητος διὰ τὴν συγκατάσθιν τῶν τιμῶν τοῦ συναλλάγματος.

Οὐχ ἤττον, δὲν ἀρκεῖ νὰ προσδοκᾷ τις ὑπερμέτρως ἐπὶ τῆς ἀποτελεσματικότητος τῆς παρεμβάσεως τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς, ἥτις μόνῃ της, θὰ ἦτο πλημμελής. Αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀποκατάστασιν καὶ τὴν διατήρησιν τῆς συναλλαγματικῆς ἰσορροπίας παρὰ μόνον, ὅταν οἱ ἄλλοι παράγοντες δὲν εἶναι δυσμενεῖς διὰ τὴν ἰσορροπίαν ταύτην, ὅταν δὲν ὑπάρχει οὔτε συνεχὲς ἔλλειμμα εἰς τὸν προϋπολογισμόν, οὔτε πληθωρισμὸς, οὔτε ἔλλειψις ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸ νόμισμα.

Ἐν συμπεράσματι, πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐπιδράσεως τοῦ Ἐκδοτικοῦ Ἴδρυματος ἐπὶ τῆς τιμῆς τοῦ συναλλάγματος συνδέεται πρὸς εὐνοϊκὴν ἀτμοσφαιρᾶν, ἥτις δημιουργεῖται διὰ τῆς συνισταμένης πολλῶν παραγόντων, διαφευγόντων παντελῶς τῆς ἐπι-

ρῆς τοῦ Πιστωτικοῦ Ἴδρυματος.

II. Ἐκδοσις τραπεζίων (ἢ ἀνοίγμα πιστώσεων ἐπ' ἀνοικτῶ λογισμῶ) προωρισμένων διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἡ ἀπόφασις ἀπόκειται εἰς τὸ Κράτος καὶ μόνῃ ἢ ἐκτέλεσις τῆς ἐπιπέσει εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ἐκδοτικοῦ Ἴδρυματος. Ἄλλ' ἐπειδὴ, ἐπὶ τοιοῦτου θέματος, τὸ Κράτος οὐδέποτε παραλείπει νὰ συμβουλευθῇ τοὺς διοικοῦντας τὴν Κεντρικὴν Τράπεζαν, οὗτοι δύναται, διὰ τῶν ἐμπεριστατωμένων συμβουλῶν των, νὰ θέσωσι πῆδον εἰς τὰς πολὺ συχνὰ ἐκδηλουμένας δημαγωγικὰς τάσεις τοῦ Κράτους.

Ἐν ὀλίγοις, ἡ ἐπίδρασις, ἢν δύναται νὰ ἀσκήσῃ τὸ Ἐκδοτικὸν Ἴδρυμα, ἐπὶ τοῦ εἰς ἔθνικὸν νόμισμα εἰσοδήματος, ἐάν δὲν εἶναι ἀμελητέα, εἶναι ἐν πάσῃ περιπτώσει λίαν περιορισμένη.

Συμπέρασμα

Τὸ συμπέρασμα τοῦ ἄρθρου τούτου εἶναι ὅτι, οἰανδήποτε ἐκ τῶν δύο θεωριῶν, ποσοτικὴν ἢ ψυχολογικὴν, καὶ ἀν ἀκολουθῆ τις, θὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι ἡ ἐπιρροή, ἢν τὰ ἐκδοτικὰ ἴδρύματα δύναται νὰ ἀσκήσωσιν ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν δὲν φαίνεται νὰ ἔχη τὸν ἀποφασιστικὸν χαρακτήρα, τὸν ὁποῖον ὀρισμένοι Ἀγγλοαμερικανοὶ οἰκονομολόγοι θαμψιλῶς τῇ ἀποδίδωσιν.

Αἱ Ἐκδοτικὰ Τράπεζα δύναται ἀναμφιβόλως νὰ συντελέσωσι διὰ καταλλήλου πιστωτικῆς πολιτικῆς, πολιτικῆς προεξοφλητικοῦ τόκου καὶ συναλλάγματος, εἰς τὴν ὑψώσιν καὶ ἰδίως τὴν πτώσιν τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν, ἀλλὰ τοῦτο οὐδὲν σημαίνει, ὅτι αὐταὶ εὐρίσκονται ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον ἐξάρτησιν των.

Αἱ τιμαὶ ὑπακούουν—ὡς εἶδομεν—εἰς σύνολον παραγόντων διεπομένων ὑπὸ νόμων διαφόρων ἐκείνων τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς τοῦ Ἐκδοτικοῦ Ἴδρυματος καὶ ἐπὶ τῆς διακυμάνσεως τῶν ὁποίων τὸ ἐκδοτικὸν ἴδρυμα δὲν δύναται νὰ ἔχη οὐδεμίαν ἐπίδρασιν.

ΔΩΣΑΤΕ ΕΙΣ ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΣΑΣ ΕΝΑ ΝΕΟΝ ΘΕΛΙΓΓΡΟΝ

Μία ἀντισηπτικὴ Ὄδοντοκρέμα ἢ ὁποῖα ἀφαιρεῖ τὰς κηλίδας καὶ ἀποδίδει στὰ δόντια τὴν φυσικὴν των λευκότητα εἶναι ἡ

ΚΟΛΥΝΟΣ

εἰς τὴν ὁποῖαν ἀνενεμήθη ὑπὸ τῆς Χ Διεθνοῦς Ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης μέγα βραβεῖον «ἐκτὸς συναγωνισμοῦ».

Εἰς τὴν κρέμαν ξυρίσματος ΚΟΛΥΝΟΣ ἀνενεμήθη ἐπίσης ὑπὸ τῆς αὐτῆς Ἐκθέσεως τὸ χρυσοῦν μετάλλιον.

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣ : ΜΩΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΗ ΟΔΟΣ ΣΚΟΥΛΕΝΙΟΥ 3. ΑΘΗΝΑΙ

OMEGA
ΤΟ ΟΡΟΛΟΙΟΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΖΩΗΝ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ

Ἡ ἀξία τῆς ληφθείσης ἀποφάσεως περὶ προπαρασκευῆς τῆς «οἰκονομικῆς ἐπιστρατεύσεως» δὲν ἔχει ἀνάγκη ἐξάρσεως, διότι θὰ ἦτο ἀκατανόητον νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς εἰρήνης ἀκριβῆς στάθμισις τῆς ἀποδόσεως τῶν οἰκονομικῶν δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι ὡς μέρος τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων θὰ ἐτίθεντο καὶ αὐταὶ ἐν καιρῷ πολέμου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Πατρίδος.

Διὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς διὰ τῆς «οἰκονομικῆς ἐπιστρατεύσεως» καταβαλλομένην προσπάθειαν, νομίζομεν ἀπαραίτητον τὴν σύντομον διαφώτισιν τῆς κοινῆς γνώμης, ὥστε οἱ καταγραφόμενοι ὀργανισμοὶ καὶ ἐπιχειρήσεις νὰ δώσουν ἐν πά-

σῇ ἀριότητι τὰς πληροφορίες, αἱ ὁποῖαι θὰ ζητηθοῦν.

Μεγάλην ἐπίσης ἐν προκειμένῳ ὑπηρεσίαν θὰ προσέφερε μία ἀπολύτως ἐπιστημονικὴ ἀπογραφή, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ἐνδεδειγμένην πρωτοβουλίαν τοῦ Ἀνωτάτου Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου περὶ ἐμπεριστατωμένης μελέτης τῶν ἐν ἀδρανείᾳ μεγίστων οἰκονομικῶν δυνάμεων τῆς χώρας.

Θὰ εἴχομεν οὕτω καὶ μίαν ἄλλην ἐπιστράτευσιν, ἣ ὅποια ὄχι μόνον ἐν ὄψει πολέμου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν περιοδὸν τῆς εἰρήνης θὰ εἶχε νὰ ἀποβλέψῃ εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, μὲ γέρας τὴν εὐμερίαν τοῦ πληθυσμοῦ ἐν εἰρήνῃ, τὴν ἰσχυρότερον τῆς χώρας ἐμφάνισιν ἐν πολέμῳ.

ΤΟ ΣΥΝΤΕΧΝΙΑΚΟΝ ΚΡΑΤΟΣ

Εἰς ἄλλην στήλῃν δημοσιεύομεν σήμερον τὴν συνέχειαν τῆς μελέτης τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς καὶ Συμβούλου τῆς «Τραπεζιτικῆς» κ. Ἀριστ. Βεκιαρέλη περὶ τοῦ Συντεχνιακοῦ Κράτους.

Ἡ μελέτη τοῦ κ. Βεκιαρέλη, λόγῳ τῆς ἄκρας αὐτῆς ἐπικαιρότητος, τῆς ἀντικειμενικότητος τῶν παρατηρήσεων τῆς καὶ τῆς μεθοδικότητος τῆς συνθέσεώς της, ἤγειρε ζωηρὸν ἐνδιαφέρον, περιληψὶν δὲ ταύτης μετέδωκε πρό τινας καὶ ὁ ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς Μπάρνι.

Εἶναι μεγάλη ἡ εὐχαρίστησις τῆς «Τραπεζιτικῆς» διὰ τὴν συνεργασίαν ταύτην τοῦ ἐκλεκτοῦ Συναδέλφου καὶ μεγίστη ἡ ἰκανοποίησις μας διὰ τὰ εὐμενῆ ὑπὲρ αὐτῆς σχόλια τῆς κοινῆς γνώμης, τὰ ὁποῖα καὶ ἀναπληρῶνουν κατὰ τὸν καλλίτερον μάλιστα τρόπον τοὺς ἐκ μέρους μας ἐπαίους, τῶν ὁποίων, παρὰ τὴν συναίσθησιν τῆς ἀδικίας, ὑπεχρεώθημεν νὰ ἀπόσχωμεν ἐξ ἐπιβαλλομένης, λόγῳ τῆς παρουσίας τοῦ κ. Βεκιαρέλη εἰς τὴν Διευθύνουσαν τὴν Ἐφημερίδα μας Ἐπιτροπῆν, εὐθιξίας.

ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟΝ

Ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν προσφωνῶν τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ἐξακρίτησε τὸν ἐμπορικὸν τόσον «παράγοντα ἀξιοποιήσεως τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου», ὁ δὲ κ. Πρωθυπουργὸς ἀπαντῶν ἀνεγνώρισεν, ὅτι οἱ ἔμποροι εἶναι «ἀπαραιτήτοι».

Αἱ ὀλίγαι αὐταὶ λέξεις εἶναι ἀρκεταὶ διὰ νὰ καταδείξουν μίαν ὑγίαν καὶ πραγματιστικὴν ἐκατέρωθεν νοοτροπίαν.

Δὲν εἶναι ὀλίγοι ἀτυχῶς οἱ πιστεύοντες, ὅτι οἱ ἔμποροι εἶναι παρῶσιτα.

Τὴν ἀδικίαν τῆς γνώμης ταύτης καταδεικνύει ἡ ἀντίληψις, τὴν ὅποیان ἔχουν περὶ τοῦ ρόλου τῶν οἱ ἔμποροι καὶ τὴν ὅποیان τὸσον σαφῶς καὶ εὐγλωττῶς διηρημένυσεν ὁ ἐκπρόσωπός των.

Θὰ εἶναι ἀληθῶς εὐτύχημα, ἐὰν οἱ καλοὶ ἔμποροι, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν καὶ τὴν μεγάλην πλειονότητα, πειθαρχήσουν καὶ τοὺς ὀλίγους ἐκείνους συναδέλφους των, οἱ ὁποῖοι ὑπολειπόμενοι παρέχουν φρεσὶν εἰς μίαν ἀσφαλῶς ἄδικον περὶ τοῦ ἐμπορίου ἐν γένει πρόληψιν.

Ἡ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚῆ ΜΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Τὰ συμπεράσματα, εἰς τὰ ὁποῖα καταλήγει ὁ κ. Διοικητῆς τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ πρὸς τὸ Γενικὸν Συμβούλιον τῆς Τραπεζῆς τῆς 9 τρέχ. ἐκθέσει του, εἶναι πράγματι λίαν ἐνθαρρυντικά.

Τὰ συμπεράσματα ταῦτα

συνοφίζονται εἰς σημαντικὴν μείωσιν τοῦ συναλλαγματικοῦ μας ἐλλείμματος, εἰς αἰξίνην τοῦ ἀποθέματος τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς καὶ εἰς ἐμπραγματωμένην ἐκτίμησιν τῆς σημασίας τῶν ἀδήλων πόρων διὰ τὸ ἰσχύγιον τῶν πληρωμῶν μας.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ πίστις ἐπὶ τὴν σταθερότητα τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος ἀποτελεῖ ἀνυπολόγιστον ἀξίαν ψυχολογικὸν παράγοντα, διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ ὁποίου ἀπαιτεῖται μεγάλη προσοχὴ καὶ ἐντεταμένη προσπάθεια.

Τὰ πρῶτα ἀγαθὰ ἀποτελέσματα τῆς προσπάθειαι ταύτης, λίαν ὑποσχετικά καὶ διὰ τὸ μέλλον, ἔχομεν ἤδη διαπιστωμένα ἐξ ὑπευθύνου πηγῆς.

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ

Τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον τιμῶν τὴν ἐπιστημονικὴν ἀξίαν τοῦ Συναδέλφου κ. Ἰωάννου Παρασκευοπούλου ἐξέλεξε τούτον Ἐφηγητὴν τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας.

Ἡ «Τραπεζικὴ» συγχαίρουσα θερμῶς τὸν νέον Ἐφηγητὴν, τοῦ διερχομένου τὴν εὐκρινῆ χαρὰν τῶν Συναδέλφων του, διὰ τὴν προσγενομένην εἰς αὐτὸν τιμητικὴν διάκρισιν.

Ἡ ΕΡΓΑΣΙΑ

Οἱ ἐργαζόμενοι θὰ ἐσταμάτησαν μὲ προσοχὴν εἰς τὰς ἀκολούθους φράσεις, τὰς ὁποίας εὔρεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως προσφωνῶν τὰς Ἐργατικὰς Ὄργανώσεις εἰς τὸ παρατεθὲν ὑπ' αὐτῶν πρὸς τὴν του γεῦμα.

«Δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ποτὲ εὐτυχισμένος καὶ μεγάλος ἕνας λαός, ὅταν τὸ βῆθρον αὐτοῦ τοῦ λαοῦ, ἐπάνω σὲ ὅποιο στῆριζέται ὀλοκλήρῳ τὸ Ἐθνικὸ οἰκοδόμημα, ὅταν μὲ ἄλλα λόγια ἡ ἐργατικὴ τάξις, ἢ ἀγροτικὴ τάξις καὶ ἡ τάξις τῶν μισθωτῶν πάσχουν καὶ ὑποφέρουν καὶ τὴν ζωὴν των τὴν περνοῦν σὰν βῆθρον».

Καὶ περαιτέρω : «Ἡ ἐργασία ἔχει ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ ἐκείνου πού πραγματικὰ ἐργάζεται, εἶναι τίμιος».

Ἡ ἐπίσημος αὕτη ἀναγνώρισις τῆς ἀξίας τῆς ἐργασίας μαρτυρεῖ μίαν ἀληθῶς συγχρονισμένην ἀντίληψιν τῆς ἰσοτιμίας, τῆς ὁποίας δέον νὰ ἀπολαύῃ ἡ τιμὴ ἐργασία εἰς τὸ πλεονὸν τοῦ ἔχοντος ἐπίγνωνσιν τῶν ἠθικῶν αὐτοῦ ὑποχρεώσεων ἠθικοῦ κεφαλαίου.

Αἱ Γερμανικαὶ Πιστώσεις

Ὡς προκύπτει ἐκ προσφάτων ἀνακοινώσεων τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὁ ἐπιτευχθεὶς μετὰ τῆς Γερμανίας οἰκονομικὸς συνδυασμός, ἐνῶ ἐπιτρέπει τὴν συνέχισιν ἀδιατάρακτος ὁμαλῶν ἐμπορικῶν σχέσεων μετὰ τῆς χώρας ταύτης—καὶ εἶναι γνωστὸν, ὅτι ἡ Γερμανία ἀποτελεῖ ἕνα τῶν καλλιτέρων πελατῶν μας εἰς ἐξαγωγικὰ ἑλληνικὰ προϊόντα καὶ ἰδίως εἰς καπνὸν—διευκολύνει τὴν εἰσαγωγὴν γερμανικῶν βιομηχανικῶν προϊόντων, τῶν ὁποίων ἡ χρησιμότης εἶναι κατάδηλος διὰ τὸν σημερινὸν καὶ ἐν ἀπόψει τοῦ μέλλοντος οἰκονομικὸν μας ἐφοδισμόν.

Διὰ τοῦ ἰδίου συνδυασμοῦ ἐξευρίσκειται τρόπος κινητοποιήσεως τοῦ ἐκ τῶν συναλλαγῶν clearing μετὰ τῆς Γερμανίας ἐνεργητικοῦ μας ὑπολοί-

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

100% MONEY Ἡ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ 100%

140N

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΑΚΜΑΙ ΚΑΙ ΥΦΕΣΕΙΣ

Εἰσαγωγή

Ἀνωτέρω εἶδομεν κατὰ τινα τρόπον μέλλει νὰ λειτουργήσῃ τὸ σύστημα 100 ο). Τίθεται ὁμως ἤδη τὸ ἐρώτημα: τί καλὸν ἄρα γὰρ θέλει προκύβει ἐκ τούτου;

Τὸ κυριώτερον πλεονέκτημα τοῦ συστήματος 100 ο), τοῦλάχιστον ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατάστασιν πραγμάτων καθ' ἣν ἐποχὴν γράφεται τὸ βιβλίον τοῦτο, ἔσται ἡ ἱκανότης αὐτοῦ νὰ μετριάσῃ τὴν παροῦσαν οἰκονομικὴν κρίσιν, μελλοντικῶς δὲ, οὐ μόνον νὰ μετριάσῃ τὰς ὑφέσεις ἀλλὰ καὶ τὰς ἀκμὰς τὰς προκαλούσας τὰς ὑφέσεις. Ἔστω καὶ ἄνευ τῆς ὑπάρξεως μονίμου νομισματικῆς ἐπιτροπῆς, τὸ σύστημα 100 ο), ὡς ἤδη ἀπεδείχθη, θὰ εἶναι ὠφελιμώτατον. Ἐν τοῖς ἐπομένους ὅμοις προϋποτίθεται ἡ ὑπαρξίς μιᾶς νομισματικῆς ἐπιτροπῆς.

Εἰς προηγούμενα ἔργα μου εἶχον ἀναφέρει τὰ συμπεράσματα εἰς τὰ ὁποῖα εἶχον καταλήξαι κατόπιν μελέτης τῶν ἀνωμαλιῶν (ὑφέσεις, ἀκμαὶ) τῶν παρατηρουμένων εἰς τὰ οἰκονομικὰ φαινόμενα, κατὰ τὴν ἐποχὴν ὅμοις, καθ' ἣν ἔγραφον τὰ ἔργα ταῦτα, δὲν εἶχον ὑπ' ὄψει μου τὸ σύστημα 100 ο).

Ἀναμφιβόλως αἱ οἰκονομικαὶ ἀκμαὶ αἱ ὑφέσεις δύνανται μέχρι τινὸς νὰ θεωρηθῶσι καὶ νὰ προβληθῶσι χωρὶς νὰ προσφύγομεν εἰς τὸ σύστημα 100 ο), φρονῶ πάντως ὅμως ὅτι ἀσφαλέστερον, ταχύτερον καὶ εὐκολότερον δύναται τοῦτο νὰ γίνῃ ὅταν ἰσχύῃ τὸ σύστημα 100 ο). Γνωστὸν ἡμῖν ἄλλως τε εἶναι ὅτι αἰτία εἰδουσα τὴν δημιουργίαν μεγάλων ἀκμῶν καὶ ὑφέσεων εἶναι ἀκριβῶς τὸ σύστημα 10 ο) ὡς εἶδομεν ἐν τῷ κεφαλαίῳ IV.

Κατωτέρω θέλω ἀναλύσει τὸν κυριώτερον ὄλον τὸν ὅποιον, κατὰ τὴν γνώμην μου, παίζει τὸ σύστημα 10 ο) εἰς τὰς παρατηρουμένας οἰκονομικὰς ἀκμὰς καὶ ὑφέσεις. Φυσικῶς τῷ λόγῳ ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι, δευτερευόντες ὅμως παράγοντες, ἐξασκούντες ἐπιρροὴν καὶ οἵτινες συχνάκις τίθενται ἐσφαλμένως εἰς πρώτην μοῖραν. Τοιούτους παράγοντας, ὑποτιθεμένους ὡς ἐπηρεάζοντας σημαντικῶς τὸν κύκλον ἢ τοὺς κύκλους τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος, πρᾶγμα περὶ τοῦ ὁποίου λίαν ἀμφιβάλλω, ἀποτελοῦσιν κατὰ τὴν γνώμην τῶν ὑποστηριζόντων τὴν ἄποψιν ταύτην, ἢ ὑπερπαραγωγῆς, ἢ ὑποκατανάλωσις, ἢ ὑπερεντεταμένη ἀποδοτικότητα, ἢ δυσαρμονία τῶν τιμῶν, ἢ κακὴ προσαρμογὴ μετὰ τῶν γεωργικῶν καὶ βιομηχανικῶν προϊόντων, ἢ κατάχρησις τῆς πίστεως ἢ ὑπέρομετρος τίσις πρὸς ἐπένδυσιν, πρὸς ἀποταμίευσιν ἢ ἀντιθέτως πρὸς ἐξόδους.

Τολμῶ νὰ ἐκφράσω τὴν γνώμην, γνώμην ἐπιδεικτικὴν διορθώσεως ἢ μελλοντικῆς ἀποδείξεως, ὅτι εἰς τὰς ἐν τῷ παρελθόντι σημειωθείσας ὄντως μεγάλας ἀκμὰς καὶ ὑφέσεις ἄπαντες οἱ ἄνω μνη-

σκύοντες παράγοντες ἐπαιξάν ὅλος δευτερευόντα ὄλον ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ἐξῆς δύο κυριώτατους παράγοντας: (1) τὸν ὑπερδανεισμόν (ἰδίως ὑπὸ μορφῆν τραπεζικῶν δανείων) μὲ τὸν ὅποιον ἀρχίζομεν καὶ (2) μὲ τὸν ἀντιπληθωρισμὸν (δηλαδὴ τὴν ἀνατίμησιν τοῦ Δολλαρίου), ὅστις ἀκολουθεῖ κατὰ πόδας. Φρονῶ δ' ἐπίσης ὅτι ἂν τινες τῶν ἄλλων ἀνωτέρω ἀναφερομένων παραγόντων ἐμφανίζονται ὡς σημαντικῶς δρῶντες, τοῦτο συμβαίνει διότι οὗτοι εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπλή συνέπεια ἢ σύμπτωμα τῶν ἄνω δύο κυριωτάτων παραγόντων.

Μολονότι, ἐὰν τις μὲ πείσῃ περὶ τοῦ ἀντιθέτου, δὲν θὰ διστάσω νὰ μεταβάλω γνώμην, φρονῶ πάντως σήμερον μετὰ μεγάλης πεποιθήσεως, ὅτι αἱ δύο αὐταὶ οἰκονομικαὶ ἀσθένειαι, ἡ ἀσθένεια τῶν Δανείων καὶ ἡ ἀσθένεια τοῦ Δολλαρίου ἀποτελοῦσιν πολλῶ μᾶλλον ὄλον τῶν ἄλλων αἰτιῶν ὁμοῦ θεωρουμένων, τοὺς κυριωτέρους παράγοντας τοὺς ἐπιδρῶντας κατὰ τὰς μεγάλας οἰκονομικὰς ἀκμὰς καὶ ὑφέσεις.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΧΡΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ

Ἀνωμαλίαι συμβαίνουσαι εἰς τοὺς δύο τούτους παράγοντας—τὰ χρέη καὶ τὴν ἀγοραστικὴν ἱκανότητα τῆς νομισματικῆς μονάδος—θέλουσι δημιουργήσῃ ἀνωμαλίαν εἰς ὅλας ἢ σχεδὸν ὅλας τὰς λοιπὰς οἰκονομικὰς μεταβλητάς (Variables). Ἀντιθέτως, ἂν χρέη καὶ ἀντιπληθωρισμὸς δὲν ἐμφανίζονται, αἱ λοιπαὶ αἰτίαι διαταραχῆς εἶναι κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην ἀνίσχυροι νὰ προκαλέσουν τοιαύτας σοβαρὰς κρίσεις οἵα εἶναι αἱ συμβάσαι τῷ 1837, τῷ 1873 ἢ κατὰ τὰ ἔτη 1929—35.

Λεπτομερῆ κατάλογον τῶν δευτερευουσῶν μεταβλητῶν τῶν ἐπηρεαζομένων ὑπὸ τῶν δύο κυριωτέρων μεταβλητῶν (χρέη καὶ ἀντιπληθωρισμὸς) ἢ τῶν ἐπηρεαζουσῶν ταύτας, δὲν δύναμεθα φυσικῶς τῷ λόγῳ εὐκόλως νὰ δώσωμεν, πάντως ὅμως εἰς τὸν κατάλογον τούτων συμπεριλαμβανόμενα ἐπὶ τὰ μεταβλητὰ ἀποτελοῦσαι μετὰ τῶν δύο κυριωτέρων συνολικῶς ἐννεα μεταβλητάς, ἴτι: χρέη, ὄγκος τοῦ μέσου κυκλοφορίας καὶ ταχύτης τούτου, ἐπιπέδα τιμῶν, ἀποδοτικότητα τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν, κέρδη, κίνησις ἐμπορίου, βαθμὸς πίστεως κατὰ τὰς συναλλαγὰς, ἐπιτόκια.

Ἡ δευτέρα τῶν μεταβλητῶν τούτων, δηλαδὴ τὸ μέσον κυκλοφορίας, ὑπόκειται, ὡς γνωστὸν, εἰδικῶς εἰς μεταβολὴν ὑπὸ τὸ σύστημα 10 ο).

Τὰς κυρίας ἀλληλεπιδράσεις μεταξὺ τῶν ἐννεα τούτων κυρίων μεταβλητῶν δύναμεθα νὰ συναγάγομεν παραγωγικῶς (deductively) ἀναχωροῦντες χάριν ἀπλουστεύσεως, ἐκ τῆς ἀρχῆς ὅτι τὸ ὄλον οἰκονομικὸν σύστημα ἰσορροπίας διαταράσσεται ὑφ' ἐνὸς μόνου παραγόντος, τοῦ ὑπερδανεισμοῦ, καὶ παραδεχόμενοι «a priori» ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλη τις αἰτία, τυχαία ἢ ἐκ προθέσεως, τείνουσα νὰ ἐπηρεάσῃ τὸ ἐπίπεδον τιμῶν.

Ἐπιβεβαιωτικῶς συμφώνως πρὸς τὰ ἄνω ὅτι ἐν χρονικῇ τιμῇ στιγμῇ, ὑφίσταται κατάστασις ὑπερδανεισμοῦ, τοῦτο θέλει φυσικῶς τῷ λόγῳ ἀγάγει εἰς ἐκκαθάρισιν προκαλουμένην εἴτε ὑπὸ τῶν δανειστῶν εἴτε ὑπὸ τῶν χρεωστῶν ἢ καὶ ὑπὸ ἀμοφοτέρων. Συνάγομεν ὅθεν παραγωγικῶς (deductively) τὴν ἀκόλουθον ἄψιν συνεπειῶν εἰς ἐννεα κρίκους:

1) Ἐκκαθάρισις χρεῶν προκα-

λεῖ ἀθρόας πωλήσεις εἰς χαμηλὰς τιμὰς καὶ

2) Περιστολὴν τοῦ χρήματος βιβλιαρίου ἐπιταγῶν ἐφ' ὅσον τὰ ὑπὸ τῶν Τραπεζῶν χορηγηθέντα δάνεια ἐξοφλοῦνται, ὡς καὶ ἐπιβραδύνουσι τὴν ταχύτητα κυκλοφορίας. Ἡ περιστολὴ αὕτη τῶν καταθέσεων ἐπ' ἀνοικτῷ λ)σμῷ ὡς καὶ ἡ μείωσις τῆς ταχύτητος κυκλοφορίας, ἐπιδεικνυμένη λόγω τῶν ἀθρόων πωλήσεων, προκαλεῖ μὲ τὴν σειρὰν τῆς:

3) Πτώσιν τοῦ ἐπιπέδου τιμῶν, τοῦτέστιν ὑψώσιν τῆς ἀξίας τοῦ Δολλαρίου. Ὑποτιθεμένου ὅτι ἡ πτώσις τιμῶν αὕτη δὲν συνδυασθῇ μὲ ἀναπληθωρισμὸν, θέλει τότε ἐπακολουθήσει:

4) Μεγαλυτέρα πτώσις τῆς ἀποδοτικότητος τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν προκαλοῦσα χρεωκοπίαις καὶ:

5) Αἰσθητὴ μείωσις τῶν κερδῶν, μεταβαλλομένων συχνότατα εἰς ζημίαις, ὅπερ ἀναγκάζει τὰς ἀπελοφθήμενὰς ὑπὸ κινδύνου καπιταλιστικὰς ἐταιρείαις νὰ προβῶσιν:

6) Εἰς μείωσιν τῆς παραγωγῆς, τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν τῶν ὡς καὶ περιορισμὸν τοῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν. Αἱ αἰτίαι αὗται: ζημίαι, χρεωκοπίαι, ἀνεργία ἄγουςιν:

7) Εἰς ἀπισιοδοξίαν καὶ κλονισμὸν τῆς πίστεως, προκαλουμένης τοιοιτοτρόπως:

8) Τάσεως πρὸς ἀπόρριψιν τοῦ χρήματος καὶ μεγαλυτέρας ἐπιβραδύνσεως τῆς ταχύτητος κυκλοφορίας. Αἱ ἄνω ὀκτώ μεταβολαὶ προκαλοῦσιν:

9) Πολυπλόκους ἀνωμαλίαις τῶν ἐπιτοκίων, τοῦτέστιν πτώσιν τῶν ἐμπορικῶν ἐπιτοκίων (τῶν εἰς χρέη ἐκφραζομένων) καὶ ὑψώσιν τῶν πραγματικῶν ἐπιτοκίων (δηλαδὴ τῶν ἐπιτοκίων ἐκφραζομένων ἀριθμητικῶς διὰ τῆς ποσότητος τῶν ἐμπορευμάτων, τὰ ὁποῖα τὸ χρέη δύναται νὰ ἀποκτήσῃ).

Ὁ παραγωγικὸς (deductive) οὗτος συλλογισμὸς ἀποδεικνύεται ἀληθῆς κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ ἐξ ἄλλων ἐπαγωγικῶν (inductive) μελετῶν, προκρινόντων οὕτω ὅτι καὶ χρέη (Δάνεια) καὶ ὁ ἀντιπληθωρισμὸς ἐξηγοῦσι καθ' ἄπλοισιν καὶ λογικὸν τρόπον πλεῖστα ὅσα οἰκονομικὰ φαινόμενα.

Σημειωτέον γενικῶς ὅτι ἅπαντα τὰ ἄνω ἀναφερόμενα φαινόμενα ἀνωμαλιῶν δημιουργοῦνται ἐξ αἰτίας τῆς περιστολῆς τοῦ χρήματος βιβλιαρίου ἐπιταγῶν.

Πλὴν ἡ ἄνω ἄψιν αἰτίων, ἐξ ἐννεα κρίκων ἀποτελουμένη, περιλαμβάνει ὀλίγας μόνον ἀλληλοσυσχετίσεις τῶν ἐννεα παραγόντων. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλαι συναρτητικαὶ δυνάμειαι νὰ ἀποδειχθῶσι λογικῶς τε καὶ ἐμπειρικῶς, ἀναμφιβόλως δὲ καὶ ἄλλαι ἀκόμη ὑπάρχουσι τὰς ὁποίας, μέχρι σήμερον τουλάχιστον, δὲν κατέστη δυνατόν νὰ ἐρευνηθῶμεν καὶ διατυπώσωμεν. Προσέτι θὰ ὑπάρχουσι καὶ πλεῖστα ἄλλαι ἐμμεσοὶ σχέσεις συνεπαγόμεναι μεταβλητάς μὴ περιλαμβανόμεναι εἰς τὰς ἄνω ἐννεα ομάδας.

Μία τῶν σπουδαιωτέρων τούτων ἀλληλοσυσχετίσεων, ἀνεξάρτητος οἰαδήποτε μεταβολῆς τοῦ ἐπιπέδου τιμῶν, εἶναι ἡ ἐπιφερομένη ἐπιβραδύνσις εἰς τὴν ἐμπορικὴν κίνησιν λόγω τῆς μειώσεως τοῦ μέσου κυκλοφορίας καὶ τῆς ἐπιβραδύνσεως τῆς ταχύτητος του. Τοῦτέστιν, μείωσις τῆς ποσότητος τοῦ χρήματος, π. χ. μείωσις κατὰ \$ 8 δισεκατομμ. τοῦ χρήματος βιβλιαρίου ἐπιταγῶν, ὡς τελευταίως συνέβη, ἔχει ὡς ἀμεσοὺς ἀποτελέσματα, ἐπιβραδύνσιν τῆς ἐμπορικῆς κινήσεως πρὶν ἢ καὶ

εξδηλωθή πτώσις του επιπέδου τιμών.

Εν τῇ πραγματικῇ χρονολογικῇ σειρᾷ, ἡ τάξις τῶν γεγονότων φυσικῶ τῷ λόγῳ ποικίλλει καὶ διαφέρει τῆς ἀνω ἐκτεθείσης, ἐπέρχονται δὲ πολλαὶ ἀντιδράσεις καὶ ἐπιναλίψεις γεγονότων.

Οὕτω, ἡ περιστολὴ τῆς ποσότητος τοῦ χρήματος βιβλιαρίου ἐπιταγῶν ἐνῶ ἀπ' ἐνὸς ἀποτελεῖ αἰτίον τῶν γεγονότων Νο 3 ἕως Νο 8 (Ὅρα ἀνωτέρω κατάταξιν), ἀπ' ἑτέρου εἶναι καὶ συνέπεια τοῦ γεγονότος ὑπ' ἀριθ. 1 (Ἐκκαθάρισις χρεῶν). Ἀναμφισβήτητος δ' ἐπίσης ὑφίσταται τὴν ἐπίδρασιν πολλῶν γεγονότων τὰ ὅποια προκαλεῖ. Φυσικῶ τῷ λόγῳ λεπτομεροῦς κατὰ τάξις τῆς ἀνω σχέσεως αἰτιότητος καθίσταται ἀδύνατος.

ΤΑ ΧΡΕΗ ΚΑΙ Ο ΑΝΤΙΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΔΕΙΝΟΥΣΙΝ ΑΛΛΗΛΟΥΣ

Δύναται τις νὰ νοήσῃ τὸν ὑπερδανεισμὸν ἐμφανιζόμενον μεμονωμένως, χωρὶς οὗτος νὰ συνοδεύηται ὑπὸ πτώσεως τιμῶν. Τοῦτο προϋποθέτει ὅτι ἡ τάξις πρὸς πτώσιν τιμῶν συνήντησε ποιάν τινα ἀντίδρασιν, π. γ. ἐκ μέρους ἀντι-ἀντιπληθωριστικῶν δυνάμεων (τυχαίως ἢ ἐκ προθέσεως) δι' αὐξήσεως τῆς ποσότητος τοῦ μέσου κυκλοφορίας.

Ὁ συνεπαγόμενος τότε «κύκλος» ἔσται πολὺ ἠπιωτέρας μορφῆς παρὰ ἐν συνυπῆρχον αἱ δύο ἀσθένεια συγχρόνως, ἡ ἀσθένεια τῶν χρεῶν καὶ ἡ ἀσθένεια τοῦ Λολλαρίου.

Παρομοίως, ἂν ἀντιπληθωρισμὸς τις τοῦ επιπέδου τιμῶν ὀφείλεται εἰς ἄλλα τυχόν αἷτια καὶ ὄχι εἰς τὰ χρεῖα, τουτέστιν, ὅταν ἡ ἀσθένεια τοῦ Λολλαρίου ὑφίσταται μόνῃ ἀνευ τινὸς ἀσθενείας ἐκ χρεῶν, τὸ συνεπαγόμενον τότε κακὸν εἶναι ἐπίσης πολὺ ἐλαφρότερον.

Τὴν μεγαλυτέραν φθορὰν οὖν ἀποτελεῖ ὁ συνδυασμὸς τῶν δύο

κακῶν, τῆς ἀσθενείας τῶν χρεῶν προηγουμένης καὶ ἐπιδεινούσης τῆς ἀσθενείας τοῦ Λολλαρίου.

Ἀκριβῶς κατ' ὃν τρόπον συμβαίνει καὶ εἰς τὰς ἀσθενείας ἀσθενείας ὅτε μία ἐλαφρὰ σχετικῶς ἀσθένεια προκαλεῖ συχνὰ σοβαρωτέραν νόσον, οὕτω εἰς τὰ οἰκονομικὰ φαινόμενα αἱ ἀνω δύο ἀσθένεια χρεῶν καὶ Λολλαρίου ἐπιδρῶσιν ἐπ' ἀλλήλων καὶ ἐπιδεινούσιν ἀλλήλας.

Τὸ γεγονός τοῦ ἀντιπληθωρισμοῦ ὀφείλεται κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ ἀνεπαρκῆ τραπεζικὰ ἀποθεματικά ὑπὸ τὸ Συστήμα 10 ο). Ἐν τῷ Κεφαλαίῳ Α', εἶδομεν τὴν τρόπον ἢ ἐκκαθαρίσεις τῶν διανειῶν τῶν χορηγουμένων ὑπὸ τῶν Τραπεζῶν καταστρέφει τὸ ζήτημα βιβλιαρίου ἐπιταγῶν. Ὁ ἀντιπληθωρισμὸς οὗτος τοῦ χρήματος προκαλεῖ μὲ τὴν σειράν του ἀντιπληθωρισμὸν τοῦ επιπέδου τιμῶν καὶ τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος.

Ἀντιστρόφως, ὁ ἀντιπληθωρισμὸς τοῦ επιπέδου τιμῶν, ὅν προὐκάλεσαν τὰ χρεῖα ἐπιδρῶν ἐπ' ἐκάστου χρέους. Ἐκαστὸν ὀφειλόμενον Λολλαρίου μὴ εἰσέτι ἐξοφληθὲν αὐξάνει εἰς ἀξίαν. Χαμηλότερον ἐπίπεδον τιμῶν σημαίνει πράγματι ἠξιεμένην ἀξίαν Λολλαρίου. Ἐνῶ ἡ ποσότης τῶν ὀφειλόμενων Λολλαρίων βαίνει ἐλαττωμένη, ἡ ἐλάττωσις αὕτη εἶναι ἐν τούτοις ὀλιγότερον ταχεῖα τῆς ἐκ τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν χρεῶν προκαλουμένης αὐξήσεως τῆς ἀξίας τοῦ Λολλαρίου. Τοιοῦτοτρόπως ἀκριβῶς ἢ προσπᾶθεια αὕτη τῶν ἀνθρώπων νὰ ἐλαττώσων ἕκαστος τὸ βάρος τῶν χρεῶν τῶν αὐξάνει τὸ βάρος τοῦτο, διότι ὁ πανικὸς τῆς ἀθρόας ἐκκαθαρίσεως ἔχει ὡς γενικὸν ἀποτέλεσμα ὑψωσιν τῆς ἀξίας ἐκάστου ὀφειλόμενου Λολλαρίου. Ἐχομεν τότε τὸ ἐξῆς παράδοξον ἀποτέλεσμα, ὅπερ κατὰ τὴν γνώμην μου ἀποτελεῖ καὶ τὴν κλειδὰ τοῦ μυστηρίου, τῶν πλείστων, ἂν μὴ ἄλλω, τῶν

Ο ΤΥΠΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΝ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΞΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΕΝ ΣΧΕΣΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΝ

Η ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΣ ΩΣ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΑΙ ΘΕΩΡΙΑΙ ΤΗΣ, ΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

Ἡ φιλαργυρία εἶναι ἐπακόλουθον τῆς ἀμαθείας, εἶναι ἐξωτερικεῖς ἐγωῖσμοῦ καὶ ὑποβιβαστικὸν στοιχείον τόσο εἰς τὰ ὑλικῆς φύσεως, ὅσον καὶ τὰ ἠθικῆς τάξεως ζητήματα. Διότι ἐὰν καταπνίγη τις ἐν ἑαυτῷ τὸ ἡδονιστικὸν αἶσθημα, τοῦτο δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει παρὰ διὰ τὰ ὑποπίπτοντα ἀμέσως εἰς τὰς αἰσθηθεῖς μᾶς πράγματα, ἐὰν καταπνίγη ὅμως τὴν πνευματικὴν φλό-

μεγάλων οἰκονομικῶν ὑφέσεων: Ὅσον περισσότερα χρεῖα ἐξοφλοῦσιν οἱ ὀφειλέται, τόσο περισσότερα ὀφείλουσιν ἀκόμη, ἐκφραζόμενα ἀριθμητικῶς εἰς ποσότητα πραγματικῶν ἐμπορευμάτων. Ὅσον περισσότερον τὸ οἰκονομικὸν σκάφος τινάσσεται ἵνα ἀνορθωθῇ τόσο περισσότερον τοῦτο κλίνει πρὸς τὸ πλευρὸν καὶ τεῖνῃ νὰ ἀνατραπῇ.

Ἡ χειρίστη συνέπεια τῆς ἀναστατώσεως ταύτης εἶναι ὅτι λόγῳ τῆς ἐλαττώσεως τῆς παραγωγῆς ἀνθρώπων καὶ μηχανῶν ἐλαττωμένης ἡδὴ δραστηριότητος, καὶ τὸ πραγματικὸν εἰσόδημα ταχέως καὶ προοδευτικῶς ἐλαττοῦται, ἔστι δὲ πραγματικὸν εἰσόδημα ὁ κεντρικὸς μοχλὸς ἀπάσης τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης. Ἢ δὲ ὑποπαραγωγὴ αὕτη σημειωτέον συμβαίνει ἀκριβῶς κατ' ὃν χρόνον ὑφίσταται ἡ αὐταπάτη τῆς ὑπερπαραγωγῆς.

γα τῆς θυσίας, ἡ τις μᾶς κάμνει νὰ πλησιάζωμεν τοὺς ὑποφέροντας, καταρρίπτει πᾶν αἶσθημα ἀδελφωσύνης, μᾶς ἀφαιρεῖ ὅλας τὰς ἐξελικτικὰς ἱκανότητες, αἰτίνες μᾶς κάμνουν νὰ θεωροῦμεν τὴν ζωὴν ὡς προορισμὸν τείνοντα πρὸς τὸ καλόν, ὡς μέσον ἐξυψώσεως τοῦ ἀτόμου, τῆς οἰκογενείας, τῶν λαῶν.

Ἀντιθέτως, ἡ γνώσις τῆς τέχνης τῆς οἰκονομίας μᾶς κάμνει φίλους τῆς ἐργασίας, μᾶς κάμνει νὰ θεωροῦμεν τὴν σήμερον ὡς πρόνοιαν τῆς αὔριου, μᾶς κάμνει τακτικούς, κάμνει τὴν ψυχὴν μας εὐεπίφορον πρὸς παροχὴν βοήθειας εἰς τοὺς ἀντιμετωπίζοντας σοβαρώτερας τῶν ἡμετέρων δυσκολίας, μᾶς καθιστᾷ ἀξίους νὰ συντελέσωμεν, εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ οἰκοδομήματος, ὅπερ καλεῖται Κράτος.

Ἐκ τῶν δύο τούτων ἀντιτιθεμένων ἰδιοτήτων, τῆς σπατάλης καὶ τῆς οἰκονομίας, διαλύονται ἡ στερεοποιῶνται ἀντιστοιχῶς αἱ οἰκογενειακαὶ ἐστίαι, καὶ ἐπειδὴ ἡ οἰκογένεια εἶναι ὁ πρῶτος πυρὴν γύρω ἀπὸ τὸν ὅποιον σχηματίζεται τὸ Κράτος, τὸ Ἔθνος, τοῦ ὁποῖου ὁ πολίτης ἔχει τὸ προτέρημα νὰ ἐξοδεύῃ ὀλιγώτερα τῶν ὅσων ἔχει, ὁ ὅποιος ἔχει δηλονότι τὴν ἀρετὴν τῆς ἀποταμιεύσεως, τὸ Ἔθνος τοῦτο εἶναι προωρισμένον νὰ προοδεύσῃ εἰς ἐμφάνειαν καὶ δύναμιν ὑπὸ τὸν ὅρον βεβαίως ὅτι ἡ ἐννοια τῆς ἀποταμιεύσεως δὲν θὰ συγγέται μὲ τὴν τοῦ ἀποθησαυρισμοῦ.

Ἄν ἡ ἀποταμίευσις εἶναι καθῆκον, ὁ ἀποθησαυρισμὸς εἶναι ἀδίκημα.

Ἡ ἀποταμίευσις εἶναι ἀναμφιβόλως ὁ καρπὸς ἀτομικῆς προσπαθείας καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου ἡ χρησιμοποίησις του κανονίζεται κυρίως ἀπὸ τὰς κατευθύνσεις καὶ τὰς προθέσεις ἐκείνου ὅστις τὸν παρήγαγε. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ ἄτομον δὲν δύναται νὰ πράξῃ ἵποτε μεμονωμένως καὶ μόνον εἰς τὸ πλαίσιον τῆς κοινωνικῆς ζωῆς δύναται νὰ ὑλοποιήσῃ τὴν θέλησιν του πρὸς ἀποταμίευσιν, ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν, χρησιμοποιοῦν αὐτήν, νὰ ἐμπνέται ἀπὸ ὑψηλοὺς σκοποὺς καὶ νὰ κατευθύνηται πρὸς ρεύματα, αἷτινα συντελοῦσι πραγματικῶς εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ νέου πραγματικοῦ πλοῦτος. — (Ἐκ τῆς Giurisprudenza e Dottrina Bancaria).

ΟΓΚΟΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΣΧΗΜΑΤΙΖΟΜΕΝΟΙ ΑΠΟ ΜΙΚΡΟΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Ἀπασαί αἱ ἀπευθυνθεῖσαι κατὰ τὴν 31 Ὀκτωβρίου, ἡμέραν τῆς ἀποταμιεύσεως ἐκλήσεις, ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς Ὄργανώσεως τῆς Πίσσεως, ὑπενηθύνουν εἰς τὸ Κοινὸν ὄχι μόνον, ὅτι ἡ ἀποταμίευσις κατέστη ἡδὴ ἐπιβαλλόμενον διὰ κάθε οἰκογένειαν καθῆκον, ἀλλ' ὅτι εἶναι ὄσυντως ἀπαραίτητος εἰς τὴν καθόλου Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν. Τὸ Κράτος κατ' ὀρθὸν νὰ ἀναζωογονήσῃ τὴν οἰκονομίαν. Ἄλλ' ἡδὴ εἶναι καθῆκον τῆς οἰκονομίας νὰ παρακρατῇ καὶ ἀποταμιεύῃ, ὅτι μέχρι τοῦδε ἐδαπάνα ἐπὶ πλεόν. Διὰ τὴν στερεοποίησιν, τῶν διαθεσιμότητων, αἷτινες εἶχον παραχθῆ μέχρι σήμερον ἐξ ἐπεκτάσεως τῶν πιστώσεων, χρειάζεται ὁ σχηματισμὸς κεφαλαίου, καὶ δι' αὐτὸ ἐπιβάλλεται ἡ συνεργασία τῆς μικρᾶς ἀποταμιεύσεως. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ ἐννοια τοῦ «σχηματισμοῦ κεφαλαίων» συνδέεται μὲ τὴν «δημιουργίαν ἐργασιῶν», τὸ συμφέρον τοῦ μικροῦ ἀποταμιευτοῦ συμβαδίζει μὲ τὸ συμφέρον τῆς ὀλότητος.

Ὁ ἰσχυρισμὸς κατὰ τὸν ὅποιον ἡ ἀποταμίευσις αὐξάνει τὴν παραγωγὴν καὶ ἐλαττώνει τὴν κατανά-

λωσιν δύναται νὰ ἀνατραπῇ ἐκ τοῦ μόνου γεγονότος, ὅτι τῇ βοήθειᾳ τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως, ἢ ὁ ἀποταμιεύων ἐκχωρεῖ εἰς ἕτερον, δὲν παράγει τις μόνον ἀλλὰ καὶ καταναλίσκει. Διὰ τὴν παραγωγὴν τῶν ἀγαθῶν, πρέπει νὰ χρησιμοποιοῖ τις ὑλικά καὶ νὰ ἀπασχολῇ ἐργατικὰς χεῖρας. Οὕτω ἄλλα πρόσωπα ἀποκτῶσιν ἀγοραστικὴν δύναμιν. (Εἰς ἄρθρον «Ἡ Reichsbank αἱ Τραπεζαὶ καὶ οἱ ἀποταμιεύοντες» δημοσιευθὲν εἰς τὸ Bank Archiv τοῦ Βερολίνου ὑπὸ τοῦ Κου δόκτορος F. Müller, διευθυντοῦ τῆς Reichsbank, καταδεικνύεται ἐπίσης ὅτι ὅστις ἀποταμιεύει εἰς τὰς Τραπεζὰς καὶ τὰ Ταμιευτήρια, συντελεῖ εἰς λυσιτελέστεραν χρησιμοποίησιν τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως, ἀπὸ τὸν ἄμεσον καταναλωτὴν τοιοῦτοτρόπως μέσῳ τῶν πιστωτικῶν ἰδρυμάτων ἀνοίγεται στάδιον καλλιτέρας χρησιμοποίησεως τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως).

Ἐὰν κατόπιν, τὸ συλλεγὲν ὑπὸ τῶν πιστωτικῶν ἰδρυμάτων κεφάλαιον, διοχετευθῇ εἰς τὴν ὀρθὴν κατευθύνσιν, ἡ μεταβίβασις αὕτη τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως συντελεῖ πάντοτε εἰς τὸν πλουτισμὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Ἐὰν εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγορᾶς τῶν κεφαλαίων ἀσκειται ἐνιαία πολιτικὴ, ὁ ἀποταμιεύων ἔχει τὴν βεβαιότητα ὅτι αἱ οἰκονομίαι του θὰ χρησιμοποιηθῶσιν ἐπωφελῶς. Εἰς αὐτὸ καὶ μόνον τὸ γεγονός διαβλέπει οὗτος τὴν μεγαλιτέραν ἀσφάλειαν. Ἡ ἀσφάλεια αὕτη ἐπαυξάνεται δι' ὄλων τῶν μέτρων, αἷτινα τείνουν εἰς τὴν προστασίαν τῶν ἀποταμιευτῶν. Σπουδαίαν ἐπίσης σημασίαν διὰ τῶν ἀποταμιευτῶν ἐνέχει ἡ διατήρησις σταθεροῦ νομίσματος.

Ἐν τούτοις, δὲν πρέπει νὰ λησμονῆ τις ὅτι παραπλεύρως τῆς ἐνεργητικῆς ἀποταμιεύσεως, δηλαδὴ τῆς συσσωρεύσεως κεφαλαίων διὰ τῆς μὴ ἀμέσου χρησιμοποίησεως τῶν, ὑπάρχει καὶ παθητικὴ ἀποταμίευσις, δηλαδὴ ἡ καλλιτέρα χρησιμοποίησις ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως τῆς ἐκχωρηθείσης ἀγοραστικῆς δυνάμεως. Μόνον δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου δύναται νὰ δημοιωρηθῇ ἐκ νέου ἡ ἀγορὰ τῶν κεφαλαίων (Die Bank, Βερολίνου).

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΔΙ' ΕΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πρώτης συνόδου τῶν ἐργασιῶν, τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Σαξωνίας ὁ Dr Σάχτ, Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας τοῦ Reich, ἐπέμεινε διὰ μίαν ἀκόμη φοράν ἐπὶ τῆς κεφαλαίων σημασίας τῆς ἀποταμιεύσεως διὰ τὴν ἀνάρρωσιν τῆς Γερμανικῆς Οἰκονομίας. Ἡ ἀποταμιευτικὴ δραστηριότης τοῦ Γερμανικοῦ Λαοῦ πρέπει νὰ ἐνθαρρύνεται ἀδιαπτώτως, εἰς τρόπον ὅστε νὰ σχηματισθῶσιν ἀποθέματα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν οἰκονομικῶν δυσκολιών. Θὰ ἦτο ἀδύνατον ἐν οἰκονομικὸν σύστημα νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ πολὺ χωρὶς ἀποθέματα. Ἐὰν τὰ ἀποθέματα αὐτὰ δὲν δύναται νὰ σχηματισθῶσι σήμερον καὶ νὰ δώσωσιν τοιοῦτοτρόπως δυνάμεις εἰς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν, ἡ αἷτησις παροχῆς πιστώσεων θὰ ἐπανελαμβάνετο εἰς ἐκάστην κρίσιν καὶ θὰ ὠδήγηε ἀναγκαστικῶς εἰς Κρατικὸν παρεμβατισμὸν. (Deutsche Sparkassen-Zeitung Berlin).

ΘΑ ΜΑΘΩ

ΜΙΑΝ ΞΕΝΗΝ ΓΛΩΣΣΑΝ

ΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΧΕΙΜΩΝΑ

ΝΑ ΜΙΑ ΘΑΥΜΑΣΙΑ ἰδέα! Εἶναι τόσο εὐκόλον τώρα! Ἐκλέξατε τὴν γλῶσσαν ποὺ θέλετε νὰ μάθετε καὶ ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν θὰ θαυμάζετε καὶ σεῖς ὁ ἴδιος πῶς τὴν ὁμιλεῖτε μὲ τόσην εὐχέρειαν καὶ μὲ τόσην καλὴν προφορὰν. Αὐτὸ ἔχει τὸ κατυπληκτικὸν τὸ Συστήμα Linguarhone. Ἡ ἐπιτυχία του ἀπεδείχθη τόσο μεγάλη, ὥστε τὸ μεταχειρίζονται ἀπειράριθμοι σπουδασταὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Τὸ μεταχειρίζονται ἐπίσης ὑπὲρ τὰ 11.000 σχολεῖα καὶ Πανεπιστήμια διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν γλωσσῶν.

ΠΡΟΣΕΞΑΤΕ ΠΟΣΟΝ ΕΥΚΟΛΟΝ ΕΙΝΑΙ

Κάθεσθε ἀναπαικτικὰ εἰς τὸ σπίτι σας καὶ διδάσθεσθε ἀπὸ πεπειραμένους καθηγητάς. Οἱ δίσκοι τοῦ Συστήματος Linguarhone, οἱ ὅποιοι παίζονται εἰς οἰονδήποτε γραμμόφωνον, ἀποδίδουν τὴν φωνὴν τῶν καθηγητῶν τόσο καθαράν καὶ τόσο φυσικῆν, ὥστε ἐντὸς ὀλίγου χρόνου ἐξοικειώσεσθε τελείως μὲ τὰς ξένας λέξεις καὶ φράσεις καὶ ἀρχίζετε νὰ ὁμιλεῖτε, νὰ διαβάζετε καὶ νὰ γράφετε εὐχερέστατα.

ΓΑΛΛΙΚΑ
ΑΓΓΛΙΚΑ
ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ
ΙΤΑΛΙΚΑ
ΙΣΠΑΝΙΚΑ
ΡΩΣΙΚΑ
Κ. Α. Π.

Ἀκόμη καὶ ἂν ποτε σας δὲν ἐπροσέφερε λέξιν ἀπὸ τὴν γλῶσσαν ποὺ θέλετε νὰ μάθετε, ἀκόμη καὶ ἂν νομίζετε ὅτι δὲν ἔχετε καμμίαν κλίσιν διὰ τὰς ξένας γλώσσας, θ' ἀρχίσετε ἀμέσως νὰ ὁμιλεῖτε μὲ τὴν ὠραιότεραν προφορὰν.

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΤΟ ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΟΝ ΤΕΥΧΟΣ ΑΠΟΣΤΕΛΛΟΜΕΝΟΝ ΔΩΡΕΑΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΝ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑΝ ΜΑΣ ΠΡΟΣ ΑΝΕΞΟΔΟΝ ΔΟΚΙΜΗΝ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

Προσέλθετε εἰς τὰ Γραφεῖά μας, Πανεπιστημίου 6, διὰ νὰ λάβετε ὅλας τὰς ἐξηγήσεις καὶ πληροφορίας ποὺ θὰ θελήσετε. Ὁ ἀκούσετε ἐκεῖ ἐν ἡ περισσότερα μαθήματα καὶ θὰ πιστοποιήσετε αὐτοπροσώπως τὴν εὐκολίαν καὶ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ Συστήματος Linguarhone. Καὶ ἂν θελήσετε θὰ λάβετε μίαν πλήρη Σειρὰν εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς ἐκλογῆς σας, διὰ δοκιμαστικὴν μελέτην ἐπὶ 8 ἡμέρας

Τίποτε δὲν εἶναι τόσο πειστικὸν ὅσον μία προσωπικὴ δοκιμή. Μόνον ὅταν πάρετε ὀλίγα μαθήματα μὲ τὸ Linguarhone θὰ ἀντιληφθῆτε τὴν ἀξίαν του. Δι' αὐτὸ σᾶς προσφέρομεν ἀνεξόδως ἐν πλήρει Συστήμα εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς ἐκλογῆς σας διὰ δοκιμαστικὴν δωρεὰν μελέτην ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας, χωρὶς καμμίαν ὑποχρέωσιν ἐκ μέρους σας.

Γράψατε σήμερον διὰ νὰ σᾶς ἀποστείλωμεν τὸ ἐπεξηγηματικὸν τεύχος τοῦ Συστήματος Linguarhone, εἰς τὸ ὅποιον θὰ εὑρεθῆτε καὶ πῶς δύνασθε νὰ λάβετε ἐν πλήρει σύστημα εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς ἐκλογῆς σας πρὸς δοκιμὴν ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας. Ἀπευθύνετε ἀμέσως τὰς ἐπιστολάς σας, δελτάρια κλπ. πρὸς τὸ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ LINGUAPHONE, Πανεπιστημίου 6, Ἀθήνας.

ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

ΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΑΙ ΚΑΙ Η ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

Υπό τοῦ κ. MARCEL FRAENKEL, Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Banque Nationale Française du Commerce Extérieur

Εἰς τὴν παγκόσμιον οἰκονομικὴν κατάστασιν ἕνα πρῶγμα εἶναι ἔκδηλον: ἐνῶ διὰ πολλὰς χώρας ἡ ἐσωτερικὴ κρίσις παρήλθεν, αἱ διεθνεῖς συναλλαγαὶ δὲν φαίνεται ν' ἀναζωογονοῦνται. Ἡ αἰτία ἔγκειται ἀναμφιβόλως κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν διεθνή ἀβεβαιότητα, εἰς τὰ σκοτεινὰ νέφη, τὰ ὁποῖα συσσωρεύονται ὑπεράνω τῆς Εὐρώπης. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ λησμονώμεν ὅτι ἀπὸ τοῦ πολέμου καὶ ἐντεῦθεν τὸ παγκόσμιον ἐμπόριον εὐρίσκειται ἐν καθυστερήσει ἐν σχέσει μετὰ τὴν πρῶτον τῶν διαφόρων ἐθνικῶν οἰκονομιῶν.

Πῶς ἐξελιχθησαν αἱ διεθνεῖς ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ ἀπὸ τοῦ 1913; Ἡ συνολικὴ ἀξία τοῦ παγκοσμίου ἐμπορίου κατὰ τὸ 1935 ὑπέβη κατὰ 44 ο)ο κατωτέρα τῆς πρὸ τοῦ πολέμου. Καὶ ἂν ἀκόμη λάβωμεν ὑπ' ὄψιν μας τὴν πτώσιν τῶν τιμῶν τῶν προϊόντων καὶ πάλιν ἡ ἀξία τοῦ παγκοσμίου ἐμπορίου τοῦ 1935 παραμένει μικροτέρα κατὰ 16 ο)ο τῆς ἀντιστοίχου ἀξίας τοῦ 1913. Ἡ διαπίστωσις αὕτη εἶναι ὀφθαλμοφανής: παρ' ὅλας τὰς προόδους τῆς βιομηχανίας, παρὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μεταφορικῶν μέσων καὶ τῶν συγκοινωνιῶν αἱ χῶραι ἀνταλλάσσουν ὀλιγώτερα ἐμπορεύματα ἢ κατὰ τὴν παραμονὴν τοῦ παγκοσμίου πολέμου.

Ἐνα δευτέρου γεγονὸς εἶναι ἡ παρακμὴ τῆς Εὐρώπης. Ἡ γηραιὰ μας ἡπειρος εἶχε τὴν μερίδα τοῦ λέοντος εἰς τὰς προπολεμικὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς, ἐκάλυπτε τοῦτέστιν τὰ 62 ο)ο αὐτῶν. Μετὰ τὸν πόλεμον τὸ ποσοστὸν τοῦτο ἐμειώθη εἰς 53,6 ο)ο. Ὅλαι αἱ ἄλλαι ἡπειροὶ, μετὰ τὴν Ἀσία καὶ τὴν Ἀφρικὴν ἐπὶ κεφαλῆς ἠῤῥησαν τὴν ἀναλογίαν τῶν εἰς τὸ σύνολον τῶν παγκοσμίων ἐμπορικῶν συναλλαγῶν.

Ἡ παρακμὴ αὕτη τῆς Εὐρώπης

φαίνεται ἀκόμη καθαρώτερα ὅταν συγκρίνομεν τὸ σύνολον τῶν ἐξαγωγῶν τῶν ἡπείρων κατὰ τὸ 1913 καὶ 1935.

Ἡπειροὶ	1913	1935
Εὐρώπη	58,7	48,7
Ἀμερικὴ	23,8	25,7
Ἀσία	11,2	15,3
Ἀφρικὴ	3,9	6,9
Αὐστραλία	2,4	3,4

Ἐνῶ λοιπὸν ἡ Εὐρώπη ἔχασε κατὰ τὸ 1935 10 ο)ο τῶν παγκοσμίων πωλήσεων, τοῦτέστιν 17 ο)ο ἐν σχέσει πρὸς τὸ πρὸ τοῦ πολέμου ποσοστὸν τῶν ἐξαγωγῶν τῆς, ἡ Ἀφρικὴ ἐδιπλασίασε σχεδὸν τὴν μερίδα τῆς καὶ ἡ Αὐστραλία καὶ ἡ Ἀσία ἠῤῥησαν τὴν ἰδικήν των κατὰ ἕν τρίτον περίπου καὶ ἡ Ἀμερικὴ ἐσημείωσε ἀνάλογον πρῶτον.

Αἱ ὑπερπόντιοι χῶραι βιομηχανοποιοῦνται ἡμέρα τῆ ἡμέρα, ἀγοράζουν σὺν τῷ χρόνῳ ὀλιγώτερα προϊόντα ἀπὸ τὴν Εὐρώπην καὶ πωλοῦν περισσότερα εἰς αὐτήν καὶ τὰς ἄλλας ἡπείρους.

Ἀναμφιβόλως ἡ Εὐρώπη διατηρεῖ ἀκόμη καλὴν θέσιν εἰς τὰς παγκοσμίας συναλλαγὰς, ἀλλὰ ἡ ἐξέλιξις τὴν ὁποίαν βλέπομεν εἶναι ἰκανὴ ν' ἀπειλήσῃ ἀμέσως τὴν οἰκονομικὴν τῆς ἡγεμονίαν ἐπὶ τῶν ἄλλων ἡπείρων.

Ἐς ἴδωμεν τώρα πῶς ἀνεπτύχθη καὶ ἡ παγκόσμιος βιομηχανικὴ παραγωγή.

Ἀπὸ τοῦ 1922—1923 τὸ σύνολον τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ὑπερέβη τὴν βᾶσιν 100 τοῦ 1913 καὶ ὁ δείκτης ἔφθασε εἰς 147 τὸ 1929. Κατὰ τὸ 1932 ἔπεσε εἰς τὸ 105 καὶ κατὰ τὸ 1935 ἀνῆλθε πάλιν εἰς 146. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ κρίσις ἐτελείωσε.

Ἐννοεῖται ὅτι ἐνταῦθα πρόκειται περὶ τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ, ὅπου

ἢ μετὰ γιγάντια βήματα πρῶτος τῶν νέων βιομηχανιῶν, ὡς τοῦ ἀλουμινίου, τῆς τεχνητῆς μεταξῆς, τοῦ ἀζώτου, τῶν αὐτοκινήτων, τῶν φίλμ καὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ἀποκρύπτει τὴν πτώσιν βιομηχανιῶν τινῶν, ὡς τῆς τῶν ναυπηγήσεων καὶ τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ ἄνθρακος.

Ἐὰν τώρα διακρίνομεν τὴν βιομηχανικὴν παραγωγήν εἰς παραγωγήν μέσων παραγωγῆς καὶ εἰδῶν καταναλώσεως διαπιστώνομεν ὅτι ἡ κατασκευὴ «μέσων παραγωγῆς» δὲν ἔπαυσε ἀπὸ τοῦ νὰ ὑπερερῆ τὴν παραγωγήν εἰδῶν καταναλώσεως. Ἡ πρῶτος αὕτη τῆς παραγωγῆς μηχανημάτων ἔφθασεν εἰς τὸν κολοφῶνα κατὰ τὸ 1929, καὶ ἀκριβῶς τοῦτο ἦτο ἕνα τῶν κυριωτέρων αἰτίων τῆς κρίσεως. Ἐδημιουργοῦντο ἀκαταπαύστως ἐργοστάσια καὶ μηχανές, μετὰ τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ καταναλωτικὴ ἰκανότης τῶν καταναλωτῶν ἦσαν ἀπεριόριστοι. Ἡ ἀφύπνισις ὑπῆρξεν ἀτόμος. Κατὰ τὸ 1932, εἰς τὴν καρδίαν τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως, κατασκευάζον ὀλιγώτερα παραγωγικὰ μέσα ἀπὸ τὸ 1913, ἀλλὰ περισσότερα εἶδη καταναλώσεως ἢ πρὸ τοῦ πολέμου. Οὕτω ἡ παγκόσμιος παραγωγή ἠῤῥηθη κατὰ 10 ο)ο. Σήμερον ἐπανῆρχισεν ἡ παραγωγή μηχανημάτων, χωρὶς αὕτη, καίτοι ὑπερέβη ἤδη τὰ προπολεμικὰ ἐπίπεδα, νὰ φθάσῃ τοὺς ἀριθμοὺς ἑκατῶν τοῦ 1929. Τόσον τὸ καλλίτερον, διότι ἔλλειψεν μίαν ἀρκετὰ μεγάλην καταναλώσεως, θὰ ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ ἐπέλθῃ μία νέα παγκόσμιος οἰκονομικὴ κρίσις. Ἡ σημερινὴ κρίσις θὰ μᾶς δώσῃ ἕνα καλὸ μάθημα, ἀποδεικνύουσα τὴν σοβαρότητα τοῦ παράγοντος τοῦ καταναλωτοῦ.

Τόσον εἰς τὴν παραγωγήν ὅσον καὶ εἰς τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς διαπιστώνομεν μίαν παρακμὴν τῆς Εὐρώπης. Τοῦτο εἶχε φανῆ ἀκόμη καὶ πρὸ τοῦ πολέμου. Ἐνῶ τὸ 1870 ἐπρομήθευεν αὕτη τὰ 3)4 τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων τοῦ κόσμου, τὸ 1913 ἔφθασε νὰ προμηθεύῃ μόνον τὰ 53 ο)ο.

Ὁ παγκόσμιος πόλεμος ἐπετάχυνε τὴν ἐξέλιξιν ταύτην καὶ ἐμείωσε τὸ μερίδιον τῆς Εὐρώπης ἀπὸ 53 ο)ο εἰς 41 ο)ο τῷ 1919, ὅπου καὶ παρέμεινε διότι αὕτη τῷ 1929 μετεῖχε

εἰς τὴν παγκόσμιον παραγωγήν μετὰ 146, ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, τοῦτο ποσοστὸν μόνον 41,7 ο)ο ἔναντι 44,8 τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν.

Τὸ μερίδιον δὲ τῶν διαφόρων μεγάλων χωρῶν εἰς τὴν παγκόσμιον παραγωγήν ἦτο κατὰ τὸ 1919 διὰ τὰς Ἠνωμ. Πολιτείας	44,80
» Γερμανίαν	11,55
» Μεγ. Βρετανίαν	9,26
» Γαλλίαν	7,00
» Ρωσσίαν	4,65
» Ἰταλίαν	3,15
» Ἰαπωνίαν	2,35
τὸν Καναδᾶν	2,22

Ἡ παγκόσμιος οἰκονομικὴ κρίσις ἐπετάχυνε ἔτι περισσότερον τὸν ρυθμὸν τῆς ἐκβιομηχανίσεως τῶν νέων χωρῶν. Ἐὰν δὲ ὁ δείκτης τῆς παραγωγῆς ἀνῆλθε κατὰ τὸ 1935 εἰς

146, ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, τοῦτο ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὴν τεραστίαν βιομηχανικὴν πρῶτον τῶν νέων Χωρῶν (Νοτίου Ἀφρικῆς, Αὐστραλίας, Ἰνδιῶν, Βραζιλίας, Ρωσσίας, Ἰαπωνίας).

Πρέπει λοιπὸν ν' ἀντιμετωπισώμεν τὸ ζήτημα κατὰ μέτρον: ἡ γηραιὰ Εὐρώπη ὀφείλει νὰ προσαρμοσθῇ πρὸς τὰς δημιουργηθείσας νέας συνθήκας ὑπὸ τῶν συναγωνιστῶν τῆς καὶ νὰ τροποποιήσῃ βαθμιαίως τὴν σύνθεσιν τῆς παραγωγῆς καὶ τῶν συναλλαγῶν τῆς.

Αἱ διεθνεῖς συναλλαγαὶ παρημποδίσθησαν ἀπὸ τοῦ 1930 καὶ ἐντεῦθεν μετὰ τὰ διάφορα δασμολογικὰ καὶ νομισματικὰ μέτρα τῶν διαφό-

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

Μετοχικὸν Κεφάλαιον 28.366.500
Ἀποθεματικὸν καὶ κρατήσεις 327.346.000

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις ΟΞΕΛΛ Ἀθῆναις - Πειραιᾶ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: ΚΟΡΑΗ 1

Ἐμπορικὴ Διεύθυνσις καὶ Ἐργοστάσια ἐν Πειραιεὶ (Δραπετσῶνα)

ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΟΞΕΑ, (Θεικόν, Ὑδροχλωρικόν, Νιτρικόν, Θειώδες, Ἀνυδρῶν), ΘΕΡΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΘΕΡΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΝΑΤΡΙΟΥ, ΦΘΟΡΙΟΥ, ΡΙΠΙΚΟΝ ΝΑΤΡΙΟΥ, ΖΩΓΙΟΣ ΑΝΘΡΑΞ, ΥΔΡΥΑΛΟΣ.

ΧΗΜΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ

ΑΠΛΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ, ΥΠΕΡΦΩΣΦΟΡΙΚΑ ΠΑΣΗΣ ΠΥΚΝΟΤΗΤΟΣ, ΦΩΣΦΟΡΙΝΗ, ΑΜΜΩΝΙΑ (ΑΖΩΤΟΦΩΣ). Σύνθετα παντός τύπου.

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Ἐντομοκτόνα καὶ παρασιτοκτόνα, (Θεικός χαλκός, Περσπορλίνη, Θειοχάλκινη, Μελιγκρὶνη, Δαυλιτίνη, Πετρελαϊοσάπων, Θειοσβέστιον, Νικοτινῶχα, Ἀρσενικοῦχα, Λιθιοῦχος Ἀνθράξ, Φθοροπυρρικών Νάτρινον).

ΥΑΛΟΥΡΓΕΙΟΝ

ΦΙΛΑΔΑΙ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ, ΔΑΜΙΖΑΝΑΙ ΠΛΕΚΤΑΙ, ΥΑΛΟΠΙΝΑΚΕΣ ΚΟΙΝΟΙ (Τζάμα) ΥΑΛΟΠΙΝΑΚΕΣ ΜΑΤ, ΥΑΛΟΠΙΝΑΚΕΣ ΔΙΑΜΑΝΤΕ, ΥΑΛΙΚΑ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ, ΔΙΑΦΟΡΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ, ΥΑΛΙΝΑ ΕΙΛΗ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ (Τοῦβλα, Κέραμοι, Φωταγωγοί).

ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ

ΣΙΔΗΡΟΠΥΡΙΤΑΙ: Κασσάνδρας, Ἐρμιόνης. ΛΙΓΝΙΤΑΙ: Ὠρωπῶν, Κορώνης.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ "ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ,"

Δ. Β. ΔΕΛΗΔΗΜΗΤΡΗ

ΟΔΟΣ ΜΑΓΕΡ 18 ΤΗΛ. 31.836

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ, ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

ΔΙΑ ΤΑ ΕΔΩΔΙΜΑ ΣΑΣ ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ ΤΟ ΠΡΑΤΗΡΙΟΝ ΣΑΣ, ΕΥΡΙΣΚΕΤΕ ΟΛΑ ΤΑ ΕΙΔΗ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟΥ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΕΤΕ ΑΡΙΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ, ΑΚΡΙΒΕΣ ΖΥΓΙΟΝ, ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΤΕΡΑΝ ΤΙΜΗΝ, ΑΡΤΙΑΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΙΝ ΕΠΙ ΠΛΕΟΝ ΕΝΙΣΧΥΕΤΕ ΤΗΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΝ ΙΔΕΑΝ.

ΠΡΑΤΗΡΙΟΝ ΟΔΟΣ ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 18 ΤΗΛΕΦ. 22.554

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΕΝΑΤΟΝ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1936

ρων χωρών. Προς αντιμετώπισιν της κρίσεως κάθε χώρα θέλησε να υπερασπίση το ισοζύγιον των πληρωμών της και το νόμισμά της. Ήξ αυτου προέκυψεν ο έλεγχος του συναλλάγματος και η απαγόρευσις της μεταφοράς κεφαλαίων εν τω εξωτερικῷ, ακόμη δὲ και τὸ χρεωστάσιον διὰ τὰ πρὸς τὸ εξωτερικὸν χρέη.

Οὕτω παρέστη ἀνάγκη νὰ δημιουργηθοῦν τὰ διάφορα κληρικὰ εἶδη τρόπου ὥστε οἱ ἔχοντες λαμβάνειν ἕκ τινος χώρας τοῦ εξωτερικοῦ εἴτε ἕξ ἀνοιγματος πιστώσεως εἴτε ἕκ προϊόντος ἐμπορευμάτων νὰ πληρωθοῦν ὑπὸ τῶν συμπατριωτῶν των, οἵτινες μετὴν σειρὰν των, ἦσαν ὀφειλέται εἰς τὴν χώραν ταύτην.

Σήμερον ἐδημιουργήθη ἕνα ἀπεραντον δίκτυον κληρικῶν εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ἀφοῦ τὸ Διεθνὲς Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον ὑπελόγησε ταῦτα τὴν 1)6)36 131 μεταξὺ 34 χωρῶν.

Τρία δὲ εἶδη τοιούτων κληρικῶν βλέπομεν 1) τὰς συμφωνίας τῶν ἀπλῶν συμψηφισμῶν καθ' ἃς ἑκάστη τῶν δύο χωρῶν δημιουργεῖ ἕνα Ταμεῖον, ὅπου οἱ εἰσαγωγεῖς πληρώνουν τὸ ἀντίτιμον τῶν εἰσαγομένων προϊόντων εἰς ἔθνικὸν νόμισμα καὶ οἱ ἐξαγωγεῖς πληρώνονται μετὸ ἀντίτιμον τῶν ἐξαγομένων προϊόντων ἐφ' ὅσον καὶ καθ' ὅσον ὑπάρχουν διαθέσιμα.

2) Τὰς συμφωνίας τῶν ἀπλῶν πληρωμῶν.

Κατὰ τὸν τύπον τοῦτον τῆς συμφωνίας, ὅστις ἐφαρμόζεται μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Γερμανίας, ὁ ἄγγλος εἰσαγωγεὺς πληρώνει ἀπ' εὐθείας τὸν γερμανὸν ἐξαγωγέα ἀλλὰ ἡ Γερμανία εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὰ 550) τῶν τοιούτων πωλήσεων εἰς λίρας. Ἐξ ἄλλου οἱ γερμανοὶ ἐξαγωγεῖς, οἱ πληρωνόμενοι ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν ἄγγλων ὀφείλουν νὰ διαβιβάσουν τὸ συνάλλαγμα τοῦτο εἰς τὴν Ράιχσμπανκ.

3) Τὰς συνθέτους συμφωνίας τῶν κληρικῶν καὶ τῶν πληρωμῶν κατὰ τὰς ὁποίας ἐκτὸς τοῦ ταμείου συμψηφισμοῦ διαβιβάζεται καὶ εἰς τὸ Κράτος τοῦ προστατευομένου νομίσματος ποσοστὸν τι τοῦ ἀντιτίμου τῶν ἐξαγωγῶν του διὰ τὴν πληρωμὴν ὑπ' αὐτοῦ παλαιῶν χρεῶν ἢ δι' ἄλλους σκοπούς.

Διὰ τὰ ἐμπόδια τὰ ὁποῖα παρεμβάλλουν αἱ τοιοῦται συμφωνία εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου ἔχουν ἀρκετὰ γραφῆ. Μία χώρα σήμερον δὲν δύναται νὰ πωλήσῃ ἐμπορεύματα εἰς μίαν ἄλλην εἰμὴ ὅσα ἡ τελευταία αὕτη τῆς ἀγορᾶς. Οὕτω καθίσταται ἀδύνατον νὰ συμψηφισθοῦν τὰ ἐλλείμματα τῶν ἐμπορικῶν ισοζυγίων διὰ τῶν ἀγορῶν ἢ πωλήσεων εἰς τρίτους χώρας, ὅπως συνέβαινε τοῦτο πρὸ τῆς κρίσεως. Πρέπει λοιπὸν νὰ καταργήσωμεν τὰ κληρικὰ ; Ταῦτα ὁμως δὲν εἶναι παρὰ ἕνα φάρμακο καὶ μάλιστα πολὺ ἄσχημο φάρμακο.

Πρέπει νὰ ἐκρίζωσωμεν τὴν ρίζαν τοῦ κακοῦ, ἢ ὁποία εὐρίσκεται εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν, τουτέστιν εἰς τὴν νομισματικὴν ἀνισορροπίαν, τὴν ὁποίαν ὁ ἔλεγχος τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν θέλει νὰ θεραπεύσῃ.

Ἡ εὐθιγράμμις τοῦ γαλλικοῦ φράγκου μετὴν τὴν λίραν καὶ τὸ δολάριον καὶ αἱ ἐπακολουθεῖσαι εὐθιγραμμίσεις τῶν νομισμάτων τῶν ἄλλων χωρῶν ἀποτελοῦν σταθμοὺς εἰς τὸν δρόμον, ὅστις θὰ μᾶς ὀδηγήσῃ εἰς τὴν νομισματικὴν σταθεροποίησιν. Τὰ νομισματικὰ ταῦτα μέτρα ἐν συσχετισμῷ μετὴν μείωσιν τῶν τελωνειακῶν δασμῶν θὰ φέρουν τὴν ἀναζωογόνησιν τοῦ παγκοσμίου ἐμπορίου.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ		ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	
Χρυσὸς καὶ Ἐξωτερικὸν Συναμ.	3.386.021.102.97	Κεφάλαιον Καταβεβλημένον	400.000.000.—
Δάνεια Δημοσίου εἰς Χρυσόν	556.968.912.95	Ἀποθεματικά :	
Κερματικά Ἐλληνικά Νομίσματα	169.150.028.02	I. Πρόβλεψις συμφ. ἀρθρ. 71 Καταστατικοῦ	24.570.149.65
Συναλλαγματικά καὶ Γρ)τια Ἐσωτερικοῦ :		II. Τακτικὸν Ἀποθεματικόν	70.900.000.— 95.470.149.55
I. Ἐμπορικὰ Συναμ)καὶ καὶ Γρ)τια Ἐσωτερικ.	274.728.064.90	Τμῆμα τακτικοῦ ἀποθεματικοῦ εἰς ἀντίκρουσμα ἀπασβεννυμένου μέρους τῆς ἐκ £ ζημίας, συμφώνως Νόμῳ 5305)31—12—31	30.000.000.—
II. Γραμμάτια Δημοσίου	159.345.148.80	Τραπεζικά Γραμμάτια ἐν κυκλοφορίᾳ	6.202.535.900.—
Πιστώσεις :		Ἐτερεὶ Ὑποχρεώσεις ὄψεως εἰς Δραχμάς :	
I. Πληρωτέαι εἰς Δραχμάς :		I. Λ)μοὶ τρεχοῦμενοι καὶ καταθέσεων :	
α) Δημοσίου	3.267.741.762.02	α) Δημοσίου	241.893.238.16
β) Ἐτερεὶ	1.212.267.693.55	β) Τραπεζῶν	1.058.251.662.84
II. Πληρωτέαι εἰς Ἐξωτερικὸν Συναλλάγμα	---	γ) Ἐτερεὶ	
Χρέος Δημοσίου	3.605.111.162.45	Δ)μοὶ	4.288.918.145.92
Ἐπενδύσεις	488.286.110.05	δ) Μέρισμα	
Κτίρια Τραπεζῆς καὶ Ἐγκαταστάσεις	194.952.132.74	1936 . . .	32.0)0.000.— 5.621.063.046.92
Μεῖον ἀποσβέσεως	12.001.976.55	II. Γραμμάτια καὶ τροβηκτικὰ ὄψεως	94.087.902.35 5.715.150.949.27
Αξία Ὑλικῶν Τραπεζογραμματίων	49.152.328.65	Ὑποχρεώσεις εἰς Ἐξωτ. Συναμ)κα καὶ Χρυσόν :	
Μεῖον ἀποσβέσεως	10.000.000.—	I. Ἐξωτερικὸν Συναμ)κα εἰς Χρυσόν (Καταστ. ἀρθρ. 62)	212.179.264.66
Ἐκτακτὸς ζημία ἐκ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς χρυσῆς βάσεως ἐκ μέρους τῆς Ἀγγλίας, ἀναγραφομένη συμφώνως Νόμῳ 5305)31—12—31	72.355.751.10	Ἐτερεὶ Ὑποχρεώσεις	1.305.773.956.11
Μεῖον ἀποσβέσεως 1)10 συμφ. Νόμῳ 5305)31—12—31	14.471.150.30		
Ἀπασβεννυμένον ἐκ τοῦ ἀποθεματικοῦ Τμῆμα τῆς ἐκ £ ζημίας, συμφώνως Νόμῳ 5305)31—12—31	30.000.000.—		
Ἐτερεὶ στοιχεῖα Ἐνεργητικοῦ	532.403.748.64		
	<u>13.961.110.219.59</u>		<u>13.961.110.219.59</u>

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ "ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ 1936,"

ΧΡΕΩΣΙΣ	ΠΙΣΤΩΣΙΣ
ΕΞΟΔΑ	Ὑπόλοιπον προηγουμένης Χρήσεως
Εἰς ἔξοδα καὶ Ἀποδοχὰς Προσωπικοῦ ἐν γένει	1.686.524.05
> Λοιπὰ ἔξοδα Διαχειρίσεως	Ἀπὸ Τόκους τῶν ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ Διαθεσίμων
> Πρόβλεψιν κατὰ κινδύνων Χρηματοποστολῶν	1.677.517.12
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	> > Ἐπενδύσεων καὶ ὀμολογιῶν Ἐθνικῶν Δανείων
Ἀξίας Ὑλικῶν Τραπεζογραμματίων	32.940.670.20
Ἀξίας Ἀκινήτων	> > Ὄφειλῶν Ἐλληνικοῦ Δημοσίου
Ἐξόδων Ἐγκαταστάσεως	18.440.323.30
Ἀπαιτήσεων Ἐπισφαλῶν	> > Προμηθείας Ἐργασιῶν Τραπεζῆς
	193.740.007.93
Ἀπόσβεσις 1)10 ὑπολοίπου ἐκτάκτου ζημίας ἐκ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς χρυσῆς βάσεως ἐκ μέρους τῆς Ἀγγλίας, ἀναγραφομένης συμφώνως Νόμῳ 5305)31—12—31	> Διάφορα Κέρδη
14.471.150.30	290.924.86
ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	
Ὑπὲρ Ταμείου Συναξασιῶν	
> > Ἀσφαλείας	
> > Ἀλληλοβοηθείας	
	185.737.538.55
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	
Ὑπόλοιπον προηγουμένης Χρήσεως	1.686.524.05
Χρήσεως 1936	63.238.328.91
	<u>248.985.867.46</u>
	<u>248.975.867.46</u>

ΔΙΑΘΕΣΙΣ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΕΚ ΔΡΑΧΜΩΝ 63.238.328.91

Εἰς πρόβλεψιν συμφώνως ἀρθρῳ 71 τοῦ Καταστατικοῦ	3.077.590.25
> Μέρισμα 8 % ἐπὶ 80.000 Μετοχῶν	32.000.000.—
> Τακτικὸν ἀποθεματικὸν Κεφάλαιον	14.000.000.—
> Συμμετοχὴν Δημοσίου	14.000.000.—
Ὑπόλοιπον ἀφιέμενον διὰ τὴν ἐπομένην χρῆσιν	160.738.66
	<u>63.238.328.91</u>

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1936

Ὁ Διοικητὴς
ΕΜΜ. ΤΣΟΥΔΕΡΟΣ

Ὁ Τμηματάρχης τοῦ Γεν. Λογιστηρίου
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΕΜΒΙΚΟΣ

(Ὁ παρὼν ἰσολογισμὸς δημοσιεύεται μόνον κατόπιν ἐγγράφου ἐντολῆς τῆς Τραπεζῆς διὰ λογαριασμὸν αὐτῆς).

ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ Ε. ΒΕΚΙΑΡΕΛΗ

Επιθεωρητοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς

ΤΟ ΣΥΝΤΕΧΝΙΑΚΟΝ ΚΡΑΤΟΣ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΕΝ ΙΤΑΛΙΑ

II.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τὸ φιλελεύθερον σύστημα στηριχθέν ἐπὶ ἐσφαλμένων προϋποθέσεων, ἤρχισε κλονιζόμενον πρὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος. Προπολεμικῶς ὑπεχώρει, πολεμικῶς καὶ μεταπολεμικῶς ἐκάμπτετο τελείως. Ἐγκαταλειπόμενον καὶ ἀπαρνούμενον καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ὁπαδῶν του, δὲν ἀναμένει ἐγκωμιστικὸς ἐπικηδεύς. Ἡτύχησε, διότι ἐν τῇ νεότητί του αἰσιοδόξησεν ὑπερβαλλόντως. Ἐπλανήθη διότι, εἰς κακὸν Πανεπιστήμιον ἐκπαιδευθέν, ἐξελάμβανε τὰ συμπτώματα ὡς ἀποτελέσματα καὶ τὰ αὐτὰ ὡς αἰτίας. Εἶχεν βασιεῖσι τὴν οἰκονομίαν ἐπὶ τοῦ ἀτόμου, τὸ ὅποιον εἶναι ἀνύπαρκτον οἰκονομικῶς, ἀφοῦ ἡ ὑπαρξίς οἰκονομικῶν σχέσεων πρῶτοθέτει περισσότερα ἄτομα, ἐπικοινωνίαν ἀτόμων.

Ἐκήρυττε τὴν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν, ἐν ᾧ τοιαύτη δὲν δύναται νὰ νοηθῇ παρὰ ἐὰν τὰ ἄτομα ἔζων μεμονωμένα. Ἀφ' ἧς ὅμως ἀπεφάσισαν νὰ συμβιώσουν ἐν κοινωνίᾳ καὶ νὰ ἔλθουν εἰς σχέσεις μεταξὺ τῶν, δηλαδὴ νὰ ζήσουν ἐντὸς τῶν ὁρίων μιᾶς νομικῆς τάξεως, ἐδημιούργησαν πολυπλόκους σχέσεις ἀλληλοεξαρτήσεως, ὡς ἐκ τούτου δὲ καὶ ἡ ἐλευθερία τῶν αὐτοβούλων ἐτέθη ὑπὸ περιορισμὸν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς κοινωνίας, δρῶσα ἐφεξῆς ὄχι σύμφωνα μὲ τὰ ἀπόλυτα συμφέροντα ἐκάστου ἀτόμου ἀλλὰ μὲ τὰ γενικά συμφέροντα τῆς ὁμάδος.

Ἐλέχθη, ὅτι ἡ Γαλλικὴ Ἐπαναστάσις δὲν κατήργησεν τὴν δεσποτείαν τοῦ πολιτικοῦ παρὰ διὰ τὴν ἀντικαταστήσῃ διὰ τῆς δεσποτείας τοῦ οἰκονομικοῦ δυνατοῦ, ὅστις ἀπεδείχθη ἀνεπαρκὴς ὅσον καὶ ἐγώστης εἰς τὴν οἰκονομικὴν του δημιουργίαν, μὴ γνωρίζων ὄρια ἠθικῆς καὶ θρησκείας, ἔθνισμοῦ καὶ ἀνθρωπισμοῦ.

Ὁ ἄνθρωπος ἐθεωρήθη ὑλίκον παραγωγὴς, ἀπέναντι τοῦ ὁποίου ὁ ἐπιχειρηματίας οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ἐκ τοῦ Νόμου εἶχεν, οὔτε καὶ ἐκ τῶν ἀτομικῶν του συμφερόντων, ἀλλὴν ἐκτὸς τῆς ἀντικαταστάσεως του, ἐπερχομένης φθορᾶς. Οὐδεμία προεβλέπετο ὑποχρέωσις μελλοντικῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ ἐργαζομένου, θεωρουμένου ἐξοφλουμένου μὲ τὴν πληρωμὴν τοῦ ἡμερομισθοῦ του, ἀνεπαρκούς καὶ ἐν τούτοις ὄλονεν ὑποβιβαζόμενον, μὴ ἐξασφαλιζόντος εἰ μὴ ἀθλίαν συντήρησιν, καὶ ταύτην μόνον καὶ ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἐργάζεται καὶ μόνον καὶ ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον εἶχεν ὁ ἐπιχειρηματίας ἀνάγκην νὰ χρησιμοποιοῦσιν τὴν παροχὴν τῆς ἐνεργείας του, πληρωμένην κατὰ τὸν νόμον τῆς προσφοράς καὶ ζήτησεως καὶ ἀχρηστευομένην ὅταν ἀπεδεικνύετο ὅτι ἡ συντήρησις τῆς μηχανῆς ἦτο εὐθιγότερα τῆς συντηρήσεως τῶν ἀνθρώπων.

Αἱ ὑποχρεώσεις διὰ τὴν κοινωνικὴν περίθαλψιν καὶ τὴν ἠθικὴν συγκράτησιν ἦσαν ἠγνοημένα καὶ τελείως ξένα πρὸς τὴν φιλελευθέραν θεωρίαν, τὸν «ἐλεύθερον ἀναγωνισμόν» καὶ τὸ «κόστος τῆς παραγωγῆς» τῆς, καὶ ὅταν ἡ ἀθλιότης ὤγκωνετο, ἀνετίθετο ἡ ἱκανοποίησις τῶν πασχόντων εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν, κατὰ συγκάταβασιν δέ, ἡ περίθαλψίς των, ἐν τῇ παρουσίᾳ, εἰς τὴν γενναιοδωρίαν καὶ εὐσπλαγχνίαν τῶν φι-

λανθρώπων.

Ὁ οἰκονομικὸς δεσποτισμὸς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, δηλαδὴ ὁ καπιταλισμὸς, —χάσας ἐν τῇ ἐξελίξει καὶ ἀναπτύξει αὐτοῦ τὴν ἀτομικὴν μορφήν καὶ προσλαβὼν κοινωνικὴν τοιαύτην, διὰ τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων καὶ ἐταιριῶν, αἵτινες τὸν κατέστησαν ἐξ' ἄλλου ἀπὸ φαινόμενον φυσιολογικὸν τοιοῦτο παθολογικόν,— (1) εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις ἐγέννησε τὸν συνδικαλισμὸν, δηλαδὴ τὴν ὀργάνωσιν τῶν ἐργαζομένων ἐντὸς τοῦ Κράτους, ἀπράκτου καὶ ἀπαθοῦς θεατοῦ τῶν διαμορφώσεων τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, ὅστις συνδικαλισμὸς οὐδὲν ἄλλο ἔπραξεν, οὔτε δύναται νὰ τοῦ καταλογισθῇ, εἰ μὴ ὅτι ἐμίμηθη τὰς φιλελευθέρους μεθόδους, ἀντιτάσσων τὴν δύναμιν εἰς τὴν δύναμιν, τὸ ταξικὸν συμφέρον εἰς τὸ ταξικὸν συμφέρον τῶν ἄλλων καὶ τὴν διεθνιστικὴν του τάσιν εἰς τὴν διεθνή συνεννόησιν καὶ δράσιν τοῦ κεφαλαίου.

Τὸ φιλελεύθερον Κράτος ἐπιμόνως καὶ ἐπὶ πολὺ ἀγνοῆσαν, σύμφωνα μὲ τὴν θεωρίαν του, τὰς συνασπιζόμενας οἰκονομικὰς δυνάμεις, καὶ τὰς διεκδικήσεις των, μολοντί ἐν τῷ μεταξὺ ἠνείχετο μονομερῶς καὶ ἐνίσχυεν νομοθετικῶς τὴν οἰκονομικὴν ἀναρχίαν τοῦ καπιταλισμοῦ καὶ τὴν κοινωνικὴν ἀδικίαν τὴν ὁποίαν προεκάλει, ἠνάγκασεν τοὺς ἐργαζομένους νὰ μεταφέρουν αὐτὰς ἀπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἐπιπέδου εἰς τὸ πολιτικὸν καὶ νὰ ζητῶσιν τὴν διὰ λογαριασμὸν των κατάληψιν τοῦ Κράτους. Οὕτω δὲν ἦτο δυνατόν παρὰ νὰ λάβῃ κάποτε τὰ ἐπιχειρήματα τῆς ἀνεπαρκείας καὶ τῆς ἰδιοτελείας του, καὶ νὰ φθάσῃ παραπαῖον καὶ κλονιζόμενον, καταρρακωμένον καὶ ἀνυπόληπτον, συνεχῶς ἐκ τῶν πραγμάτων διαψευδόμενον, εἰς τὴν χρεωκοπίαν, ὅθμα τῶν ἀρχῶν ποῦ διεκήρυξε, τοῦ ἐμφυλίου σπαραγμοῦ, καὶ νὰ κληροδοτήσῃ τὴν οἰκονομικὴν καὶ ἠθικὴν κρίσιν εἰς τοὺς λαοὺς.

Μάτην πρὸ τοῦ φόβου μιᾶς κακῆς διαδοχῆς τῶν μελλοθανάτου, καταβάλλονται πρᾶσπᾶθαι ἠθικῆς ἀποκαταστάσεως του καὶ μνημονεύονται ὅσα κοινωνικά μέτρα ἐξαναγκαζόμενον κάποτε ἐλάμβανε καὶ αἱ προσπάθειαι τοῦ ἐπεμβάσεως πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν ἀδικιών, τὰς ὁποίας προεκάλει.

Ἡ κρίσις δὲν δύναται πλέον νὰ θεραπευθῇ, ἔστω καὶ ἂν τὸ παλαιὸν κράτος ἐντίμως πλέον ἐπεμβαίνει εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων, διότι, παρὰ ἔστω τὴν θέλησίν του, εἶναι ἀδύνατος ἡ ἐπιβολὴ του, λόγῳ τῆς μορφῆς καὶ συστάσεως του, στηριζομένης ἐπὶ τῶν ἀρχῶν, ἡ δὲ ἐπέμβασις του θὰ εἶναι πάντοτε ἀσυνάρτητος καὶ ἀσυστηματικὸς καὶ ἐμπειρικῆς, ἂν ὄχι ἐπηρεασμένη καὶ ἰδιοτελής.

Τίθεται λοιπὸν ζήτημα ὡς πρὸς τὴν μορφήν αὐτὴν ταύτην τοῦ διαδόχου Κράτους, ἡ ὁποία πρέπει νὰ διαφέρῃ ἀπὸ τὴν τοῦ προηγουμένου, διὰ νὰ κατασταθῇ πραγματικὴ ἐκπροσώπησις τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων μιᾶς χώρας ἐν τῷ συνόλῳ των.

Δὲν πρόκειται περὶ κρίσεως ἐπελθούσης «ἐντὸς τοῦ φιλελευθέρου οἰκονομικοῦ συστήματος», ἀλλὰ περὶ περὶ κρίσεως αὐτοῦ τούτου τοῦ συστήματος. Δὲν πρόκειται πλέον περὶ τραύ-

ματος ἀλλὰ περὶ συνταγματικῆς ἀσθενείας». (2) Περὶ κρίσεως τοῦ συγχρόνου κράτους, ἥτις ἐνεφανίσθη εἰς ὅλας τὰς χώρας (3).

Ἡ σοσιαλιστικὴ θεωρία διαπιστώσασα τὰ ἐλαττώματα τοῦ φιλελευθερισμοῦ, ζητεῖ νὰ ἀπαλείψῃ ταῦτα διὰ τοῦ κολλεκτιβισμοῦ, ὃν ἀντιτάσσει εἰς τὸν ἀτομικισμόν, καταργούσα διὰ τὴν πλήρη ἐπικράτησιν τῶν ἀρχῶν τῆς, τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὴν ἰδιοκτησίαν καὶ δίδουσα εἰς τὸ Κράτος μορφήν γενικοῦ ἰδιοκτήτου, παραγωγῆς καὶ ἐπιχειρηματίου, διαχειριζομένου διὰ λογαριασμὸν τῶν πολιτῶν, ἀπορροφῶσα εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ ὑποτάσσουσα εἰς αὐτὴν πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ καταστρέφουσα τοιοῦτοτρόπως καὶ τὸ Κράτος ὡς ἐξουσίαν πολιτικὴν.

Ὁ φασιστικὸς Κορπορατισμὸς, ὡς οἰκονομικὸν σύστημα, ἀκολουθεῖ τρίτην ὁδὸν (4). Θεωρία κατ' ἐξοχὴν κοινωνιστικὴ, ἔχει ὀργανικὴν καὶ ἱστορικὴν ἀντίληψιν τῆς κοινωνίας, ἀρνεῖται τὸ δόγμα τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας καὶ τὴν ἱκανότητα τῆς αὐτοδιοικήσεως τῶν μαζῶν καὶ εἶναι καὶ αὐτὴ ἐναντίον τοῦ φιλελευθέρου Κράτους, τοῦ «δημοκρατικοφιλευθέρου» Κράτους, ὅπως τὸ ἀποκαλεῖ.

Ἀποδέχεται τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Κράτους, ἀλλὰ συστηματικὴν καὶ ὀργανωμένην, ἀναγνωρίζομένων καὶ ἐπαναφερομένων ἐντὸς τοῦ πλαισίου του, τῶν οἰκονομικῶν παραγόντων, κεφαλαίου καὶ ἐργασίας καὶ τιθεμένων ὑπὸ ρύθμισιν καὶ ἐλεγχον ὡστε νὰ ἐναρμονίζωνται τὰ συμφέροντα τούτων μὲ τὰ συμφέροντα τοῦ Ἔθνους.

Δὲν πρέπει νὰ ἐκπλήσῃ ἡ συγγένεια τῶν ἐπιχειρημάτων τοῦ φασιστικοῦ Κορπορατισμοῦ μὲ τῶν τοῦ Σοσιαλισμοῦ. Ἡ συγγένεια ἢ ἀπλῶς ἢ ταυτότης τῶν ἐπιχειρημάτων προέρχεται ἐκ τῆς διαγνώσεως, ὑπ' ἀμφότερων, τῶν ἀτελειῶν τοῦ φιλελευθερισμοῦ, τῶν ὁποίων ἀμφότεροι λυσοσῶδως καταπολεμοῦν, ἀντιτάσσοντες εἰς τὸν «ἀγνωστικισμόν» του, τὸν «ἐπεμβατισμόν» ἢ τὸν «κρατισμόν» καὶ εἰς τὰ λεγόμενα ἀτομικά δικαιώματα, τὰ δικαιώματα τοῦ γενικοῦ συμφέροντος, δηλαδὴ ἀντιτάσσοντες εἰς τὸν «ἐλεύθερον οἰκονομικὸν ἄνθρωπον», οἱ μὲν σοσιαλισταὶ τὸν «κολλεκτιβικόν» ἄνθρωπον, οἱ δὲ κορπορατισταὶ τὸν «κορπορατικόν» (5).

2. Μουσολίνι. Λόγος 14.11.1933 ἐπὶ τοῦ Συνταγματικοῦ Κράτους.

3. Εἰς τὰς Ἀγγλοσαξωνικάς χώρας τὸ φιλελεύθερον Κράτος ἰδυνήθη νὰ ἀναπτυχθῇ καὶ νὰ πραγματοποιηθῇ μάλιστα καὶ ἐπιτυχίως, διότι εἶχεν εἰς τὰς κοινωνικὰς καὶ πολιτικὰς συνθήκας τῶν λαῶν ἐκείνων διόρθωσιν τῶν ἀτελειῶν του. Εἰς τὰς Ἀγγοσαξωνικάς χώρας καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν ἀκόμη, ὑφίσταται μικρὰ ἐθνικὴ παράδοσις καὶ ἀντίληψις τοῦ Κράτους ἐνεδυναμωθῆν διὰ τῆς ἀνὰ τοὺς αἰῶνας πάλης αὐτοῦ πρὸς ἐπιβολὴν καὶ ὑπεροχὴν του. Ἐπὶ πλέον ἐν Ἀγγλίᾳ εἰς τὸ ἀτομικιστικὸν καὶ διαλυτικὸν πνεῦμα τοῦ Γερμανισμοῦ, ὑπεριτίθεται αὐστηρὰ ἠθικὴ ἀναταραχὴ, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ἄτομος, μολοντί διεκδικεῖν θεωρητικῶς τὴν πλέον εὐρείαν ἐλευθερίαν, γνωρίζει ἐν τῇ πράξει νὰ τὴν περιορίσῃ αὐτοβούλως. Rocco. Ὑπ. Διακοίνωσις: La Transformation de l'Etat.

4. Ἐὰν ἡ μπολσεβικὴ ἀναστάσις ἦτο ἡ μίᾳ ὅμῃς τοῦ μεγάλου κινδύνου, ὃν διέτρεξεν ἡ Ἰταλία μεταπολεμικῶς, ἡ σύγκρισις τῆς συντηρητικῆς πολιτικῆς εἶναι ἡ ἄλλη. Μεταξὺ τῆς ἀνατολῆς καὶ τῆς συντηρητικότητος ἔπρεπε νὰ ταμῇ νέα ὁδὸς λέγει ὁ G. Bottai. Ὑπ. Συντεχνιῶν (1931): L'Etat Corporatif.

5. Ἄλλως τε καὶ οἱ φασισταὶ ἀναγνωρίζουν ὅτι τὸ ἄμεσον πνευματικὸν προτόπλασμα τοῦ Φασισμοῦ—ἰδίᾳ δὲ

«Ἐνῷ ὅμως ὁ Μπολσεβικισμὸς, λέγει ὁ καθηγητὴς G. Bortolotto: (Lo Stato e la doctrina corporativa σ. 9.) ἀντιτίθεται εἰς τὰς δημοκρατικὰς τάσεις ὡς ἀντιπροσωπευούσας εἰσέτι ὑπολείμματα τῆς κρατικῆς ἐξουσίας, ὁ Φασισμὸς ἀντιτίθεται εἰς αὐτάς, ὡς μὴ ἀντιπροσωπευούσας ἐπαρκῶς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐξουσίας τοῦ Κράτους».

Ὁ διαχωρισμὸς, ἱκανὸς νὰ χωρίσῃ ἐντελῶς τοὺς δύο ὡς πρὸς τὴν πολεμικὴν των κατὰ τῆς Δημοκρατίας συμμάχους, ἐπέρχεται εἰς τὴν μετὰ τὴν κατεδάφισιν ἀνεγερσιν τῆς νέας οἰκοδομῆς, ἥτοι εἰς τὴν θέσιν, ὅτι ὅτι δηλαδὴ ἐνῷ ὁ Σοσιαλισμὸς ἀντιτάσσει τὰ συμφέροντα «τάξεως», ὁ Φασισμὸς (ὁ ὅποιος εἶναι Ἐθνικὸς Σοσιαλισμὸς) ἀντιτάσσει τὰ συμφέροντα ὁλοκλήρου τῆς Ἐθνικῆς Κοινωνίας», ἐνιαίας καὶ ἀδιαιρέτου.

Ὁ Φασισμὸς εἰσάγων τὸν Κορπορατισμόν, θεωρεῖ ὅτι ἀντιτάσσει νέον σύστημα τάξεως καὶ ὀργανώσεως, ἐντελῶς ἀντίθετον πρὸς τὸ φιλελεύθερον, διὰ τῆς δημιουργίας Κράτους ἰσχυροῦ καὶ ἐπιβαλλομένου, κυριαρχούντος ἐπὶ ὅλων τῶν δυνάμεων τῆς χώρας καὶ εὐρισκομένου εἰς συνεχῆ ἐπαφὴν μὲ τὰς μάζας τὰς ὁποίας καθοδηγεῖ, (6) ἐπιδικῶν διελθόν σκοπὸν οἰκονομικὸν καὶ πολιτικόν, δογματίζων ὅτι ἡ εὐημερία τοῦ ἀτόμου δὲν εἶναι σκοπὸς ἐξυπηρετούμενος διὰ τοῦ Κράτους, ἀλλ' ἀντιθέτως, διότι ἡ μὲν Κοινωνία ζῆ εἰς τὸ διηνεκές ἐνῷ τὸ ἄτομον εἶναι πεπερασμένον. Ὡς ἐκ τούτου ἀρνεῖται τὰ «φυσικά» δικαιώματα τοῦ ἀτόμου καὶ ἐπιβάλλει ἀτομικὰς ὑποχρεώσεις, περιορίζων τὰ δικαιώματα εἰς ὅτι, τὸ Κράτος παραχωρεῖ, θεωρουμένων τῆς ἐλευθερίας καὶ ἰδιοκτησίας ὡς παραχωρήσεων τοῦ Κράτους ἐν τῷ συμφέροντι αὐτοῦ (7).

Παραδέχεται τὴν συνύπαρξιν δράσεως ἀτομικῆς καὶ δράσεως κρατικῆς,—δυσλιγμός—ἀλλ' ἀρνεῖται τὴν ταύτισιν ἀτόμου καὶ Κράτους. Ὑποτάσσει ὅμως τὴν δρᾶσιν τοῦ ἀτόμου εἰς τὰ ἔθνη καὶ συμφέροντα, διότι ἡ ἀντίθεσις τῆς πρὸς ταῦτα εἶναι ἀντιοικονομικὴ (8) καὶ θεωρεῖ ὅτι τὸ ἄτομον εὐημερεῖ ὅταν εὐημερεῖ καὶ ἡ ὀλότης, οὐχὶ δὲ ὅτι ἡ κοινωνία εὐημερεῖ ὅταν εὐημερεῖ τὸ ἄτομον, ὅπως πρεσβεύουν οἱ φιλελεύθεροι, οἵτινες εὐχερῶς νοοῦν ἀτομικὴν εὐημερίαν εὐρισκομένην ἐν ἀντιθέσει μὲ τὴν γενικὴν (9).

Ὁ Φιλελευθερισμὸς ἄλλως τε εὐρίσκειται ἐν τάξει μὲ τὴν θεωρίαν του ἐφόσον φρονεῖ ὅτι οἱ φυσικοὶ νόμοι τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου ἐξασφαλίζουν τὴν εὐημερίαν αὐτοῦ κατὰ συνέπειαν δὲ καὶ τῆς ὀλότητος. Οἱ σοσιαλισταὶ, ἐξ ἄλλου,—ἐν Ρωσσίᾳ—δὲν ἔχουν νὰ σκεφθοῦν περὶ ἰδιωτικῶν πρωτοβουλιῶν καὶ ἀντιτιθεμένων συμφερόν-

αἱ ἀντιλήψεις του περὶ Ἔθνους καὶ δράσεως—πρέπει νὰ ἀναζητηθοῦν ἐν τῇ ἐπαναστατικῇ συνδικαλισμῷ καὶ τῷ Σοσιαλισμῷ. C. Grillenzoni: Τὸ Συντεχνιακὸν Κράτος σελ. 27. Σημειώτεον ὅτι ὁ Ἰταλικὸς ἐπαναστατικὸς συνδικαλισμὸς ὑπῆρξεν σοσιαλισμὸς χαρακτῆρος ἐθνικοῦ.

6. A. Rocco. La Transformation de l'Etat.

7. Ἡ ἐλευθερία ἥτις εἶναι ἀρχὴ διὰ τὸν Φιλελευθερισμόν, εἰς τὸν Φασισμόν καθίσταται μέθοδος. Rocco.

8. C. E. Ferrri.

9. Ἡ μεγαλειτέρα ὄφελμα καὶ ἡ πληρεστερά εὐημερία προέρχεται διὰ τῆς ἐπιτοχῆσεως τῶν δημοσίων καὶ ἰδιοτικῶν δραστηριοτήτων ἐν ἀρμονίᾳ μὲ τὰ ἀνώτερα συμφέροντα τοῦ Ἔθνους. G. Napolitano.

των, ἐφ' ὅσον θεωροῦν ὅτι δὲν ὑπάρχουν πλέον συμφέροντα διάφορα (;) πρὸς συμβιβασμόν, ἀφοῦ ἐκεῖ γενικός διαχειριστὴς εἶναι τὸ Κράτος.

«Δὲν συμβαίνει τὸ ἴδιον μὲ τὸν Κορπορατισμόν, λέγει ὁ καθηγητὴς τῆς κορπορατικῆς οἰκονομίας Carlo Em. Ferrri (L'ordinamento corporativo dal punto di vista economico. Padova, 1933, σελ. 59). Εἰς αὐτὸν ὑπάρχει πλειονότης οἰκονομικῶν ἀντικειμένων—τὰ ἄτομα τὰ ἀποτελοῦντα τὴν ἐθνικὴν κοινωνίαν—τῶν ὁποίων τὰς ἐνεργείας θέσσει τὸ Κράτος ἐντὸς ἰδίᾳς νομικῆς σφαίρας, καθόσον οὐδεμία ἀτομικὴ δρᾶσις εἶναι ἀδιάφορος εἰς τὴν ἐνότητα τοῦ Ἔθνους καὶ τοὺς σκοποὺς του».

Ἀρνούμενος τὸ ἐλεύθερον ἄτομον ὁ Φασισμὸς βασιζέται ἐπὶ τοῦ ἐργαζομένου ἀνθρώπου, συμμετέχοντος εἰς τὴν δημοσίαν ζωὴν διὰ τῆς ὀργανώσεως του (10), ὡς ἐκ τούτου δὲ κηρύσσει, ὅτι ἡ ἐργασία εἶναι κοινωνικὴ ὑποχρέωσις καὶ καθιερωτὴ τὴν νομικὴν ἰσότητα τῶν ἐπαγγελματικῶν κατηγοριῶν.

Ἀναγνωρίζει τὴν ὠφέλειαν, ἡ ὁποία προέκυψε ἐκ τῆς κεφαλαιοκρατίας, τὴν ὁποίαν διατηρεῖ, ὑπὸ ἀνανεωμένην ὅμως μορφήν. Θεωρεῖ τὴν ἰδιοκτησίαν ὡς κίνητρον τῆς δράσεως τοῦ ἀτόμου καὶ τὴν διατηρεῖ, ὡσαύτως ὑπὸ ὄρων καὶ περιορισμῶν, καὶ ἐφ' ὅσον νομιμοποιεῖται διὰ τῆς ἐργασίας, (11) καθισταμένη δημοσία λει-

10. Ὁ Φασισμὸς δὲν ὁμιλεῖ περὶ τοῦ «λόγου». Ὁμιλεῖ πάντοτε περὶ τοῦ «ἐργαζομένου ἀνθρώπου», ὅστις ἔχει δικαιώματα ἀκριβῶς διότι καὶ ἐφ' ὅσον, ὡς ἐκ τῆς ἐργασίας του παρουσιάζει κάποιαν χρησιμότητα εἰς τὴν ζωὴν τοῦ Ἔθνους (Χάρτης, ἀρθρ. 2). Παρομοίᾳ ἡ ἄποψις τοῦ Sismondi διακρίνει τὴν κοινωνίαν εἰς «ἀντεθνικὴν» τάξιν καὶ εἰς «ἐθνικὴν» τοιαύτην περιλαμβάνουσαν τοὺς διδόντας εἰς τὴν δραστηριότητα τῶν κατεύθυντων χρησίων εἰς τὸ Ἔθνος.

11. Ὁ παλαιὸς ἀλλὰ καὶ ἰσχυρὸν ὄρισμός τῆς ἰδιοκτησίας εἶναι ὅτι αὐτὴ ἀποτελεῖ τὸ ἐμπράγματον δικαίωμα τῆς κυριαρχίας τῶν προσώπων ἐπὶ τῶν ἀγαθῶν. «Τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα καρπώσεως καὶ διαθέσεως, ἀποκλειομένης τῆς σχέσεως ἐπὶ τῶν ἀγαθῶν, παντὸς ἄλλου, ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ κυριάρχου». Ἐξαιρέσει τὸ δικαίωμα τῶν φέρων μόνον λόγον δημοσίας ἀνάγκης, περιορισμοὺς δὲ μόνον βλάβαι τυχόν προξενούμεναι εἰς ἄλλους.

Ἡ ἰδιοκτησία μετὰ τὴν πρώτην τὴν κοινωνικὴν μορφήν (κοινωνικοσυντηρητικὴν νομικὴν), προσλαμβάνει μορφήν οἰκονομικὴν διὰ τῆς διασπάσεως τῶν ὁμάδων καὶ τῆς μονομερούς ἐγκαταστάσεως τμημάτων αὐτῶν (πατριαρχικὴ οἰκογένεια), ἀλλὰ στερεῖται εἰσέτι τοῦ ἀτομικοῦ χαρακτῆρος, τοῦ δικαίωμα ἀνήκοντος εἰς τὴν ὁμάδα ἐκ τῆς συμμετοχῆς του εἰς τὴν ὁμοίαν τὸ ἄτομον ἀφίεται καὶ τὸ ἴδιον δικαίωμα χρήσεως.

Ἐκ τῆς ἐξελίξεως προσέλαβεν τὴν ἀτομικὴν τῆς μορφήν, χωρὶς τὸ δικαίωμα νὰ θεωρηθῇ ἀποκλειστικόν, εἰμὴ διὰ τὴν κινήσιν, ἀνεῖν ἐναχοῦ συνενεαφίζοντο, τῆς ἐγγείου ἰδιοκτησίας μὴ προσλαβούσης ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοιαύτην σταθερὰν μορφήν, ἀπὸ τῆς ἀρχαίας Σπάρτης μέχρι καὶ τῶν τελευταίων αἰώνων τῆς φεουδαρχίας, ὅπου κατὰ μικρὰς ἢ μεγαλειτέρας περιόδους ἐγένοντο ἀνακατανομαὶ τῆς γῆς, τῆς κυριαρχίας παραμενοῦσης εἰς τὴν κοινότητα ἢ τὸν κυριάρχον, τῆς ἐκτάσεως τοῦ δικαίωματος ποικιλοῦσης κατὰ χώρας καὶ ἐποχῆς καὶ συνελπῶς καὶ τῆς μορφῆς τῆς ἰδιοκτησίας.

Τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας ὡς φυσικὸν δικαίωμα τοῦ ἀτόμου, προσεζήρουν ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάστασις: «Ἐπειδὴ αἱ ἰδιοκτησίαι ἀποτελοῦν ἀπαράβιαστον καὶ ἱερὸν δικαίωμα οὐδεὶς δύναται νὰ στερηθῇ αὐτὸν εἰμὴ διὰ δημοσίαν ἀνάγκην ἀναμειβήτητον καὶ νομίμως βεβαιωμένην καὶ ἐπὶ δικαίᾳ προηγουμένη ἀποζημιώσει». (Ἀρθ. 17 Διακηρύξεως δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου)—καὶ ἐπὶ τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας ὁ Φιλελευθερισμὸς ἐβάσισεν τὸ οἰκονομικὸν του οἰκοδόμημα, δικαιολογῶν ἰδεολογικῶς τὸν θεσμόν.

Ἐν τούτοις καὶ μολοντί ἅπασαι αἱ νομοθεσίαι ἐκτοτε (παρ' ἡμῖν σχετικαὶ διατάξεις ἀπὸ τοῦ 1844. Ἡδὴ ἀρθρ.

τουργία, θέτων όρια εις τον «εγωισμόν» διά της «κορπορατικής συνειδήσεως» (G. Arias).

Παραδέχεται, ότι η ιδιωτική πρωτοβουλία προήγαγε την παραγωγή, ανεξαρτήτως των ελαττωμάτων τὰ όποια συμπαρομαρτούν με αυτήν, και διά τούτου την διατηρεί, άλλ' υπό καθοδήγησιν και ποδηγέτησιν και καθ' όσον έξυπνητερεί περισσότερο τα ύμφερόντα της δλόγητος. Συντονίζει την παραγωγή προς την κατανάλωσιν, τὸ κεφάλαιον και την εργασία προς επίτευξιν της εήμερίας και της ισχύος του Κράτους, ήτις είναι και η εήμερία τών πολιτών, —μετέχων ούτω τών παλαιών θεωριών (ατομική πρωτοβουλία, ιδιοκτησία), και τών νέων (κολλεκτιβισμός συνδικαλισμός).

«Τὸ Κορπορατικὸν Κράτος, λέγει ὁ ὑπουργὸς Rocco, περιέχει τὸν Φιλελευθερισμὸν και ὑπερέχει αὐτοῦ, καθόσον ἀναγνωρίζει την ἐλευθερίαν ἐφ' ὅσον αὐτὴ εἶνε ὠφέλιμος, περιορίζον αὐτὴν ὅταν αὐτὴ δύναται νὰ καταστῆ ἐπιβλαβὴς. Περιέχει τὸν Σοσιαλισμὸν και ὑπερέχει αὐτοῦ, καθόσον πραγματοποιεῖ την κοινωνικὴν δικαιοσύνην, ἐμποδίζον ἐξ ἄλλου τὰς σκαϊὰς συγκρούσεις τών τάξεων και μὴ παραδεχόμενον ὅτι πρὸς ἀπόκτησιν της δικαιοσύνης ταύτης καθίσταται ἀναγκαῖον σύστημα κολλεκτιβιστικῆς παραγωγῆς».

Τὸ φασιστικὸν καθεστὼς κηρύσσει, (ψήφισμα Ὑπάτου Φασιστικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τοῦ Χάρτου Ἐργασίας) ὅτι «οἱ δυναμεις της παραγωγῆς είναι συνδιαλλακτικαὶ και μόνον ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦτον είναι γόνιμοι» (12) και ὅτι ὁ Φασισμὸς «ἐκτός, ὑπὲρ και ἐν ἀντιθέσει μετὰς καταστρεπτικὰς και ἀνοήτους σοσιαλιστικὰς δημαγωγίας, τείνει εἰς ἐξύψωσιν της ὕλικῆς και ἠθικῆς στάθμης τών πολυαριθμοτέρων τάξεων τῆς ἐθνικῆς κοινωνίας, εἰσελθούσων νόμῳ και πράξει, ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Κράτους». (13)

Ὁ Φασισμὸς εὐθύς ἐξ ἀρχῆς

17 Συντ. 1911 και 1927) ἐπαναλαμβάνουν την διακήρυξιν αὐτήν, οἱ κοινωνιολόγοι ἐξηκολούθησαν ἀμφοτερόνως τὸ ἀπόλυτον τοῦ δικαιώματος και ἀντιτάσσοντες την ἀντίληψιν της θεμελιώσεως αὐτοῦ ἐπὶ της κοινῆς και γενικῆς χρησιμότητος, ποικιλούσης κατὰ τὰς περιστάσεις.

Ὁὗτο ἐντόνος πλέον πιστεύεται ὅτι ἡ ιδιοκτησία ἀποτελεῖ κοινωνικὴν λειτουργίαν ὕφισταμένην χάριν τοῦ συνόλου και ρυθμιζομένην ὑπ' αὐτοῦ, και ὅχι δικαιοῦς ἀτομικῶν, δημιουργοῦσα ὑποχρεώσεις εἰς τοὺς διατάχους.

Τοιαύτην διατύπωσιν εὕρισκει εἰς τὸ Σύνταγμα της Γερμανίας Δημοκρατίας (ἀρθ. 153 Συντάγ. Βεϊμάρου 1919) περὶ οὗ ἄλλοτε ἐγένετο λόγος και παρ' ἡμῖν, εἰς δὲ τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τοῦ Φινλανδίου (Χάρτης Κανάρου 1920 ἀρθ. 9) διαλαμβάνεται ὅτι «Τὸ Κράτος δέν ἀναγνωρίζει την ιδιοκτησίαν ὡς ἀπόλυτον δικαίωμα τὸν προσώπων ἐπὶ τὸν πραγματικόν, ἀλλ' ὡς την πλέον χρησιμὴν κοινωνικὴν λειτουργίαν. Οὐδεμία ιδιοκτησία ἀνήκει εἰς πρόσωπον ὡς ἀναπόσπαστον μέρος αὐτοῦ... Ὁ μόνος τίτλος ὁ νομιμοποιῶν την ιδιοκτησίαν είναι ἡ ἐργασία».

Ὁ κορπορατισμὸς της Ἰταλίας και ἐδὸν προσπαθεῖ νὰ τηρήσῃ την μέσιν ὁδόν, μὴ θυσιάζον εἰς την ἀτομικὴν ιδιοκτησίαν τὰ συμπεράσματα της ὁμάδος (Φιλελευθερισμὸς), οὔτε χάριν της ὁμάδος τὰ συμπεράσματα τῶν ἀτόμων (Κομμουνισμὸς), ἀνοήτως και ἐπιτοῦ προκειμένου την ταύτην ἀτομικὴν και Κράτους.

12. «Διὰ την θεωρίαν τοῦ Φασισμοῦ, λέγει ὁ Μουσσολίνι, κεφάλαιον και ἐργασία δέν ἀποτελοῦν ὄρους ἀντιτιθεμένους. Είναι δύο ὅροι οἱ ὁποῖοι ἀλληλοσυμπληροῦνται. Ὁ εἰς δὲν δύναται νὰ κἀμῃ τίποτε χωρὶς τὸν ἄλλον κατὰ συνέπειαν δὲ ὀφείλουν και δύναται νὰ συνεννεηθῶν».

13. «Ἐάν τὸ φιλελευθέρων Κράτος ἐπιμειψέον προδοῦν πράγματι, ἔναντι τοῦ ἀπολυταρχικοῦ Κράτους τὸ ὅποῖον διεδέχθη, διότι εἰσήγαγεν ἐν τῷ πλαισίῳ του την ἀτομικὴν τάξιν της παρεμένεν ἐκτός αὐτοῦ, τὸ φασιστικὸν Κράτος παρουσιάζεται ἐν συγκρίσει ὡς τελειοποιήσας, καθόσον ἐπαναφέρει ὑπὸ την κυριαρχίαν του τοὺς οικονομικοὺς παράγοντας, κεφαλαιοῦχος και ἐργάτας, οἵτινες εἰς οὐδεμίαν περὶ αὐτῶν ὑπέτασσοντο, ἀλλ' ἔδραν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐναντίον τοῦ Κράτους». G. Bottai: I' Etat Corporatif.

(πρόγραμμα 1921) ἀπεδέχθη τὸν συνδικαλισμὸν ὡς ἰστορικὸν γεγονός, ἀλλὰ τὰ συνδικάτα τὰ ὁποῖα ἦσαν ἐγκαταλελειμμένα οικονομικῶς και κοινωνικῶς και εἶχον ἀποτελέσει και δικαίως ἐνίστε, δύναμιν στρεφομένην κατὰ τοῦ Κράτους και της κοινωνίας, τὰ ἐπαναφέρει ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Κράτους διά της ἀναγνωρίσεως αὐτῶν, καθυποτασσόμενων, και καθισταμένων ὀργάνων της οικονομικῆς και κοινωνικῆς πολιτικῆς του. (14)

«Τὸ Συντεχνιακὸν Κράτος—Κράτος συντονίζον τὰς οικονομικὰς δυνάμεις—πραγματοποιεῖ την πολιτικὴν ταύτην θεωρίαν τοῦ Φασισμοῦ, ἐνσωματώνον την οικονομίαν εἰς την πολιτικὴν ὀργάνωσιν εἰς ἣν μετέχει αὐτὴ διά τῶν Συντεχνιῶν».

Οὕτω θεωρεῖ ὅτι ἐπιτυχάνεται ἡ ἀλληλεγγύη τών παραγόντων της παραγωγῆς, ἡ συνδιαλλαγή τών συμπερόντων ἐργοδοτῶν και ἐργαζομένων και ἡ ὑποταγή τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος εἰς τὸ Ἐθνικὸν (15).

Πρὸς τὸν σκοπὸν ὅμως τούτου ὕφίσταται και ἡ ἀνάγκη ὑπάρξεως Κράτους ἰσχυροῦ, κυριάρχου και ὀλοκληρωτικοῦ, περιλαμβάνοντος ἀπάσας τὰς οικονομικὰς και πολιτικὰς δραστηριότητας, και δυναμένου νὰ ἐπιβάλλῃ λύσεις συνολικοῦ συμφέροντος,—ἐξ οὗ και ὁ Φασισμὸς κηρύσσει τοῦτο.

**

Ὁ Φασισμὸς, τοῦ ὁποῖου ἀνεφέραμεν την γέννησιν, δέν παρουσιάσθη ἐξ ἀρχῆς διά νὰ ἐφαρμόσῃ την «κορπορατικὴν» θεωρίαν, ὡς πρόγραμμά του. Ἐν τῇ πραγματικότητι οὐδεμίαν τοιαύτην θεωρίαν εἶχεν, ἀναφανείς δὲ δι' οὗς λόγους εἶπομεν, ἔστρεψεν κατόπιν την δρᾶσιν του εἰς τὴν ἀποκατάστασιν της ἐσωτερικῆς τάξεως και της οικονομικῆς δικαιοσύνης.

14. Ὁ Ch. Benoît εἰς προλεγόμενά του εἰς γαλλικὴν ἐκδοσιν τοῦ «Μουσσολινιακοῦ Κράτους» Paris 1931, ἀναφέρει ἐκ τοῦ προλόγου τοῦ τόμου II τοῦ βιβλίου του: «Ἡ κρίσις τοῦ συγχρόνου Κράτους — Ἡ ὀργάνωσις της ἐργασίας, δημοσιευθέντος κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1914, τὰ ἔξης:

«Ἡ σύγχρονος ἱστορία μᾶς δεικνύει τὰς γενομένας προσπάθειας διὰ νὰ τεθῇ ἡ ἐργατικὴ τάξις, διὰ νὰ εἰσελθῇ ὁ ἀριθμὸς», εἰς τὰ ἐκ παραδόσεως πλαίσια τοῦ Κράτους. Μᾶς δεικνύει κατόπιν πῶς ἡ τάξις αὐτή, ἡ τοῦλάχιστον μέρος της τάξεως ταύτης, τείνει διὰ τοῦ συνδικαλισμοῦ, νὰ λάβῃ θέσιν ὅχι ἐντὸς τῶν παλαιῶν πλαισίων τοῦ Κράτους, ἀλλ' ἔξω τῶν Κράτους, ἔναντι αὐτοῦ, ἔναντι αὐτοῦ. Πῶς ἐν τέλει ἡ ἐργατικὴ τάξις καθόσον ἀποσκοπεῖ νὰ καταλάβῃ τὸ Κράτος πρὸς ἀποκλειστικὸν ὄφελος και λογαριασμὸν της, ἀντιθέτει την ἰδίαν της κυριαρχίαν εἰς την ἐθνικὴν κυριαρχίαν».

«Τὸ πόρισμα τὸ ὁποῖον προέρχεται ἐκ τοιαύτης διαπιστώσεως και τῶν συναφῶν κινήσεων τοὺς ὁποῖους ἀποκαλύπτει ἡ ἀγγέλις, και τὸ ὅποῖον θεωροῦ ὀρθὸν νὰ συναγάγῃ, είναι ὅτι δυνάμεθα και ὀφείλομεν ν' ἀντιτάξομεν εἰς τὸ δαρβινικὸν ἀξίωμα τῆς πάλης τῶν τάξεων, την παστεριανὴν μέθοδον, δηλαδή νὰ μεταβάλομεν τὸν ἰὸν εἰς ἐμβόλιον. Καὶ ὡς σύνθημα ἐνεργείας θὰ συμβούλευα την συνδιαλλαγήν της ἀντιλήψεως και τοῦ γεγονότος της ἐθνικῆς κυριαρχίας, μετὰ την ἀντίληψιν και τὸ γεγονός της ὑπεροχῆς της ἐργατικῆς τάξεως. Τῆς ἀντιλήψεως και τοῦ γεγονότος τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ, μετὰ την ἀντίληψιν της συσταματώσεως και τῶν συνδικαλιστικῶν γεγονότος. Τῆς ἀντιλήψεως και τοῦ γεγονότος της πληθώρας τῶν σωματικῶν ὁμάδων, μετὰ την ἀντίληψιν και τὸ γεγονός της ἐνότητος τοῦ Κράτους».

15. «Ἡ ὑποταγή τοῦ συμφέροντος τοῦ ἀτόμου εἰς τὸ γενικώτερον της κοινωνίας ἐδιδάχθη ἀπὸ τὸν Ἀριστοτέλην (Πολιτικά) λέγοντα ὅτι «ἡ Πολιτεία είναι φύσει προτέρα τῶν καθ' ἕναστων ἀνθρώπων» και ὅτι «ὁ ἀνθρώπος ἔχει ἀνάγκη της κοινωνίας πρὸς διατήρησιν, ἀσφάλειαν και τελειότην του». Ἀλλὰ καὶ δὲ (Ἠθικά Α. I) λέγει: «Τὰ ἀγαθὰ ὑπάγονται εἰς την πολιτικὴν ἐπιστήμην, την πλέον κυρίαρχον και ἀρχεργατικὴν... Διότι και ὅταν είναι τὸ ἴδιον δι' ἕνα ἄτομον και δι' ὀλοκληρον την πόλιν, πάλιν ὅμως τὸ ἀγαθὸν της πόλεως φαίνεται ὅτι είναι μεγαλύτερον και πρὸς ἀπόκτησιν και πρὸς διατήρησιν. Διότι καλὸν είναι και ὅταν τὸ ἀγαθὸν ὑπάρχῃ εἰς ἕνα ἄτομον μόνον, ἀλλὰ πολὺ καλλίτερον και θεαροστότερον είναι νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὰ Ἐθνη και τὰς πόλεις».

Ὡς ἐκ τούτου αἱ ἀντιφάσεις και ἡ βραδύτης ἐπὶ την ὀλοκληρώσιν τοῦ συστήματος και αἱ διαφοροὶ μεταβατικαὶ περιοδοὶ του.

Οἱ πρώτοι νόμοι περὶ Συλλογικῶν σχέσεων ἐργασίας (Συνδικαλιστικῆς ὀργανώσεως) ἐψηφίσθησαν 4 ἔτη μετὰ την κατάληψιν της Ἀρχῆς (Νόμος της 3 Ἀπριλίου, 1926 και Β. Δ. 1 Ἰουλίου 1926) μόλις δὲ την 5 Φεβρουαρίου τοῦ 1934 ἐψηφίσθη ὁ Νόμος περὶ Συντεχνιῶν ὅστις προχωρεῖ τὸ ὄλον σύστημα, ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξὺ ἐπανειλημμένα ἐπῆλθον τροποποιήσεις.

Εἰς την μέχρι σήμερα ἐφαρμογὴν τῶν μεταρρυθμίσεων του δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τρεῖς φάσεις:

Τὴν Συνδικαλιστικὴν ὀργάνωσιν, ὡς πρώτην φάσιν, την Συντεχνιακὴν λειτουργίαν, ὡς δευτέραν φάσιν και την ἐπαγγελματικὴν ἐκπροσώπησιν, της ὁποίας ἡ συμπλήρωσις ἐξαγγέλλεται ὡς λίαν προσεχῆς, ὡς τὴν τρίτην φάσιν, πρὸς ὀλοκληρώσιν τοῦ συστήματος.

Ἄν την οικονομικὴν του ὀργάνωσιν τὸ φασιστικὸν καθεστὼς ἐφήρμοσεν κατὰ κλιμακίαν, εἰς την περὶ Κράτους θεωρίαν ὑπῆρξεν ἐξ ἀρχῆς δογματικόν, ἴσως και διότι εὔρεν και ὑιοθέτησε πλήρως την θεωρίαν τῶν Ἐθνικιστῶν, τὸ κόμμα τῶν ὁποίων ὡς ἐλέχθη συνεχῶς ἐπιδράσιν των εἰς τὰς πολιτικὰς του κατευθύνσεις.

Ἡ περὶ Κράτους ἀντίληψις λαμβάνει την πλήρη της μορφήν, ἐν συνδυασμῷ μετὰ την οικονομικὴν τοιαύτην, εἰς τὸν «Χάρτην Ἐργασίας», ὅστις είναι τὸ καταστατικὸν οὕτως εἰπεῖν ἐγγραφόν, τὸ περιλαμβάνον τὰς κεντρικὰς γραμμάς ὀλοκληροῦ της πολιτικῆς, οικονομικῆς και κοινωνικῆς σκέψεως τοῦ Φασισμοῦ, τὸσον ὡς ἐπιστημονικῆς θεωρίας ὅσον και ὡς συστήματος ἐφαρμογῆς.

Ὁ Χάρτης οὗτος, συνταχθεὶς ἐν ἔτος μετὰ τὸν περὶ Συνδικαλιστικῆς ὀργανώσεως Νόμον τοῦ 1926, προεκκλήθη τῇ 21 Ἀπριλίου 1927 ὑπὸ τοῦ Ὑπάτου Φασιστικοῦ Συμβουλίου και ἐδημοσιεύθη εἰς την ἐφημερίδα τοῦ Κράτους την 30 Ἀπριλίου 1927.

Ἀποτελεῖ τὸ σπουδαιότερον και βασικὸν ἔγγραφον και είναι ἡ διακήρυξις οὗτος εἰπεῖν τῶν ἀρχῶν της φασιστικῆς ἐπαναστάσεως, καθόσον καθορίζει τὰς ὑποχρεώσεις και δικαιώματα ὄλων τῶν δυνάμεων της παραγωγῆς (ψήφισμα Ὑπάτου Συμβουλίου σχετικόν). Ἐκ τούτου ἐκπορεύονται ὄλοι οἱ νόμοι, εἰς τοῦτον δέ, λέγει ὁ Μουσσολίνι, πρέπει νὰ προσβλέπουν οἱ κορπορατισταὶ «ὅπως οἱ ναυτιλόμενοι εἰς την πυξίδα».

Ἐπὶ τοῦ Χάρτου τὸ ἄνω ψήφισμα ἐπισύρει την προσοχὴν τοῦ Ἰταλικῦ λαοῦ και ὄσον ἐν τῷ κόσμῳ ἀσχολοῦνται μετὰ σύγχρονα οικονομικὰ προβλήματα, τοῦτον δὲ και ἡμεῖς λαμβάνομεν ὡς ὁδηγὸν διά την κατάταξιν της ὕλης μας, συνδυάζοντες τοὺς λοιποὺς νόμους, οἵτινες ἐπηρεκολούθησαν διά την ἐφαρμογὴν του.

Ὁ Χάρτης περιλαμβάνει 30 ἄρθρα, «διακηρύξεις» ὡς τὰς ὀνομάζει, και διαίρεται εἰς 4 κεφάλαια:

- περὶ τοῦ Συντεχνιακοῦ Κράτους και της ὀργανώσεως αὐτοῦ (ἀρ. 1—10),
- περὶ τοῦ Συλλογικοῦ Συμβολαίου και τῶν ἐγγυήσεων της ἐργασίας (11—21),
- περὶ τῶν γραφείων τοποθετήσεως ἀνέργων (22—25),
- περὶ προνοίας, περιθάψεως, ἀγωγῆς και ἐκπαιδεύσεως (26—30).

I. ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Ἡ φασιστικὴ ἀντίληψις περὶ Κράτους, ὡς νομικῆς ὀργανώσεως της Κοινωνίας, είναι διατυπωμένη εἰς τὸ 1 ἄρθρον τοῦ Χάρτου:

Ἄρθ. 1. «Τὸ Ἰταλικὸν Ἐθνος είναι ὀργανισμὸς ἔχων σκοπούς, ζωὴν και μέσα ἐνεργείας ἀνωτέρας ἀπὸ ἀπόψεως ἰσχύος και διαρκείας ἐκείνων τῶν ἀτόμων, κερχωρισμένων ἢ συνηνωμένων, ἅτινα τὸ ἀποτελοῦσιν. Είναι ἠθικὴ, πολιτικὴ και οικονομικὴ ἐνότης, πραγματοποιουμένη ὀλοκληρωτικῶς ἐν τῷ φασιστικῷ Κράτει.»

προέρχεται δὲ ἀπὸ τὰς θεωρίας τῶν Ἐθνικιστῶν, αἵτινες ἐξηγγέλησαν εἰς τὸ Συνέδριον τοῦ Μιλάνου τοῦ 1914 και ἐκκηρύχθησαν διά διαφορῶν συγγραμμάτων τῶν Rocco, μετέπειτα Ὑπ. Δικαιοσύνης τοῦ Φασισμοῦ, Carli κλπ., περιλαμβανόμενοι και εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ φασιστικοῦ κόμματος (1921). Ὁ καθηγητὴς (Gino Arias (L' economia sociale corporativa nelle storia del pensiero pubblico), σημειώνει ὅτι ἡ πολιτικὴ θεωρία ὑπῆρχεν και είναι ἡ Ἀριστοτέλειος, την ὁποίαν ἐπανάλαβε και ἐσχολίασεν ὁ Ἅγιος Ὁμαῖς ὁ Ἀκοινάτης, θεωρία συμφωνοτάτη μετὰ τὸ ἑλληνορωμαϊκὸν πνεῦμα. Ὁ Φασισμὸς, λέγει ὁ Arias, ἐπαναφέρει και ἀποκαθιστᾷ την αἰώνιαν ἑλληνικὴν ἀντίληψιν ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀπομακρύνει την ἀνθρωπότητα ὁ μαρξισμὸς τῶν δύο παρελθόντων αἰώνων και αἱ σχετικαὶ ὕλιστικαὶ θεωρίαι τοῦ ὠφελισμοῦ, ντετερμινισμοῦ, ἡδονισμοῦ, τὰς ὁποίας υιοθέτησεν και ἐξέθρεψεν ἡ φιλελευθέρη σχολή, ἡ ὀνομαζομένη «κλασικὴ», μολοντὶ μηδεμίαν πνευματικὴν συγγένειαν ἔχουσα μετὰ την κλασικὴν σκέψιν.

Οἱ Ἐθνικισταὶ διεκήρυττον ὅτι αἱ θεωρεῖται τοῦ Λιμπεραλισμοῦ και τοῦ Σοσιαλισμοῦ ἔχουν κοινήν βάσιν ἀποβλέπουσαι εἰς τὸ ἄτομον, χρησιμοποιοῦσαι παρόμοια σχεδὸν μέσα ἐνεργείας, ἥτοι ἡ μὲν πρώτη την ἀποχὴν τοῦ Κράτους, ἡ δὲ δευτέρα την κατάργησιν αὐτοῦ.

Ἐπίσης ὅτι ἀμφότεραι είναι διεθνικιστικαὶ και παραβλέπουν την ἐθνικὴν κοινωνίαν, ἄν και περισσότερο τὸν νὰ ἀνήκῃ τὸ ἄτομον εἰς διεθνήν κοινωνίαν, ἀνήκει εἰς την ἐθνικὴν του τοιαύτην, πολιτικὴν και οικονομικὴν. «Ὅτι ἀμφότεραι ἐπίσης θεωροῦν ὑπέρτατον σκοπὸν της κοινωνίας την εήμερίαν τοῦ ἀτόμου, εἴτε διά τοῦ ἀτόμου, εἴτε διά της ὀλόγητος, παραβλέπουσαι την εήμερίαν της κοινωνίας και τὰς πνευματικὰς και ἠθικὰς ἀνάγκας τῶν ἀνθρώπων».

Ἡ θεωρία ὅμως τοῦ Φασισμοῦ δέν θεωρεῖ πραγματικότητα την κοινωνίαν ἥτις είναι ἡ ζωὴ μῆς γενεᾶς, ἐν δεδομένη στιγμή. Κοινωνικὴ πραγματικότητα κατ' αὐτὴν είναι τὸ Ἐθνος τὸ ὅποῖον είναι τὸ σύνολον τῶν ἀτόμων τὰ ὁποῖα ἐν συνεχείᾳ και διά μέσου τῶν γενεῶν κατοικοῦν την χώραν και συνδεόμενα καταγωγικῶς και γλωσσικῶς, διά τῶν ἐθίμων και τῶν συμπερόντων, ἔχουν συνείδησιν ὅτι ἀποτελοῦν ἐνιαῖον ἄθροισμα. Ἡ ἐθνικὴ κοινωνία, λαμβανομένη ὑπ' ὅψιν ἐν χρόνῳ και οὐχὶ ἐν χώρῳ, είναι ἐνότης ἠθικῆς πολιτικῆς και οικονομικῆς, ἀποτελοῦσα διακεκομμένην πραγματικότητα τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτὴν προσκαιρῶν ἀτόμων, ἔχουσα ἰδιαίτερον σκοπὸς, διαφορῶς και ἀνωτέρους τῶν σκοπῶν τῶν ἀτόμων, ἀλλὰ και συμφέροντα ἰδιαίτερα, πρὸ τῶν ὁποίων δέον νὰ θυσιάζωνται τὰ ἀτομικὰ.

Οἱ ἐπιτακτικοὶ οὗτοι σκοποὶ είναι ἡ συντήρησις, ἡ τελειοποίησις και ἡ ἐπέκτασις της πνευματικῆς και ὕλικῆς κληρονομίας τῶν προηγηθειῶν γενεῶν, ἥτις θὰ μεταβιβασθῇ ὑπὸ τοῦ θεματοφύλακος Κράτους εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς. (Rocco) Ἐκτεινομένης της ζωῆς τοῦ Ἐθνους εἰς τὸ παρελθόν, τὸ παρὸν και τὸ μέλλον, ἡ νόμιμος ἐκπροσώπησις τούτου, ἥτις εἶναι τὸ Κράτος, καθίσταται ἐνιαῖον ὀλοκληρωτικὴ, μὴ δυναμένη νὰ νοηθῇ ἄνευ και ἐκτός τούτου. «Ὅλα ἐντὸς τοῦ Κράτους» τίποτε ἐκτός τοῦ Κράτους», (Μουσσ. 28.11.1925) κυριάρχου και ὀλοκληρωτικοῦ τούτου και ὅχι τοῦ λαοῦ. ὅστις είναι ἡ ἐκπροσώπησις μῆς, της ὑπαρχούσης γενεᾶς.

Τὸ Κράτος ὡς ἐκπροσώπησις τοῦ Ἐθνους, ὅπερ είναι ἡ σύνθεσις ὄλων τῶν ἀξιών και τῶν παραγόντων οικονομικῶν, πνευματικῶν, ἠθικῶν, φροντίζει διά την ἀνάπτυσιν τοῦ ἐθνικοῦ πλοῦτου χωρὶς ὅμως τὸ ἴδιον νὰ καθίσταται ἐπιχειρηματίας διαχειριζόμενος διά λογαριασμὸν τῶν ἀτόμων, ἀλλὰ μόνον ὀδηγητὴς τῶν ἀτόμων τὰ ὁποῖα διαχειρίζονται πρὸς ὄφελός του.

«Τὸ Κράτος, λέγει ὁ καθηγητὴς Rappunzio, «είναι ὑπεράνω της οικονομίας». Είναι «ὑπεροικονομικόν» και ὅχι οικονομικόν, ὅπως τὸ περιορίζει και ὑποβιβάζει ὁ Σοσιαλισμὸς. Τὸ Κράτος είναι ὑπεράνω της κοινωνίας ἀκόμη και ὅταν, και ἰδίως ὅταν, κυριαρχεῖ ἐπὶ της οικονομίας, την ἐλέγχει, την συντονίζει, την ἐναρμονίζει. Δέν είναι ὅμως «οἰκονομικόν». Ἡ ἐναρμόνισις και ἡ σύνθεσις εἰς ἐνιαῖον σύνολον της οικονομίας είναι ἔργον σημασίας πολιτικοκρατικῆς διαφορῶν ἀπὸ τὸ καθαρῶς οικονομικὸν ἔργον της παραγωγῆς τοῦ πλοῦτου».

Ἡ ἐξουσία. Ὁ Βασιλεὺς είναι ἀρχηγὸς τοῦ Κράτους και ἡ συγκρατῆσις του είναι ἀναγκαῖα διὰ νὰ λαμβάνουν οἱ νόμοι ἰσχύν. Ὁ Βασιλεὺς, προτάσει τοῦ Ὑπάτου Φ. Συμβουλίου, διορίζει τὸν ἀρχηγὸν της Κυβερνήσεως και τὰ μέλη της Γερουσίας.

Κράτος κυρίαρχον ἐξ ἄλλου, σημαίνει ἰσχυρὰν Κυβέρνησιν ἀφοῦ κατὰ τὴν φασιστικὴν θεωρίαν ἡ Κυβέρνησις είναι ταυτισμένη μετὰ Κράτος. Διὰ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις δέν δύναται νὰ προέρχεται ἐκ της Βουλῆς, ἥτις ἔχει καταντήσει ἐκ τῶν τριῶν ἐξουσιῶν (νομοθετικῆς, ἐκτελεστικῆς και δικαστικῆς) δὲ είναι ἐν τοῖς πράγμασιν ἡ ἰσχυροτέρα.

Ὁ Φασισμὸς ὅθεν ἐνδυναμώνει την ὀμοιογενὴ ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ κοινοβουλευτικὸν κράτος, ὅπου, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, αἱ κυβερνήσεις συνασπισμοῦ ἀπρητίζοντο ἐξ ἑτεροκλήτων δυνάμεων (16).

Ἐκ τούτου διαφοροὶ νόμοι ἰσχυροποιοῦντες την ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, ἀπέναντι της νομοθετικῆς και εὐρύνοντες την κυβερνητικὴν δικαιοδοσίαν, ἥτις περιλαμβάνει τὸ δικαίωμα ἐκδόσεως νομοθετικῶν διαταγμάτων (N. 31.1.26) ἀντὶ τοῦ Κοινοβουλίου και καθορίζοντες την θέσιν και τὰς προνομίας τοῦ «Ἀρχηγοῦ της Κυβερνήσεως» (N. 24.12.25), ὅστις καθίσταται ἀπόλυτος ἀρχηγὸς τῶν συνεργατῶν του, ὑπευθύνων ἀπέναντι του, και ὅχι πρωθυπουργός, καὶ ὅστις μόνος δίδει τὰς κατευθύνσεις και ἐγκρίσεις.

Ἡ κρατικὴ ἀντίληψις τοῦ Φασισμοῦ ἐφθασε μέχρι καταργήσεως τῶν αἰρετῶν Δημοτικῶν ἀρχόντων και συμβουλίων, ἀντικατασταθέντων δι' ἀρχόντων, «Podestà», ὀνομαζομένων διά Β. Δ. ἐχόντων δὲ παρ' αὐτοῖς Συμβουλία ἀπόλυτος συμβουλευτικά. (N. 4.2.26—3.3.34).

Ἀντιπροσώπευσις. Ἡ Βουλὴ ἦτο και είναι τὸ μόνον αἰρετὸν σῶμα, τῶν μελῶν της Γερουσίας διοριζομένων διά Β. Δ. Ἡδὴ τοῦς ὑποψηφίους βουλευτῶν καθορίζον οἱ ἐπαγγελματικαὶ Συνομοσπονδία (N. 2.9.28

16. Σημειωτέον ὅτι ἐν Ἰταλίᾳ τὸ Σύνταγμα θέλει την Κυβέρνησιν ἐκδήλωσιν της βασιλικῆς ἰσχύος και ὅχι της ἐμπιστοσύνης τοῦ κοινοβουλίου. Ἐν τοῖς πράγμασιν ὅμως τὰ κοινοβουλευτικὰ ἔθιμα εἶχον κάμει νὰ ἀτονίσῃ ἡ διάταξις αὐτή.

άρθρ.47), αί Ένωσεις Δημοσίων υπαλλήλων, παλαιών πολεμιστών, οικογενειών πεσόντων εν πολέμω, έθελοντών, τραυματιών, ολυμπιονικών κλπ., ή Ακαδημία, τὰ φιλεκαιδευτικά ιδρύματα και άλλοι οργανισμοί ήθικοῦ κύρους (Β. Δ. 26.10.33), ύποδεικνυμένον διπλωσίον αριθμοῦ τῶν εκλεξιμῶν. Τὸ Ὑπατον Φασιστικὸν Συμβούλιον εκκλέγει 400 εκ τούτων (ή και εκτός τῶν ύποδεικνυμένων) δημοσιευομένου τοῦ καταλόγου εἰς τὴν έφημερίδα τοῦ Κράτους και κοινοποιουμένου, μεθ' οἱ εκλογεῖς (21 ετών ή 18 ετών άλλ έγγαμοί και πατέρες, συνεισφέροντες εἰς συνδικάτα, κρατικοί ή ιδιωτικοί υπάλληλοι, ή ανήκοντες εἰς θρησκευτικούς συλλόγους) καλούμενοι εἰς δημοψήφισμα, κυρώνουν τὸν ενιαίον τούτον δι' όλον τὸ Κράτος κατάλογον, τῆς εκλογῆς οὔσης εγκύρου εφόσον συγκεντρώση τὸ ήμισυ τῶν ψήφων.

Η πολιτικὴ αντιπροσώπευσις εἶναι ή οὐσιωδέστερα εκπροσώπησις τῶν συμφερόντων, ως εκ τούτου, δὲ ὁ Φασισμός (ἀφοῦ αρχικῶς εἶχε σκεφθῆ τὴν μετατροπὴν τῆς Γερουσίας) ζητεῖ νὰ μετατρέψη τὴν Βουλὴν εἰς αντιπροσώπευσιν επαγγελματικῆν (συνδικαλιστικῆν). Τούτο ἐζητεῖτο ήδη ἀπὸ πολλοῦ, ως εκ τῆς ἀνάγκης πλημμυροῦσιν λειτουργίας και ἐν Ἰταλίᾳ τοῦ Κοινοβουλίου. Κατὰ Μάρτιον 1919 τὸ Ἐθνικιστικὸν Συνέδριον τῆς Ρώμης συνίστα ήδη τὴν μετατροπὴν τῆς Γερουσίας εἰς επαγγελματικὸν σῶμα.

Ὁ Φασισμός εἰσήγαγεν ήδη τὴν επαγγελματικὴν αντιπροσώπευσιν εἰς τὴν Βουλὴν, ἀλλὰ συνεχῶς ζητεῖ τὴν πλήρη συγκρότησιν Βουλῆς καθαρῶς συντεχνιακῆς, εἰς συμπλήρωσιν τῶν μεταρρυθμίσεών του.

Διὰ τοιοῦτο «Συντεχνιακὸν Κοινοβούλιον» προορίζεται τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον τῶν Συντεχνιῶν. Ὁ Μουσολίνι (λόγος 14.11.33) πρὸ τοῦ Συμβουλίου τούτου λέγει : «Εἶναι καθολικὴν κρίσιν κατανοητὸν τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον τῶν Συντεχνιῶν νὰ υποκαταστήσῃ ὀλοκληρωτικῶς τὴν Βουλὴν, ήτις ἀποτελεῖ σήμερον ἀναχρονισμόν, προὔποθετεῖ δὲ τὴν ύπαρξιν κόσμου τὸν ὁποῖον ἐκρημνίσασμεν και πληθῶραν κομμάτων, ή ὁποῖα ἀφ' ής καθρηγῆθη ὕψ' ήμῶν ἕκαστα νὰ παύσῃ και ή δικαιολογία ὑπάρξεως Βουλῆς» (17).

Τὸ Κόμμα και τὸ Ὑπατον Συμβούλιον. Τὸ φασιστικὸν κόμμα ἴδρυσε τὸ Κράτος ἀλλ' ήδη δὲν ἀναγνωρίζεται ἄλλοκοῖμα εκτός τοῦ φασιστικοῦ, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι πλέον κόμμα, ἀλλ' οργανισμὸς μεταμορφῶθεις εἰς πολιτικὸν τοιοῦτον, σύμφωνα μετὸ σύστημα τοῦ φασισμού.

Τούτ' αὐτὸ συμβαίνει και εἰς τὴν Ρωσίαν, κυβερνωμένην ἀπὸ μοναδικὸν κόμμα, μετὴν διαφοράν ὅτι ἐκεῖ τὸ κόμμα εκπροσωπεῖ καθωρισμένην τάξιν—τὸ προλεταριάτον—, ἐνῶ ἀντιθέτως τὸ φασιστικὸν κόμμα εκπροσωπεῖ ὅλας τὰς τάξεις.

Ὅπως ὅλοι οἱ φασιστικοί ἐπαναστατικοί οργανισμοί ἀπεροφήθησαν ὑπὸ τοῦ Κράτους, οὕτω και τὸ κόμμα ἐταυτίσθη και ἐπλαισιῶθη ἐντός τοῦ Κράτους. (Ν. 14.12.29 ἴδε προηγ.)

17. Οὕτω «ή Βουλὴ δὲν προέρχεται ἀπ' εὐθείας εκ τῆς ψήφου τῆς ἀμορφου και παρασπομένης ἀπὸ τοὺς δημαγωγούς και ἐπιτηδέους μάξης, ἀλλὰ ἀπὸ τὰς ὄργανωμέναις οικονομικῶς δυνάμεις τὰς ὁποίας και εκπροσωπεῖ. Διὰ τούτο τὸ φασιστικὸν Κράτος θεωρεῖ ὅτι δὲν εἶναι μόνον κράτος ἐξουσιαστικὸν ἀλλὰ και κράτος ἀληθῶς λαϊκὸν και κατ' ἐξοχὴν δημοκρατικὸν περισσότερο παντός άλλου, ὑπὸ τὴν έννοιαν τοῦ ὅτι συνονοῦται μετὰ τοῦ λαοῦ, εἶναι συνεχῶς εἰς ἐπαφὴν μετ' αὐτοῦ, διαπερᾶ τὰς μάξης διὰ χλιμῶν τρόπων, τὰς καθοδηγεῖ πνευματικῶς και ήθικῶς, αἰσθάνεται τὰς ἀνάγκαις των, ζῆ τὴν ζωὴν των και συντονίζει τὰς δραστηριοτήτας των... Η ἰδέα τοῦ λαοῦ και κυριαρχοῦ Κράτους, δὲν ἀντιτίθεται μετὸν οὐσιαστικῶν λαϊκῶν χαρακτηριστῶν, ὅπως δὲν ἀντιτίθεται και μετὸ ἰδεῶδες τῆς δικαιοσύνης» (Α. Rocco. ἄνωθι).

άρθρ. εἰς «Τραπεζιτικὴν» σημ.3). Οὕτω πλέον δὲν ὑπάρχουν κόμματα, χρήσιμα μόνον εἰς τὸ φιλελευθέρων σύστημα, ὅπου τὸ Κράτος στερούμενον βάσεως, ἰδικῆς του οὔσιας και περιεχομένου, ἐδανείζετο ἀντιλήψεις ἀπὸ τὰ διάφορα κόμματα, τὰ ὁποῖα ἐκάστοτε ἀπέβλεπον εἰς τὴν κατάκτησιν του πρὸς πορισμὸν ὠφελειῶν τῶν συγκροτούντων αὐτὰ.

Τὸ ἀνώτατον πολιτικὸν ὄργανον διὰ τοῦ ὁποῖου τὸ φασιστικὸν κόμμα εἰσέρχεται και ταυτίζεται μετὴν κρατικῆν ὄργανῶσιν εἶναι τὸ Ὑπατον Συμβούλιον, «ὄργανον συναρμογῆς συντονισμοῦ και ὀλοκληρωσεως τῶν δυνάμεων τοῦ φασιστικοῦ πολιτεύματος».

Ἰδρυθὲν τῆ 13 Ἰανουαρίου 1923, ὑπῆρξεν ἀρχικῶς ἐπαναστατικὸν ὄργανον τοῦ νέου καθεστώτος, διὰ δὲ τοῦ Ν.9.12.28 κατέστη συντακτικὸν ὄργανον κρατικοποιηθὲν καὶ τούτο.

Ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐλάχιστα πρόσωπα αντιπροσωπευόντατάς σπουδαιότερας πολιτικῶς, οικονομικῶς και στρατιωτικῶς, δραστηριότητας και προεδρεύεται ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ κόμματος, ἀρχηγὸν τῆς Κυβερνήσεως. Μέλη αὐτοῦ εἶναι ή τετρανδρία τῆς πορείας κατὰ Ρώμης, οἱ πρόεδροι Βουλῆς και Γερουσίας, οἱ Ὑπουργοί Ἐξωτερικῶν, Ἐσωτερικῶν, Δικαιοσύνης, Οἰκονομικῶν, Ἐκπαιδεύσεως, Γεωργίας και Συντεχνιῶν, ὁ πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας, ὁ Γραμματεὺς τοῦ φασιστικοῦ κόμματος (ὅστις εἶναι και γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου) και δύο ὑπογραμματεῖς, ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἀσφαλείας, ὁ πρόεδρος Δικαστηρίου ἀμύνης Κράτους και οἱ πρόεδροι τῶν Συνομοσπονδιῶν. (Ν. 14.2.29 ἄρθρ. 3).

Συντακτικὸν ὄργανον τοῦ Κράτους ἔχει δικαιοδοσίαν διακεκριμένην ἀπὸ τῆς Κυβερνήσεως και τῆς Βουλῆς. Εἶναι ὄργανον κατ' ἐξοχὴν πολιτικὸν συνεργαζόμενον μετὰ τῆς Κυβερνήσεως και ἔχει δικαιοδοσίαν συμβουλευτικῶς μὴ ὑπεισινορχόμενον εἰς τὴν δρᾶσιν τῆς Κυβερνήσεως και τῆς Βουλῆς. (Rocco).

Μετέχει εἰς τὴν νομοθετικὴν λειτουργίαν και ἐγκρίνει τὴν εἰσαγωγὴν πρὸς συζήτησιν τῶν νομοσχεδίων, τοὺς πῖνακας ὑποψηφίων βουλευτῶν και τοὺς ὑποβαλλομένους εἰς τὸν Βασιλέα πρὸς ἐκλογὴν ἀνωτέρων τιτλοῦχων.

Τὸ Ὑπατον Φασ. Συμβούλιον ἐψήφισε τὸν Χάρτην τῆ 21 Ἀπριλίου 1927, αὐτὸ ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν πολιτικῶν κατευθύνσεων, αὐτὸ δὲ θέλει ὑποδείξει καὶ τὸν διάδοχον τοῦ Μουσολίνι.

Ἐπὶ πολιτικῶν, οικονομικῶν και κοινωνικῶν θεμάτων οὐνεται νὰ ἐκφράσῃ γνώμην ζητουμένην ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως.

Ἐπὶ συνταγματικῶν ὅμως θεμάτων (διαδοχὴ θρόνου, προνομία στέμματος και ἀρχηγοῦ κυβερνήσεως, εὐχέρεια ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, σύνθεσις Βουλῆς και Γερουσίας, νομοθετήματα ὄργανῶσεως συνδικαλιστικῆς και κορπορατικῆς, σχέσεις μετὴν Ἁγίαν Ἐδραν, διεθνεῖς συμβάσεις ἐδαφικοῦ περιεχομένου) ή γνώμη του εἶναι ἀπαραίτητος (ἄρθρ. 12).

Ἐκτός τῶν ἄνω ὀργάνων ή λειτουργία τοῦ Συντεχνιακοῦ Κράτους ἐπέβαλε τὴν δημιουργίαν νέων ὀργάνων :

Τοῦ Ὑπουργείου τῶν Συντεχνιῶν, τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου τῶν Συντεχνιῶν και τῶν περιφερειακῶν Συμβουλίων, και τοῦ Δικαστηρίου Ἐργασίας περι ὧν εἰς τὰ οικεῖα κεφάλαια.

II

Η ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Τὸ πρόγραμμα τοῦ φασιστικοῦ κόμματος (1921) ἀναγράφει ὅτι: «ὁ φασισμὸς δὲν δύναται ν' ἀμφισβητήσῃ τὸ ἱστορικὸν γε-

γονὸς τῆς ἀναπτύξεως τῶν συνδικάτων, θέλει ὅμως συντονίσει τὴν δρᾶσιν αὐτῶν μετὸς ἐθνικοῦ σκοποῦς».

Τὸ Σωματεῖον θεωρεῖται ἀναγκαῖον και ἀναπόφευκτον ὡς εκ τούτου δὲ ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τοῦ Κράτους, καθιστάμενον οὕτω ἀπὸ ἄτακτος δυνάμεις, νόμιμον και ἀποδοτικὴν και τίθενται εἰς τὸ περιεχόμενον του ὄχι μόνον οικονομικοί ἀλλὰ και πνευματικοί σκοποὶ τεχνικῆς ἀναπτύξεως, μορφώσεως και κοινωνικῆς προνοίας. (18)

Η ἀναγνώρισις τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων ἔχει ὑψηλὴν κοινωνικὴν και πολιτικὴν σημασίαν, εφόσον καθιστᾶ τὰ συνδικάτα τμήματα και ὄργανα τοῦ Κράτους, ἐξασφαλίζουσα ἄρμονικὴν και εἰρηνικὴν συνυπαρξιν τῶν τάξεων και ἀριτεράτων ὀργανῶσιν τῆς παραγωγῆς και τῆς διανομῆς τοῦ πλοῦτος. Τὸ Κράτος ἀντικαθιστᾶ τὸν «πολίτην» μετὸν «ἐργαζόμενον» και ἀναγνωρίζον τὴν ἰσοτιμίαν τοῦ Κεφαλαίου και τῆς Ἐργασίας, διὰ τῆς διακηρύξεώς του ὅτι πᾶς ἐργαζόμενος εἶναι ἐνεργὸς συνεργάτης τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀντικαθιστᾶ τὴν πάλιν τῶν τάξεων διὰ τῆς συνεργασίας τῶν «κατηγοριῶν τῆς παραγωγῆς».

Τὸ πρόγραμμα και αἱ ἀρχαί τῆς συντεχνιακῆς ὀργανώσεως εἶναι αἱ ἀκόλουθοι κατὰ τὸν Χάρτην Ἐργασίας :

Ἄρθρ. 2. «**Η ἐργασία ὕψ' ὅλας τὰς μορφᾶς τῆς, ὄργανωτικῶς και ἐκτελεστικῶς, διανοητικῶς, τεχνικῶς και χειρωνακτικῶς, ἀποτελεῖ κοινωνικὸν καθήκον.** Ὡς εκ τούτου τούτου, και μόνον ὡς εκ τούτου λόγου, τούτου, προστατεύεται ὑπὸ τοῦ Κράτους. Τὸ σύνολον τῆς παραγωγῆς εἶναι ενιαῖον ἀπὸ ἐθνικῆς ἀπόψεως. οἱ ἀντικειμενικῆς τῆς σκοπιῆς εἶναι ἐπίσης ενιαῖοι και συνοφίζονται εἰς τὴν εὐημερίαν τῶν ἀτόμων και τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐθνικῆς ἰσχύος».

Η ἐργασία θεωρεῖται ὅτι ἀποτελεῖ τὸν ὑπέρτατον τίτλον νομιμοποιήσεως τοῦ πολιτικοῦ δικαιώματος τῶν ἀνθρώπων» και κοινωνικὴ ὑποχρέωσις διότι ἐνδιαιφείρει τὸ Ἔθνος. Παύει συνεπῶς νὰ εἶναι «ἐλευθερα» και τὸ Κράτος τὴν επιτηρεῖ και τὴν προστατεύει.

Εἰς τὸν λόγον του τῆ 10.11.34 ὁ Μουσολίνι ἔλεγε: «Ὁ παρελθὼν αἰὼν προεκήρυξε τὴν ἰσότητα τῶν πολιτῶν ἐναντι τοῦ Νόμου τοῦθ' ὅπερ ἀπέτελεσε κολοσσίαν κατάρκτησιν, Ὁ Φασιστικὸς αἰὼν διατηρεῖ και ἐνισχύει τὴν ἀρχὴν ταύτην ἀλλὰ προσθέτει και ἕτεραν ἐξ ἴσου βασικὴν: τὴν τῆς ἰσότητος τῶν ἀνθρώπων ἀπέναντι τῆς ἐργασίας, θεωρουμένης ὡς καθήκοντος και ὡς δικαιώματος, ὡς χαρᾶς δημιουργικῆς, ήτις θέλει εὐρύνει και ἐξευγενίσει τὴν ὑπαρξιν και ὄχι νὰ τὴν θανατῶν ή νὰ τὴν πιέζη. Μία τοιαύτη βασικὴ ἰσότης, δὲν ἀποκλείει, ἀλλ' ἀντιθέτως ἀπαιτεῖ, τὴν πλήρη διάκρισιν τῶν ἱεραρχικῶν ἀπὸ ἀπόψεως λειτουργικῶν, ἀμοιβῆς και εὐθύνων. (19)

18. Ἐλέγη ὅτι ὁ Φασισμὸς μετέτρεψε τὸν διεθνή και ἀντικρατικὸν συνδικαλισμὸν εἰς «συνδικαλισμὸν ἐθνικὸν και κρατικὸν». Ὁ C. Grillenzoni μεταχειρίζεται τὸν ὄρον «Συντεχνιακὸς Συνδικαλισμός».

19. «Οἱ Σαῖν Σιμονισταὶ ἀπωθοῦσάτο σύστημα τῆς κοινοκτημοσύνης τῶν ἀγαθῶν, διότι ή κοινοκτημοσύνη αὕτη θὰ ήτο κατὰ τὸν παρὰ τῆς πραγματικῆς τῆς ὄψεως τῶν ἠθικῶν νόμων, ὁ ὁποῖος θέλει ὅπως ἕκαστος τεθῆ κατὰ τὴν ἰκανότητά του και ἀμοιφθῆ κατὰ τὰς πράξεις του....»

«Ζητοῦσιν ὅπως ὅλα τὰ μέσα ἐργασίας, αἱ γαῖαι και κεφάλαια, τ' ἀποτελοῦντα σήμαρον τὸ διεσπομένον κεφάλαιον τῶν μικρῶν ἰδιοκτητῶν ἐνώθῳσιν εἰς κοινωνικὸν τοιοῦτον, ἐκμεταλλεζόμενον διὰ τῆς συνεργασίας και ἱεραρχικῶς, εἰς τρόπον ὅστε ή ἐργασία ἐκάστου νὰ εἶναι ή ἐκφρασις τῆς ἰκανότητός του, ὁ δὲ πλοῦτος του τὸ μέτρον τῶν πράξεων του». Ἐπιστολή Σαῖν Σιμονιστῶν πρὸς Πρόεδρον Βουλῆς Κοινοτήτων τῆ 1830. (Gide Rist κλπ. σ. 216 μεταφρ.

Ὡς εκ τούτου ὁ ἀνεργὸς θεωρεῖται ἄχθος τῆς κοινωνίας και ἐχθρὸς τοῦ Ἔθνος και ἄν δὲν καταδικάζεται εἰς ἀσιτίαν ὡς ἐν Ρωσίᾳ καταδικάζεται νὰ παραμένῃ ἀμέτοχος τῆς κοινωνικῆς ζωῆς και τῆς πολιτικῆς δράσεως. Ὁρθὸν νὰ σημειωθῆ ή διαφορά μεταξὺ τοῦ ἰταλικῦ νόμου, ὅστις θέτει τὴν «ἐργασίαν—κοινωνικὸν καθήκον» ἐπὶ ἐπιπέδου ήθικοῦ και τοῦ ρωσικοῦ ὅστις καθορίζει τὴν ἐργασίαν ὑποχρεωτικὴν δι' ὅλους «διὰ νὰ ἐξολοθρευθοῦν αἱ παρὰ τῆς τάξεως τῆς κοινωνίας» και κηρύσσει ὡς ἀρχὴν τὸ τοῦ Παύλου «ὁ μὴ ἐργαζόμενος μηδὲ ἐσθιέτω». (Ρωσικὸς Συνταγμ. Χάρτης 10 Ἰουλίου 1918 ἄρθρ. 3 και 18).

Ἐκτός τούτου ὅμως εκ τῆς διακηρύξεως ταύτης προκύπτει ὅτι τὸ Κράτος ὀφείλει νὰ φροντίξῃ διὰ τὴν ἀπασχόλησιν εἰς ἐργασίαν, πρὸς τοῦτο δὲ ἴδρυσεν τὰ «Γραφεῖα τοποθετήσεως ἀνεργῶν» περὶ ὧν κατωτέρω. Κατὰ λογικὴν ἐξ άλλου συνέπειαν εφόσον ή ἐργασία ἀποτελεῖ καθήκον και ὑποχρέωσιν, δὲν ὑπάρχει ή ἐλευθερία τῆς ἀπεργίας και τοῦ λόκ δαυτ. (ἴδε κατωτέρω Ν. 3 Ἰατρ. 1926).

Η σωματιακῆ ὀργανῶσις καθορίζεται διὰ τῶν κάτωθι ἄρθρων:

Ἄρθρ. 3 «**Η συνδικαλιστικὴ ή επαγγελματικὴ ὀργάνωσις εἶναι ἐλευθερα.** Ἀλλὰ μόνον τὸ νομίμως ἀνεγνωρισμένον και ὑποκείμενον εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Κράτους συνδικαῖον, δικαιοῦται ν' ἀντιπροσωπεύῃ ὀλοκληρῶν τὴν κατηγορίαν τῶν ἐργοδοτῶν ή τῶν ἐργαζόμενων διὰ τὴν ὁποῖαν συνεστήθη, νὰ προστατεύῃ ἐναντι τοῦ Κράτους και τῶν άλλων επαγγελματικῶν ἐνώσεων τὰ συμφέροντα αὐτῆς, νὰ συνομολογῆ συλλογικᾶ συμβόλαια ἐργασίας, ὑποχρεωτικᾶ δι' ὅλους τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὴν κατηγορίαν, νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς αὐτοὺς εἰσφορὰς και νὰ ἐνασκῆ ἐναντι αὐτῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν λειτουργίας δημοσίου ἐνδιαφέροντος».

Η ἐγγραφή εἰς τὰς επαγγελματικὰς ὀργανώσεις εἶναι ἐλευθερα ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ Νόμου. Αἱ ὀργανώσεις ἀποτελοῦν πρόσωπα δημοσίου χαρακτήρος, ἀναγνωρίζεται δὲ μία και μόνη δι' ἐκάστην κατηγορίαν, ἔχουσα τὸ δικαίωμα ἀντιπροσωπεύσεως ὀλοκληροῦ τῆς κατηγορίας. (20).

Ἀπόρροια τῆς διακηρύξεως ὅτι ή ἐργασία ἀποτελεῖ κοινωνικὸν καθήκον εἶναι ή ἴδρυσις τοῦ Δικαστηρίου ἐργασίας και ή ὑποχρέωσις τοῦ Κράτους ἐπεμβάσεως κανονιστικῶς εἰς τὰς διαφορὰς ἐργασίας. (21)

Ἄρθρ. 4. «**Η ἀλληλεγγύη μεταξὺ τῶν διαφόρων συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς, εὐορίζει τὴν συγκεκριμένην ἐκφρασίαν τῆς ἐν τῷ συλλογικῷ συμβολαίῳ τῆς ἐργασίας, διὰ τῆς συνδιαλλαγῆς τῶν ἀντιθέτων συμφερόντων ἐργοδοτῶν και ἐργαζόμενων και τῆς** Ν. Πατσῆν».

Κτυπητὴ ή ἀναλογία λόγων Μουσολίνι περὶ «ἱεραρχικῶν» με ἀνωτέρω περιουσιῶν.

Ἐξ άλλου ή περὶ «κοινωνικοῦ κεφαλαίου ἀνέληψις τῶν Σαῖν Σιμονιστῶν ἐπανερχεται εἰς τὰ ὑποσηριζόμενα ὑπὸ Ugo Spirito και τῶν κορπορατιστῶν τῆς ἀριστερᾶς περὶ «συντεχνιῶν ἰδιοκτητῶν τῶν μέσων τῆς παραγωγῆς»—«κορπορατικὸν καπιταλισμὸν» ἀντιτασσομένον εἰς τὸν «ἀτομικὸν» τῶν φιλελευθέρων και «κρατικὸν» τῶν σοσιαλιστῶν. (Ugo Spirito κλπ. Capitalismo e corporativismo. Firenze 1934. σελ. 79)

20. ἴδε Ν. 563 τῆς 3 Ἀπριλίου 1926 «Περὶ ἐννόμου ρυθμίσεως τῶν συλλογικῶν σχέσεων τῆς ἐργασίας» ἄρθρ. 1—11 και Β.Δ. τῆς 1 Ἰουλίου 1926 «περὶ νομικῆς πειθαρχίας τῶν συλλογικῶν σχέσεων ἐργασίας» ἄρθρ. 1—41 (κατωτέρω).

21. Ἐν Ἑλλάδι ἔχουν εἰσαχθῆ ἄνευ οὐσιώδους ἐφαρμογῆς πρὸς τὸ παρον, τὰ Συλλογικὰ Συμβόλαια ἐργασίας διὰ τοῦ Ν.16.11.35 και 99/1936 κλ. ὡς ἐπίσης και ή ὑποχρεωτικὴ Διαιτησία διὰ τὰς διαφορὰς ἐργασίας Ν. 16.11.35 και Β. Δ. 18.6.36 «περὶ ἐπιτροπῶν διαιτησίας» ἀλλ' ἐλλείπει τὸ ἀνάλογον πλάσιον.

ὑποταγῆς αὐτῶν εἰς τὰ ἀνώτερα συμφέροντα τῆς παραγωγῆς». (22)

Ἄρθρ. 5. «**Τὸ Δικαστήριον τῆς ἐργασίας εἶναι τὸ ὄργανον διὰ τοῦ ὁποῖου τὸ Κράτος ἐπεμβαίνει πρὸς διακανονισμόν τῶν διαφορῶν ἐργασίας ἀφορωσῶν εἴτε τὴν τήρησιν συμβάσεων και άλλων ὑπαρχουσῶν διατάξεων εἴτε τὸν καθορισμὸν νέων ὄρων ἐργασίας** (23).

Οὕτω ὁ κορπορατισμὸς εἰσάγει τὴν ἀλληλεγγύην και ἀλληλεαρτησίαν τῶν τάξεων ή μάλλον τῶν «κατηγοριῶν τῆς παραγωγῆς», ὡς τὰς ἀποκαλεῖ, ἀποφεύγων τὴν διάρκεισιν τῆς κοινωνίας εἰς «τάξεις».

Ἄρθρ. 6. «**Αἱ νομίμως ἀνεγνωρισμένα επαγγελματικὰ ἐνώσεις ἐξασφαλίζουν τὴν νομικὴν ἰσότητα μεταξὺ ἐργοδοτῶν και ἐργαζόμενων, συγκρατοῦσι τὴν πειθαρχίαν τῆς παραγωγῆς και τῆς ἐργασίας και προνοοῦσι τὴν τελειοποίησιν αὐτῶν. Αἱ συντεχνιαὶ ἀποτελοῦσι τὴν ενιαίαν ὀργάνωσιν τῶν δυνάμεων τῆς παραγωγῆς τῶν ὁποίων ἐκπροσωποῦσι ὀλοκληρωτικῶς τὰ συμφέροντα. Ὡς εκ τῆς ὀλοκληρωτικῆς ταύτης ἐκπροσωπήσεως και ἐπειδὴ τὰ συμφέροντα τῆς παραγωγῆς εἶναι ἐθνικὰ, αἱ συντεχνιαὶ ἀναγνωρίζονται ὑπὸ τοῦ Νόμου ὡς κρατικὰ ὄργανα. Ὡς ἐκπροσώποι τῶν ενιαίων συμφερόντων τῆς παραγωγῆς, αἱ συντεχνιαὶ δύναται νὰ καθορίζωσι κανόνια ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ τῆς πειθαρχίας τῶν σχέσεων τῆς ἐργασίας ὡς και ἐπὶ τοῦ συντονισμοῦ τῆς παραγωγῆς, ὁσάκις ήθελον λάβει τὴν ἀναγκαίαν ἐξουσιοδότησιν παρὰ τῶν ὑπ' αὐτὰς συννηωμένων σωματείων».**

Η Γαλλικὴ ἐπανάστασις κατέστρεψεν τὰ προνόμια τῆς καταγωγῆς ἀλλὰ ὁ φιλελευθερισμὸς ὑπεκατέστησεν εἰς ταῦτα τὰ προνόμια τοῦ κεφαλαίου (24) ὅπερ ὀμολογουμένως εἶναι περισσότερο ἀγροῖκον στερούμενον τῆς καταγωγικῆς εὐγενείας. Ὁ κορπορατισμὸς κηρύσσει και τὴν νομικὴν ἰσότητα μεταξὺ τοῦ κεφαλαίου και τῆς ἐργασίας και συμβιβάζει τὰ συμφέροντα τῶν παραγωγικῶν κατηγοριῶν διὰ τῶν εἰδικῶν ὀργάνων τοῦ συστήματος: τῶν νομίμως ἀνεγνωρισμένων σωματείων (επαγγελματικῶν ἐνώσεων), τῶν Συντεχνιῶν (ὀργάνων τοῦ Κράτους), τοῦ Δικαστηρίου Ἐργασίας και τοῦ Ὑπουργείου Συντεχνιῶν. (25)

Ἄρθρ. 7. «**Τὸ συντεχνιακὸν Κράτος θεωρεῖ τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν ἐν τῷ πεδίῳ τῆς παραγωγῆς ὡς τὸ ἀποτελεσματικώτερον και χρησιμώτερον μέσον πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Ἔθνους. Τῆς ἰδιωτικῆς ὀργανώσεως τῆς παραγωγῆς οὔσης λειτουργίας ἐθνικοῦ ἐνδιαφέροντος, ὁ ὀργανωτῆς τῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι ὑπεύθυνος ἐναντι τοῦ Κράτους διὰ τὴν κατεῦθυνσιν τῆς παραγωγῆς. Ἐκ τῆς συνεργασίας τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων ἀπορρέει ἀμοιβαιότης δικαιωμάτων και ὑποχρεώσεων μεταξὺ τούτων. Ὁ ἐργαζόμενος, τεχνικός, υπάλληλος ή ἐργάτης εἶναι ἐνεργὸς συνεργάτης τῆς οικονομικῆς ἐπιχειρήσεως, τῆς ὁποίας ή εὐεθύνησις ἀνήκει εἰς τὸν ἐργοδότην ὅστις και ἔχει τὴν σχετικὴν εὐθύνην».**

«Η διακήρυξις ὅτι ή ἰδιωτικὴ ὀργάνωσις τῆς παραγωγῆς εἶναι λειτουργία δημοσίου ἐνδιαφέροντος και ὅτι ὁ ἐπιχειρηματίας εἶναι ὑπεύθυνος ἀπέναντι τοῦ Κράτους, δίδει, λέγει ὁ καθηγητῆς Ugo Spirito, δίδει τὸ θανάσιμον πλήγμα εἰς τὴν

22. ἴδε κατωτέρω ἄρθρον Χάρτου 11.
23. ἴδε Ν. 563 ἄρθ. 13—17 και Β. Δ. 1 Ἰουλίου 1926 ἄρθρ. 61—91
24. Grillenzoni. ἄν. σ. 71.
25. Ὁ Ν. 5 Φεβρ. 1934 (ἴδε κατωτέρω) καθώρισεν ἐπακριβέστερον τὰς ἀρμοδιότητας τῶν Συντεχνιῶν.

φιλελευθέραν αντίληψιν τῆς ἰδιοκτησίας. Εἰς τὴν διακίρησιν ταύτην, ἴτε εἶναι ἡ βάση τῆς νέας οἰκονομικῆς ἐπιστήμης, περιλαμβάνεται δόκιμος τὸ πολιτικόν, ἠθικόν καὶ θρησκευτικόν νόημα τοῦ φασισμού. Ἡ Γαλλικὴ ἐπανόρθωσις ἐσήμανε τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἀτόμου ἀπὸ τὸ καταπιεστικόν καὶ ἀντιτεθέμενον εἰς τοὺς πολίτας Κράτος, ἡ Φασιστικὴ ἐκφράζει τὴν θέλησιν νὰ ἰδρυθῆ τὸ Κράτος ὅπερ νὰ εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ Ἔθνος ἐν τῇ ὀργανικῇ του ζωῇ, ὥστε νὰ ταυτίζωνται ὀργανισμὸς καὶ ὄργανα.

Καὶ ἡ ταύτισις γίνεται πρὸ παντός διὰ τῆς μεταμορφώσεως τοῦ θεσμοῦ τῆς ἰδιοκτησίας διὰ τῶν ἀναρχικῶν καὶ ἐγωιστικῶν ἀξιώσεων τῆς ὁποίας ἐξέφρασαν τὰς ἀτομικιστικὰς τῆς ἀρχῆς ἡ Γαλλικὴ ἐπανόρθωσις καὶ διὰ τῆς μετατροπῆς τῆς ὁποίας ἐν πνεύματι δημοσιότητος, βεβαίως τὴν ἀντίληψιν τῆς ἀξίας τῆς ἑξίσαν ἡ Φασιστικὴ Ἐπανόρθωσις. (U. Spirito Corporalismo e corporatismo).

Ἄρθρ. 8. «Αἱ ἐπαγγελματικαὶ ἐνώσεις τῶν ἐργοδοτῶν ἔχουν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ προάξωσι δι' ὄλων τῶν μέσων τὴν αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς, τὴν τελειοποίησιν αὐτῆς καὶ τὴν ἐλάττωσιν τῶν τιμῶν. Αἱ ἀντιπροσφάται τῶν ἀσκούτων ἐλεύθερον ἐπάγγελμα ἢ τέχνην καὶ αἱ ἐνώσεις τῶν ἐξαρτωμένων ἐκ τοῦ δημοσίου, συντρέχουσιν εἰς τὴν προάσπισιν τῶν συμφερόντων τῆς τέχνης, τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν γραμμάτων, εἰς τὴν τελειοποίησιν τῆς παραγωγῆς καὶ εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν ἠθικῶν σκοπῶν τῆς συντεχνιακῆς ὀργανώσεως.»

Ἄρθρ. 9. «Ἡ ἐπέμβασις τοῦ Κράτους εἰς τὴν οἰκονομικὴν παραγωγὴν ἐπέρχεται μόνον ὅταν ἐλλείπει ἢ εἶναι ἀνεπαρκῆς ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία ἢ ὅταν ἀπειλοῦνται πολιτικὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους. Ἡ τοιαύτη ἐπέμβασις δύναται νὰ προσλάβῃ τὴν μορφήν ἐλέγχου, ἐνθαρρύνσεως ἢ καὶ ἀμέσου διαχειρίσεως.»

Ὁ Κορπορατισμὸς θέτει οὕτω ἐπὶ βάθρου ἰσότητος τὸ κεφάλαιον καὶ τὴν ἐργασίαν καὶ τὸ Κράτος δὲν εἶναι «εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἐνός ἢ τοῦ ἄλλου ἀλλὰ ὑπεράνω ὄλων» (Μουσολίνι) καὶ ἐγγυητὴς αὐτῆς τῆς ἰσότητος, ἢ δὲ νομοθεσία τοῦ «δὲν εἶναι οὔτε ἀντιπρολεταριακὴ, οὔτε ἀντικαπιταλιστικὴ, ἀλλὰ νομοθεσία κοινωνικῆς ἰσορροπίας» (Rocco)

Διατηρεῖ τὴν ἀτομικὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὴν ἰδιοκτησίαν ἐπειδὴ θεωρεῖ τὸ ἀτομικὸν συμφέρον ὡς κίνητρον τῆς προόδου καὶ τοῦτο ὄχι χάριν τοῦ ἀτόμου ἀλλὰ χάριν τῶν οὗτω προαγομένων ἐθνικῶν συμφερόντων. Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ κορπορατισμὸς δὲν πιστεύει, ὅπως οἱ φιλελευθέροι, ὅτι τὸ ἀτομικὸν ἐπιτυγχάνον τὸ ἴδιον συμφέρον ἐξυπηρετεῖ αὐτομάτως καὶ τὸ «γενικὸν συμφέρον ὅπερ εἶναι τὸ ἄθροισμα τῶν κατ' ἴδιαν συμφερόντων», διὰ τοῦτο τὸ ἀτομικὸν δὲν ἐγκαταλείπεται ἐλεύθερον, δηλαδὴ ἀνοργάνωτον καὶ ἄνευ ἐλέγχου, ἀλλὰ τελεῖ ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ Κράτους καὶ εἶναι ὑπεύθυνον διὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς περιουσίας του ἐναντι τούτου, ἐπεμβαίνοντος ὑπὸ μορφήν ἐλέγχου, ἐνθαρρύνσεως ἢ καὶ ἀμέσου διαχειρίσεως, δηλαδὴ ἀφαιρέσεως τῆς διαχειρίσεως τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως.

Εἰς τὴν τελειοποίησιν ταύτην περιπτώσιν, «ὄλος ἐξαιρετικὸς» (26) διατείνονται οἱ κορπορατισταί, τὸ Κράτος καθίσταται οἰκονομικὴ ὄντοτης ἀναπληροῦσα τὸ ἀτομικόν, ἐνῶ ἐν Ρωσίᾳ τὸ Κράτος εἶναι κατ'

ἀρχὴν οἰκονομικὴ ὄντοτης, διαχειριζομένη διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἀτόμου. Εἰς τὸν φασισμόν τὸ ἀτομικὸν διαχειρίζεται διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἔθνους, δι' ὃ καὶ εἶναι ὑπεύθυνον διὰ τὴν διαχείρισίν του ἀπέναντι τοῦ Κράτους, ἔχοντος δικαίωμα λήψεως μέτρων προστασίας τῶν συμφερόντων τοῦ συνόλου.

Ἡ καθιέρωσις εὐθύνης τόσοσιν διὰ τὸ κεφάλαιον ὅσον καὶ τὴν ἐργασίαν εἶναι ἐκ τῶν κεφαλαιωδωτέρας σημασίας διαφορῶν τοῦ κορπορατισμοῦ, μετὰ τὰς ἄλλας οἰκονομικὰς θεωρίας. Οὐτε ἡ φιλελευθέρα οἰκονομία, οὐδεμία ἀντίληψιν καθήκοντος ἐπιβάλλουσα, ἀντιθέτως δ' ἀφίνουσα τὸ ἀτομικὸν ἐλεύθερον ἐν τῇ ἐπιδιώξει τοῦ συμφερόντος του καὶ ἀδιαφοροῦσα διὰ τὸ συλλογικὸν συμφέρον, οὔτε ἡ σοσιαλιστικὴ οἰκονομία, ἀποστεροῦσα τὸ ἀτομικὸν οἰασθῆναι πρῶτον βουλίας, ἠδύναντο νὰ περιλάβουν τὴν ἀντίληψιν τῆς εὐθύνης τοῦ ἀτόμου. Ἡ κορπορατικὴ οἰκονομία, ἀντιθέτως, ἀναθέτουσα τὰς οἰκονομικὰς λειτουργίας εἰς τὰ ἀτομικὰ—ὡς εἶδος ἐντολῆς διαχειρίσεως—δύναται νὰ ἀξίῃ εὐθύνης καὶ λογοδοσίας, ἐξ ὀνόματος τοῦ ἔθνους, διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν συμφερόντων τῆς παραγωγῆς.

Ἄρθρ. 10. «Ἐπὶ τῶν συλλογικῶν διαφορῶν τῆς ἐργασίας ἢ δικαστικὴ ἐνέργεια δὲν δύναται νὰ ἀσκηθῆ ἐὰν προηγουμένως τὸ συντεχνιακὸν ὄργανον δὲν ἐπεχειρήσῃ ἀπόπειραν συνδιαλλαγῆς. Ἐπὶ τῶν ἀτομικῶν διαφορῶν τῶν ἀφορῶν τὴν ἐρμηνείαν καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβολαίων ἐργασίας, αἱ ἐπαγγελματικαὶ ἐνώσεις δύναται νὰ προσφέρωσι τὴν μεσολάβησιν τῶν διὰ τὴν συνδιαλλαγὴν. Ἡ ἀρμοδιότης διὰ τὰς τοιαύτας διαφορὰς, ἀνήκει εἰς τὴν τακτικὴν δικαιοσύνην ἐπικουρομένην ὑπὸ παρέδρων προτεινομένων ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ἐνώσεων.» (27)

Ἀκολουθοῦν διατάξεις «περὶ Συλλογικῶν Συμβολαίων καὶ ἐγγυήσεως τῆς ἐργασίας». καθιερῶσι στάδιον δοκιμασίας διὰ τοὺς διὰ πρώτην προλαμβανόμενους, καὶ καθορίζουσι τοὺς ὅρους ἐν γένει τῆς ἐργασίας, τὴν ἀντιμισθίαν, ἀποζημίωσιν καὶ διακοπὰς.

Ἄρθρ. 11. «Αἱ Ἐπαγγελματικαὶ ἐνώσεις ἔχουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὀνθυμίζωσι διὰ συλλογικῶν συμβολαίων, τὰς σχέσεις τῆς ἐργασίας μεταξὺ τῶν κατηγοριῶν τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων τὰς ὁποίας ἀντιπροσωπεύουσι. Τὸ Συλλογικὸν συμβόλαιον ἐργασίας καταρτίζεται μεταξὺ ἐνώσεων πρῶτου βαθμοῦ ὑπὸ τὴν ὄδηγίαν καὶ τὸν ἐλεγχον τῶν κεντρικῶν ὀργανώσεων, πλὴν τοῦ δικαιώματος τῆς τροποποιήσεως ἐκμέρους ὀργανώσεως ἀνωτέρου βαθμοῦ εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν καταστατικῶν προβλεπομένας περιπτώσεις. Πᾶν συλλογικὸν συμβόλαιον ἐργασίας δέον νὰ περιλαμβάνῃ, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ἀκριβεῖς διατάξεις ἐπὶ τῶν πειθαρχικῶν σχέσεων, ἐπὶ τοῦ χρόνου τῆς δοκιμασίας ἐπὶ τοῦ μέτρου καὶ τῆς πληρωμῆς τῆς ἀντιμισθίας καὶ ἐπὶ τῶν ὠρῶν ἐργασίας.» (28)

Ἄρθρ. 12. «Ἡ δράσις τοῦ Συνδικάτου τὸ συνδιαλλακτικὸν ἐργοντῶν συντεχνιακῶν ὀργάνων καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου τῆς ἐργασίας, ἐγγυῶνται τὴν προσαρμογὴν τῶν ἡμερομισθίων εἰς τὰς κανονικὰς ἀπαιτήσεις τῆς ζωῆς, εἰς τὰς δυνατότητας τῆς παραγωγῆς καὶ εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐργασίας. Ὁ καθορισμὸς τοῦ

ἡμερομισθίου παραμένει ἐκτὸς παντός γενικοῦ κανόνος καὶ ἀνατίθεται εἰς συμφωνίαν τῶν ἐνδιαφερομένων διὰ τῶν συλλογικῶν συμβολαίων.»

Ἄρθρ. 13. «Τὰ συγκεντροῦμενα στοιχεῖα ὑπὸ τῶν δημοσίων Ἀρχῶν, τοῦ κεντρικοῦ Ἰνστιτούτου στατιστικῆς καὶ τῶν νομίμως ἀνεγνωρισμένων ἐπαγγελματικῶν ἐνώσεων, ὡς πρὸς τὰς συνθήκας τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς κατάστασιν τῆς χρηματικῆς καὶ τῆς μεταβολῆς τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς τῶν ἐργαζομένων, συναρμολογούμενα καὶ ἐπεξεργαζόμενα ὑπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου τῶν Συντεχνιῶν, θέλουν ἀποτελεῖ τὸν γνώμονα διὰ τὴν προσαρμογὴν τῶν συμφερόντων τῶν διαφορῶν καὶ τῶν τάξεων μεταξὺ τῶν καὶ τούτων πρὸς τὸ ἀνωτεροσυμφέρον τῆς παραγωγῆς.»

Ἄρθρ. 14. «Ἡ ἀντιμισθία δέον ν' ἀνταποκρίνεται, ἐν τῇ μάλλον ἀρμοδίῳ μορφῇ, πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐργαζομένου καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως. Ὅταν ἡ ἀμοιβὴ κανονίζεται κατ' ἀποκοπὴν καὶ ἡ ἐκκαθάρισις γίνεται κατὰ περὶ ἰσοῦς ὑπερβαίνουσας τὸ δεκαπενθήμερον, δέον νὰ παρέχωνται ἀνάλογοι προκαταβολαὶ δεκαπενθήμεροι ἢ ἐβδομαδιαῖαι. Ἡ μὴ συντελομένη ἀνά κανονικὰ χρονία διαστήματα νυκτερινῆ ἐργασίας θέλει ἀμειβεσθαι διὰ ποσοστοῦ ἐπὶ πλέον τῆς ἡμερησίας τοιαύτης. Ὅταν ἡ ἐργασία ἀμειβεταὶ κατ' ἀποκοπὴν, ἡ διατίμησις αὐτῆς δέον νὰ καθορίζεται εἰς τρόπον ὥστε εἰς τὸν φιλόπονον ἐργάτην κανονικῆς ἐργατικῆς ἰκανότητος, νὰ ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόλαυσις ἐλαχίστου κέρδους ἐπὶ πλέον τῆς βασικῆς πληρωμῆς.»

Ἄρθρ. 15. «Ὁ ἐργαζόμενος ἔχει δικαίωμα καθ' ἐβδομάδα ἀναπαύσεως συμπιπτόσης μετὰ τὴν Κυριακὴν. Τὰ συλλογικὰ συμβόλαια θέλουσιν ἐφαρμολογεῖν τὴν ἀρχὴν ταύτην λαμβάνοντα ὑπ' ὄψιν τὰς κειμένας διατάξεις τῶν νόμων, τὰς τεχνικὰς ἀνάγκας τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐν τὸς τῶν ὀρίων τῶν ἀναγκῶν τούτων θὰ φροντίζουσι νὰ παραμένουν σεβασταὶ αἱ πολιτικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ ἑορταὶ κατὰ τὰς τοπικὰς παραδόσεις. Αἱ ὥραι ἐργασίας δέον νὰ τηρῶνται μισθρῶς καὶ ἐνταὶ κῶς ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου. (29)

Ἄρθρ. 16. «Μετὰ ἐνός ἔτους ἀδιάλειπτον ὑπηρεσίαν ὁ ἐργαζόμενος εἰς ἐπιχειρήσεις συνεχοῦς ἐργασίας, δικούται ἐτήσιος εἰς περιόδον ἀναπαύσεως μετ' ἀποδοχῶν.»

Ἄρθρ. 17. «Εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις συνεχοῦς ἐργασίας ὁ ἐργαζόμενος δικαιούται ἐν περιπτώσει λύσεως τῶν σχέσεων ἐργασίας συνεπείᾳ ἀπολύσεως μὴ ἐξ ὑπαιτιότητός του, εἰς ἀποζημιώσιν ἀνάλογον πρὸς τὰ ἔτη ὑπηρεσίας του. Τοιαύτη ἀποζημιώσις ὀφείλεται ὡσαύτως ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ ἐργαζομένου.»

Ἄρθρ. 18. «Εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις συνεχοῦς ἐργασίας, ἡ μεταβίβασις τῆς διοικήσεως δὲν διαλύει τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ τὸ ἀνήκον εἰς αὐτάς, προσωπικὸν διατηρεῖ τὰ δικαιώματα του ἀπέναντι τοῦ νέου ἰδιοκτήτου. Ἐπίσης ἡ ἀσθένεια τοῦ ἐργαζομένου ἢ ὁποία δὲν ὑπερβαίνει ὄρισμένην διάρκειαν, δὲν διαλύει τὸ συμβόλαιον ἐργασίας. Ἡ κλήσις ὑπὸ τὰ ὄπλα ἢ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Φρουρᾶς Ἐθνικῆς Ἀσφαλείας, δὲν ἀποτελεῖ αἰτίαν ἀπολύσεως.»

Ἐφ' ὅσον ὁ ἐργαζόμενος εἶναι συνεργάτης τοῦ ἰδιοκτήτου ἐν τῇ ἐπιχειρῆσει, προέρχονται αἱ ἀκόλουθοι κοινωνικῆς μορφῆς συνέπειαι:

Δὲν θίγεται ὁ ἐργαζόμενος ἐκ τῆς ἀλλαγῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἰδιοκτήτου, εἴτε μεταβιβά-

σαντος τὴν ἰδιοκτησίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, εἴτε ἀφαιρεθείης αὐτῷ ταύτης, καθόσον τὸ πρόσωπον τοῦ ἐπιχειρηματίου δὲν ἀποτελεῖ φαινόμενον ἴδιον, ἀλλ' εἶναι ἐν ἐκ τῶν στοιχείων τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐχούσης ζωὴν ἀνεξάρτητον τῆς διαθέσεως ἢ καὶ τῆς ζωῆς εἴτε τῶν ἐργαζομένων εἰς αὐτὴν, εἴτε καὶ αὐτοῦ τοῦ ἰδιοκτήτου τῆς.

Ἀναγνωρίζεται δικαίωμα ἀπολήψεως ἀποδοχῶν εἰς περιπτώσεις ἀσθενειῶν ἢ κλήσεων ὑπὸ τὰ ὄπλα.

Ἀναγνωρίζεται δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως ἢ καὶ θανάτου.

Ἀναγνωρίζεται δικαίωμα ἐξ ἀναπαύσεως καθ' ἐβδομάδα καὶ διακοπῶν μικροτέρας διάρκειας.

Προβλέπεται ἀσφάλεια ἀτυχημάτων, ἀσθενειῶν, μητρώτου καὶ ἀνεργίας, τῶν ἐξόδων καταβαλλομένων κατὰ τὸ μεγαλειτερον ποσοστὸν ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἐξ ἄλλου ἐφόσον ἡ ἐργασία εἶναι κοινωνικὸν καθήκον, προέρχονται αἰκόλουθοι συνέπειαι: Ὅτι παύσει αὐτὴ νὰ εἶναι ἐμπόρευμα κανονιζόμενον μετὰ τὸν ὄρον τῆς προσφοράς καὶ ζήτησεως.

Ὅτι δὲν ἔχει τις τὸ δικαίωμα νὰ μὴ ἐργάζεται, ἐξ οὗ καὶ ἡ ἀπαγόρευσις τῶν ἀπεργιῶν καὶ τοῦ λόκ ἄου, μέσων βιαιῶν ἀντιπροστασίας τῶν συμφερόντων, διότι ἐφόσον ὑπάρχουν δικαστήρια ἐργασίας πρὸς ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν, ἢ ἀπ' εὐθείας λύσις ἀποτελεῖ αὐτοδικίαν.

Ὅτι τὸ Κράτος ὀφείλει νὰ προνοῇ διὰ τῶν γραφείων ἀνεργίας καὶ τῆς ἐκτελέσεως δημοσίων ἔργων, εἰς τὴν ἐξεύρεσιν ἐργασίας.

Ὅτι τὸ ἡμερομίσθιον ὀφείλει ν' ἀνταποκρίνεται εἰς δικαίαν ἀνάγκαν καὶ ὡς τοιαῦτα θεωρεῖται αἱ «κανονικαὶ ἀπαιτήσεις τῆς ζωῆς», δύναμενον ν' ἀνέλθῃ ἀναλόγως τῶν δυνατοτήτων τῆς παραγωγῆς, ἀλλὰ μὴ δύναμενον νὰ κατέλθῃ κάτω τῶν κανονικῶν ἀπαιτήσεων τῆς ζωῆς, ἐν συνδυασμῷ καὶ μετὰ τὴν ἐργατικὴν ἀπόδοσιν, ἢ τῆς ἀμειβεταὶ πλήρως, τοῦ ἀντιθέτου θεωρουμένου ὡς κατὰχρησις, (30) σύμφωνα μετὰ τὴν ἀντίληψιν ὅτι τὰ διάφορα συντρέχοντα εἰς τὴν παραγωγὴν στοιχεῖα δικαιούται κατ' ἴσον μέτρον διανομῆς καὶ τῶν κερδῶν.

Εἶναι τελείως ἀντιθέτος ὁ περὶ μισθῶν νόμος τῆς φιλελευθέρας οἰκονομίας, ὅστις καθόριζεν ὅτι ὑπαρχούσης προσφοράς ἐργασίας ἢ ἀμοιβῆς τῆς δυνάται νὰ κατέλθῃ καὶ κάτω τοῦ ἀπαραίτητου διὰ τὴν συντήρησιν ὀρίου, «ἀφοῦ δὲν χρειάζεται νὰ ζοῦν πλέον ὄλοι»!

Ἄρθρ. 19. «Αἱ παραβάσεις τῆς πειθαρχίας, αἱ πράξεις αἱ διαταρασσούσαι τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, αἱ διαπραττόμεναι ὑπὸ τῶν ἀναλαμβανόντων ἐργασίας, τιμωροῦνται ἀναλόγως τῆς βαρῦτητος αὐτῶν μετὰ πρόστιμον, προσωρινὴν ἀπόλυσιν ἢ καὶ εἰς σοβαροτέρας περιπτώσεις μετ' ἀμέσον ἀπόλυσιν ἢ ἀνευ ἀποζημιώσεως. Θέλουσιν καθορισθῆ αἱ περιπτώσεις ὑφ' ἃς ὁ ἐργοδότης θὰ δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ πρόστιμον, προσωρινὴν ἀπόλυσιν ἢ ἀμέσον ἀπόλυσιν ἄνευ ἀποζημιώσεως.»

Ἡ διάταξις αὕτη προέρχεται ἐκ τῆς ρογηθείσης, τῆς εὐθύνης τοῦ διευθύνοντος ἀπέναντι τοῦ Κράτους διὰ τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐπιχειρήσεως, ὅστις καὶ ὁ ἀρμόδιος νὰ κρίνῃ ἐπὶ τῶν παραπτώματων, συμφῶνως ὅμως μετὰ κανονισμὸν καὶ κριτήριον καθοριζόμενον ὑπὸ τοῦ Κράτους.

Ἄρθρ. 20. «Ὁ ἐργαζόμενος κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ πρόσληψιν ὑποχρεοῦται εἰς περιόδον δοκιμασίας, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ δικαίωμα διαλύσεως τοῦ συμβολαίου εἶναι ἀμοιβαίον μετὰ τὴν πληρωμὴν ἀντιμισθίας διὰ τὸν χρόνον

καθ' ὃν πράγματι ἡ ἐργασία προσεχθή.»

Ἄρθρ. 21. «Τὸ συλλογικὸν συμβόλαιον ἐργασίας ἐκτείνει τὰ εὐεργετήματα καὶ τὰς διατάξεις του καὶ εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς ἐργάτας. Ἰδιαιτεροὶ διατάξεις θὰ καθορισθῶσιν ὑπὸ τοῦ Κράτους πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐπιβλέψεως καὶ ὑγιεινῆς κατ' οἶκον ἐργασίας.»

Ἄρθρ. 22. «Τὸ Κράτος διαπιστώνει καὶ ἐλέγχει τὸ καινόμενον τῆς ἀπασχολήσεως καὶ ἀνεργίας τῶν ἐργαζομένων, ὡς συνολικὴν ἐνδειξιν τῶν συνθηκῶν τῆς παραγωγῆς.»

Ἄρθρ. 23. «Τὰ γραφεῖα τοποθετήσεως ἀνέργων ἰδρύονται βάσει ἀρχῆς ἰσότητος ὑπὸ τὸν ἐλεγχον τῶν συντεχνιακῶν ὀργάνων τοῦ Κράτους. Οἱ ἐργοδοταὶ ἔχουσι τὴν ὑποχρέωσιν τῆς προσλήψεως τῶν ἐργαζομένων μέσῳ τῶν εἰρημένων γραφείων. Εἰς τούτους παρέχεται ἡ εὐχέρεια τῆς ἐκλογῆς ἐκ τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τοὺς καταλόγους, προτιμωμένων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ κόμμα καὶ τὰ φασιστικὰ συνδικάτα ἀναλόγως τῆς ἀρχαιότητος τῆς ἐγγραφῆς.» (31)

Τὰ Γραφεῖα τοποθετήσεως διαπιστώνουν τὴν «προσφορὰν καὶ ζήτησιν» τῆς ἐργασίας προβλέπονται δὲ αὐστηρὰ πρόστιμα διὰ τὰς ἀπ' εὐθείας προσλήψεις ἐργατῶν.

Ἄρθρ. 24. «Αἱ ἐπαγγελματικαὶ ἐνώσεις τῶν ἐργαζομένων ἔχουσι ὑποχρέωσιν ἀσκήσεως ἐπιλογῆς μεταξὺ τῶν μελῶν τῶν ἐπὶ σκοπῷ ἐξυψώσεως τῆς τεχνικῆς ἰκανότητος καὶ τῆς ἠθικῆς ἀξίας αὐτῶν.»

Ἄρθρ. 25. «Τὰ συντεχνιακὰ ὄργανα ἐπιβλέπουσιν ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων περὶ προσλήψεως ἀτυχημάτων καὶ ἀστυνομίας τῆς ἐργασίας ἐκ μέρους τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς ὑπ' αὐτὰς συνηνωμένας ἐπαγγελματικὰς ἐνώσεις.» (32)

Διακρίνονται μεταξύ ἄλλων αἱ Ἰταλικαὶ ἐπαγγελματικαὶ ἐνώσεις, τῶν κοινῶν σωματείων ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἀσχολοῦνται μόνον μετὰ τὰ οἰκονομικὰ συμφέροντα τῶν μελῶν τῶν, ἀλλὰ, ὡς ἠθικὰ πρόσωπα, περιλαμβάνουσι ἐν τῇ δράσει τῶν καὶ τὴν ἠθικὴν καὶ τεχνικὴν τελειοποίησιν αὐτῶν, ἀποβλέποντα εἰς τὴν ἐργασίαν ὄχι ὡς σκληρὰν καταδίκην, ἀλλ' ὡς κοινωνικὴν λειτουργίαν δημοσίου ἐνδιαφέροντος.

«Ἐὰν ὁ παρελθὼν αἰὼν ἦτο ὁ αἰὼν τῆς δυνάμεως τοῦ καπιταλισμοῦ, ὁ παρῶν εἰκοστός αἰὼν εἶναι ὁ αἰὼν τῆς δυνάμεως καὶ τῆς δόξης τῆς ἐργασίας» εἶπεν ὁ Μουσολίνι εἰς τοὺς ἐργάτας τοῦ Μιλάνου τῆς 6 Ὀκτ. 1934.

«Ἡ ἐργασία, εἶχεν ἤδη εἰπῆ οὗτος ἀπὸ τοῦ 1919 εἰς τοὺς ἐργάτας τοῦ Dalmine, καθιέρωσεν τὸ δικαίωμα νὰ μὴ εἶναι πλέον κόπος καὶ ἀπελπία ἀλλὰ ὑπερηφάνεια, δημιουργία καὶ κατὰκτησις ἐλευθέρων ἀνθρώπων ἐντὸς τῆς ἐλευθέρας πατρίδος. Θὰ φθάσετε εἰς μίαν ἐποχὴν—ἀγνοῶ ἐὰν εὐρίσκειται πλησίον ἢ μακρὰν—κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐξασκήσετε κύρια λειτουργήματα ἐν τῇ νεωτέρᾳ κοινωνίᾳ...» «Δὲν εἶσθε σεῖς οἱ πτωχοὶ, οἱ ταπεινοὶ, οἱ παρῖαι, κατὰ τὴν παλαιὰν ρητορικὴν τοῦ φιλοσοφικοῦ σοσιαλισμοῦ. Εἶσθε οἱ παραγωγοὶ καὶ ἐν ὀνόματι αὐτῆς τῆς ἰδιοκτητικῆς ζητεῖτε τὸ δικαίωμα τῆς διαπραγματεύσεως ὡς ἴσοι μετὰ τοὺς βιομηχάνους.»

Καὶ ἤδη τὸ Φασιστικὸν κόμμα ἐφαρμόζει τὰς ἀντιλήψεις ταύτας τοῦ ἀρχηγοῦ του.

26. Τὸ «ὄλος ἐξαιρετικὸς» τῆς διατάξεως ταύτης ἔφην ἐπανελημμένης εὐκαιρίας ἐφαρμογῆς ἐν τοῖς πρῶτοις διὰ σειράς ἀναγκαστικῶν νόμων ἐπιχειρητικῶν συνδικαίων (consortiums.) ἢ μονοπωλιακῶν ἐνώσεων, ἢ παροχῆς ἀδείας δι' ἐγκατάστασιν ἐπιχειρήσεων, ἢ συμβάσεων καὶ γραπτῶν συμφωνητῶν κ.λπ.

27. Ἴδε Ν. 563 ἀρ. 13 καὶ 17, Ν. 5 Φεβρ. 1934 ἀρ. 13 καὶ 19 Β.Α. 25, 2, 28 κ.λπ.

28. Ἴδε Ν. 563 ἀρ. 10. Β.Α. 1.7.1926 ἀρ. 47—60 καὶ Β.Α. 6.5. 1928 (Διατάξεις περὶ καταρτισμοῦ κατὰ θέσιν, δημοσιεύσεως καὶ κινήσεως τῶν Συλλογικῶν Συμβολαίων).

29. Διὰ Ν. 22 Φεβρ. 1934 ἐκδοτικὸποιήθησαν αἱ προγενέστεραι διατάξεις περὶ ὠρῶν ἐργασίας, ἀναπαύσεως, διακοπῶν κ.λπ.

30. Ἐνταῦθα ἔρχεται εἰς νοῦν ἀσυνεπεία ἢ ἡ ἐνορία τῆς «ὑπεραξίας».

31. Β. Α. Μαρτ. καὶ Δεκεμ. 1928 κ.λπ. Διακανονισμὸς τῆς προσφοράς καὶ ζήτησεως ἐργασίας.

32. Ἴδε Ν. 28 Δεκεμ. 1931. Περὶ ἐπιθεωρήσεων ἐργασίας. Καὶ παρ' ἡμῶν ὑπάρχει σχετικὴ νομοθεσία ἀπὸ τοῦ 1911. (Ἀκολουθεῖ)

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΝ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Υπό κ. ΑΝΑΣΤ. ΒΑΣΙΛΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
Παρά τη Α.Ε. «Κλωστήριον και Ύφαντήριον Θεσπικης»

Καθαρὰ κέρδη μιάς βιομηχανικής επιχείρησης εννοούνται ως γνωστόν, τὸ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον τῆς μερίδος κέρδη καὶ ζημίας μετ' ἀφαίρεσιν πάντων τῶν γενικῶν ἐξόδων ἐν γένει, τῶν ἐξόδων ἐκμεταλλεύσεως ἰδιαιτέρως ὡς καὶ τῶν πρώτων ὑλῶν τῶν χρησιμοποιηθεισῶν ἐν τῇ βιομηχανικῇ ἐπιχειρήσει. (Λόγῳ γενομένου ἐνταῦθα περὶ ἐκπτώσεως τῶν πρώτων ὑλῶν ἀπαραίτητον τυγχάνει ὅπως τὸ ποσὸν τῶν ὑλικῶν τούτων ἀντιπροσωπεύει πραγματικὰς καταναλωθείσας πρώτας ὕλας λαμβανομένου ὑπ' ὄψει ἐν τῇ ἀπογραφῇ τῶν πραγματικῶν ἀποθεμάτων τοῦ ἰσολογισμοῦ, ἄλλως τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ ἀλλοιοῦνται κατὰ τρόπον ἐπίπλαστον καὶ κολάσιμον).

Ἐκ τοῦ πιστωτικοῦ τούτου ὑπολοίπου τῆς μερίδος κέρδη καὶ ζημίας ἐκπίπτουντὶ διάφορα ποσὰ προοριζόμενα δι' ἀποθεματικά, ἀποσβέσεις καὶ προβλέψεις.

Τὸ ἀπονεμόμενον ὑπόλοιπον διανέμεται εἰς τοὺς μετόχους διὰ τῶν μερισμάτων καὶ ποσοστῶν τῆς Διοικητικῆς Συμβουλίου.

Ἐξ ἐξετάσεως κερωρισμένων τὰ τρία κεφάλαια τῶν κρατήσεων εἰς ἀποθεματικά, ἀποσβέσεις καὶ προβλέψεις.

Αον) Ἀποθεματικά

Ἡ κράτησις τῶν διαφορῶν ποσῶν, εἰς πλείστας δὲ περιπτώσεις, ἀρκούντως σεβαστῶν δικαιολογεῖται εἰς τὰς οικείας ἐκθέσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐκάστης ἐπιχειρήσεως ὡς πρόβλεψις διὰ τὴν ἀνάθεσιν τῶν ὑφισταμένων μηχανολογικῶν ἐγκαταστάσεων, τὴν

βελτίωσιν αὐτῶν ὡς καὶ τὴν συμπλήρωσιν αὐτῶν ἐπὶ σκοπῷ βελτιώσεως τῆς ποιότητος τῶν παραγομένων προϊόντων.

Δὲν πιστεύομεν νὰ ὑπάρχῃ ἀντίρρησης ὅτι ἀφορᾷ τὸν οὕτως διαγραφόμενον σκοπὸν ὡς πρὸς τὴν χρησιμοποίησιν τῶν κρατήσεων τούτων.

Αἱ κρατήσεις αὗται ἀναγραφόμεναι εἰς τὸ παθητικὸν ἐκάστου ἰσολογισμοῦ παρέχουν ἀσφαλῆ καὶ εὐγλωττον εἰκόνα τῆς οικονομικῆς εὐεξίας μιάς βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως, δικαίως δὲ πλείσται τῶν διευθύνσεων τῶν ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεων μετ' ὑπερηφανείας ἐπιδεικνύουσι τὴν ἀποταμειωτικὴν αὐτῶν πολιτικὴν διὰ τοῦ σχηματισμοῦ ἀποθεματικῶν, τόσον τακτικῶν ὅσον καὶ ἐκτάκτων ἀνερχομένων πολλάκις εἰς τὸ ἥμισυ καὶ πλέον τοῦ μετοχικοῦ αὐτῶν κεφαλαίου.

Βον) Ἀποσβέσεις

Παράλληλως πρὸς τὰς κρατήσεις διὰ τὸν σχηματισμὸν ἀποθεματικῶν ἐνεργοῦνται ἀποσβέσεις τῶν βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων διὰ τῆς μεταφορᾶς διαφορῶν ποσῶν ἐκ τῶν καθαρῶν κερδῶν εἰς πίστωσιν τῶν οικείων λογισμῶν «Ἀκινήτων», «Βιομηχανοστασίων», «Μηχανημάτων καὶ Ἐγκαταστάσεων», «Προσαρτημάτων» κλπ.

Ἡ μεταφορὰ αὕτη τῶν σημαντικῶν τούτων ποσῶν εἰς πίστωσιν τῶν ὡς εἴρηται λογισμῶν ἔχει πολλάκις ὡς ἀποτέλεσμα τὴν λογιστικὴν ἐμφάνισιν τῶν λογισμῶν τούτων μὲ ἀξίαν μὴ ὑπερβαίνουσαν τὴν μονάδα.

Καὶ ὑποχρεοῦνται μὲν αἱ ἀνώνυμοι Ἐταιρεῖαι ἐκ τοῦ Νόμου νὰ ἀναγράφουσι λεπτομερῶς τὰς

διαδοχικὰς ἀποσβέσεις οὕτως ὥστε νὰ γίνεταί καταφανῆς ἡ λογιστικὴ πορεία τῶν μεταφορῶν καὶ ἐκπτώσεων τούτων, ἐν τούτοις ἡ λογιστικὴ αὕτη εἰκὼν θὰ ἦτο τελειότερα, ἐὰν τὰ διάφορα ταῦτα ποσὰ τὰ χρησιμοποιηθέντα δι' ἀποσβέσεις καὶ ἀφαιρέθητα ἀπὸ τὸ ἀρχικὸν ποσὸν τῶν ἐγκαταστάσεων παριστάνοντο μᾶλλον εἰς τὸ παθητικὸν ὑπὸ τὸ ὄρον προβλέψεις δι' ἀποσβέσιν ἐγκαταστάσεων, ὅποτε τὰ πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν μηχανημάτων ἀρχικῶς δαπανηθέντα ποσὰ θὰ ἀνεγράφοντο εἰς τὸ ἀκέραιον ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐκπτώσεως εἰς τὸ σκέλος τοῦ ἐνεργητικοῦ.

Γον) Προβλέψεις

Ὑπὸ τὸν τίτλον τούτον ἐννοοῦνται αἱ διάφοροι κρατήσεις, αἰτινες ἀποσκοποῦσι τὴν ἀπόσβεσιν προβλεπομένων ζημιῶν τόσον ἐκ νομισματικῶν διαφορῶν εἰς περιόδους μεγάλων συναλλαγματικῶν διακυμάνσεων, ὅσον καὶ ἐκ τῶν ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων εἰς περιόδον οικονομικῆς καὶ ἐμπορικῆς κρίσεως, καθ' ἣν οἱ διαχειρισταὶ μιάς ἐπιχειρήσεως ἀμφιβάλλουσιν ἐὰν θὰ ἐπιτευχθῇ εἰς τὸ ἄριστον ἢ εἰσπραξίς τῶν διαφορῶν ἀπαιτήσεων τόσον ἐν ἀνοικτῷ λογισμῷ ὅσον καὶ ἐκ τῶν γραμμάτων.

Εἰς τὰς προβλέψεις ταύτας ἀναγράφονται πολλάκις ποσὰ, τὰ ὅποια προβλέπονται ὅτι θὰ δαπανηθῶσι διὰ τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τὴν περίθαλψιν αὐτῶν καὶ τὴν καλλιτέραν διατροφὴν αὐτῶν διὰ συσταίων ἐν τοῖς ἐργοστασίοις ὡς καὶ διὰ τὴν οικονομικωτέραν κατοικίαν αὐτῶν εἰς ἐργατικούς συνουισμούς.

Τᾶνωτέρω ἐθεωρήσαμεν ἐπ' ἀνάγκης ν' ἀναπτύξωμεν δι' ὀλίγων χωρῶν νὰ ἐπιβαρύνωμεν τὴν μελέτην ταύτην μὲ συγκριτικούς πίνακας καὶ καθορισμὸν ποσοστῶν, τὰ ὅποια ἐν τούτοις δύναται νὰ μᾶς χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν ἐξακριβῶσιν τῶν πραγματικῶν φορολογικῶν βαρῶν, τὰ ὅποια ἀποσκοπεῖ ἡ νέα φορολογικὴ μεταρρυθμίσις τῶν Ἀνωτύμων Ἐταιρειῶν γενικῶς, ἰδιαιτέρως ὁμοῦ τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων εἰς ἃς καὶ μόνον ἀναφέρεται ἡ παρούσα συνοπτικὴ μελέτη.

Φορολογικὸς συσχετισμὸς

Προκειμένου νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ νέα φορολογία τῶν πραγματικῶν ἀποθεματικῶν μιάς βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως, εἴτε ἀποθεματικά εἴτε ἀποσβέσεις εἴτε καὶ προβλέψεις χαρακτηρίζονται ταῦτα ἐν τοῖς ἰσολογισμοῖς, δεόν νὰ καθορισθῇ ἐπακριβῶς τὸ ποσὸν τῶν

καθαρῶν κερδῶν μετ' ἀφαίρεσιν ὡς ἀνωτέρω ἀναφέρομεν τῶν γενικῶν ἐξόδων καὶ τῶν παντοίας φύσεως ἐξόδων ἐκμεταλλεύσεως (διαφορῶν ὑλῶν—ήμερομισθίων—καυσίμου ὕλης κλπ.).

Ἡ ἐξακριβῶσις αὕτη φρονούμεν ὅτι θὰ εἶναι ἐργώδης, ἐφόσον αἱ μέθοδοι αἰτινες χρησιμοποιοῦνται εἰς τὴν κατάστροφιν τῶν ἰσολογισμῶν διαφέρουσι κατὰ πολὺ ἢ μίᾳ τῆς ἄλλης.

Κατ' ἀνάγκην ἡ φοροτεχνικὴ ἐπιτροπὴ ἤτις θ' ἀναλάβῃ νὰ ἐξακριβώσῃ τὰ πραγματικὰ ἀποθεματικά (συμπεριλαμβανομένων εἰς ταῦτα τῶν τε ἀποσβέσεων καὶ τῶν προβλέψεων ὡς προεῖπομεν) δεόν νὰ ὑπεισέλθῃ εἰς πλείστας ὅσας λεπτομερείας τῶν διαφορῶν συμψηφισμῶν καὶ μεταφορῶν, αἰτινες ἀπεκρυσταλλώθησαν ἐν τέλει εἰς τὰ φερόμενα ὡς ἀποσβέσεις ἢ προβλέψεις σημαντικὰ ποσὰ.

Μετὰ τὸν καθορισμὸν τῶν πραγματικῶν προβλέψεων διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος ἐνὸς τελείως ἐκ τῶν προτέρων καθορισμένου ποσοστοῦ διὰ τὰς ἐν γένει ἀποσβέσεις καὶ προβλέψεις καὶ μόνον τότε θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ φορολογικὸς συντελεστὴς δέκα τεσσάρων τοῖς ἑκατὸν (14%) ἐπὶ τῶν ἀποθεματικῶν ἐν γένει.

Ἐὰν δὲν ἐπιτευχθῇ ἐκ τῶν προτέρων ἡ ἰσοπέδωσις αὕτη τῶν πραγματικῶν ἀποθεματικῶν, εἴτε κρατήσεις δι' ἀποθεματικά, εἴτε ἀποσβέσεις μηχανολογικῶν ἐγκαταστάσεων, εἴτε προβλέψεις κατονομαζόντα ταῦτα, θὰ ἠλλοιοῦντο μοιραίως τ' ἀποτελέσματα τῆς φορολογικῆς ἰσότητος, τὴν ὁποίαν ἀποσκοπεῖ ἡ φορολογικὴ μεταρρυθμίσις τῶν Ἀνωτύμων Ἐταιρειῶν.

Διὰ τὴν ἐπιτυχῆ καὶ ἀλάνθαστον ἐξακριβῶσιν τῶν πραγματικῶν ἀποθεματικῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐμφανιζομένων ἐν τοῖς ἰσολογισμοῖς ἀποθεματικῶν ἀποσβέσεων ἢ προβλέψεων ἀπαιτεῖται φοροτεχνικὸν συνεργεῖον τὸ ὅποῖον νὰ περιλαμβάνῃ πεπειραμένους λογιστὰς μακρῶς ἐπαγγελματικῆς πείρας, δὲν ἀποκλείονται δὲ παντοῖαι ἐνοτάσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ὡς πρὸς τὴν πραγματικὴν κατάστροφιν τῶν ἀπαραίτητων δεδομένων διὰ τὴν ἐξακριβῶσιν τῶν ἀποθεματικῶν.

Ἐὰν ἡ σύνταξις τῶν ἰσολογισμῶν εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις δὲν παρουσίαζε τόσον μεγάλην ποικιλίαν καὶ δὲν ἔδιδεν ἀφορμὴν εἰς κρίσεις καὶ ἐπικρίσεις διὰ τὰ πραγματικὰ ἀποτελέσματα μιάς ὑπὸ ἔλεγχον χρήσεως, θὰ ἦτο

δυνατὸν νὰ ἀπλοποιηθῇ ἡ πρόσθετος διὰ τῆς νέας μεταρρυθμίσεως ἐπιδιωκομένη φορολογικὴ ἀπόδοσις, μὲ αὐξήσιν πολὺ ἐλαφρὰν ἄλλως τε τοῦ συντελεστοῦ τοῦ φόρου κύκλου ἐργασιῶν καὶ θ' ἀπέδιδεν ἀσφαλῶς τὸ ποσόν, εἰς ὃ ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀνερχοῖται ἢ νέα αὕτη ἐπιβάρυνσις τῶν καθαρῶν βιομηχανικῶν κερδῶν χωρὶς ποσῶς νὰ κλονισθῇ τὸ μέχρι τοῦδε ἰσχύον σύστημα διὰ τὴν φορολογίαν τῶν διανεμομένων βιομηχανικῶν κερδῶν.

Θὰ προσθέσωμεν ἀκόμη καὶ τοῦτο ὅτι ἡ φορολογία αὕτη διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ Φ. Κ. Ε. θὰ ἐπεβάρυνεν καὶ τὸν κύκλον ἀκόμη ἐκείνων τῶν ἐργασιῶν ὅστις, ὀφείλεται εἰς τὸν ἀθέμιτον συναγωνισμὸν διὰ τῆς ὑποβιβάσεως τῶν τιμῶν πρὸς συμπλήρωσιν διαρκῶς ἀδύνατον κύκλου ἐργασιῶν καὶ ὁ ὁποῖος εἰς πλείστας περιπτώσεις ἀποσκοπεῖ τὴν διάθεσιν μεγάλων ἀποθεμάτων προϊόντων, τὰ ὅποια ἐπεσωρεύθησαν ἐκ τῆς ἐσφαλμένης τακτικῆς διὰ τὴν ἀκατάπαυστον ἐπέκτασιν τῆς παραγωγῆς χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ ἀντοχὴ τῆς καταναλωτικῆς δυνάμεως τῆς πελατείας.

Συνεπεία τῆς τακτικῆς ταύτης ἢ βιομηχανία τῆς Ἑλλάδος, εἰς τινὰς ὁρισμένους κλάδους αὐτῆς, διατρέχει τὸν κίνδυνον ν' ἀντιμεταπίσῃ ἐν λίαν προσέχει μέλλοντι τὸν σοβαρὸν ἐπιπλοῦν τῆς ὑπερπαραγωγῆς, συνδυασμένης μὲ ὑποτατανάλωσιν.

Ἄλλὰ περὶ τούτου θ' ἀσχοληθῶμεν εἰς νέαν προσεχῆ μελέτην.

1839
ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Ἔτος ἱδρύσεως 1839
Ἔδρα ἐν Λονδίῳ - Κεφάλαια εἰς λίρας
Ἡ Τράπεζα τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ
ΘΗΣΑΥΡΟΦΥΛΑΚΙΑ
ἘΚΤΕΛΕΣΙΣ ΠΑΣΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΠΛΕΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

ΥΦΑΣΜΑΤΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΑΔΕΛΦΟΙ Μ. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ Α.Ε.
ΠΛΟΥΤΟΝΟΣ - ΚΑΠΝΙΚΑΡΕΑΣ
ΑΘΗΝΑΙ

Πρὸς τοὺς κ. κ. Ὑπαλλήλους τῶν Τραπεζῶν
Γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ὁ οἶκος ἡμῶν χορηγεῖ ἅπαντα τὰ εἶδη ἱματισμοῦ καὶ ὑποδήσεως — ἀνδρικά, γυναικεῖα καὶ παιδικὰ — ἐπὶ πιστώσει ἔναντι 15 μηνιαίων δόσεων. Σημειώσατε ὅτι εἴμεθα οἱ μόνοι ποὺ δυνάμεθα νὰ σᾶς ἐξυπηρετήσωμεν. Ἔχομεν τὰ καλλίτερα εἶδη καὶ τὰς χαμηλοτέρας τιμὰς. Διὰ τὴν καλλιτέραν ἐξυπηρέτησιν τῆς πελατείας μας συνεβλήθημεν μὲ τοὺς καλλιτέρους ράπτας τῶν Ἀθηνῶν.

ΕΠΙΣΚΕΦΘΗΤΕ ΜΑΣ ΚΑΙ ΘΑ ΠΕΙΣΘΗΤΕ

“SOL,”
ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 6^Α
ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 26-269
ΕΚΤΙΘΕΝΤΑΙ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΙΝ:
ΧΑΡΤΗΣ ΤΑΠΕΤΣΑΡΙΑΣ ΕΙΣ
800 ΣΧΕΔΙΑ ΟΙΚΟΥ ΓΕΟ
ΩΣ ΚΑΙ ΟΛΑ ΤΑ ΕΙΔΗ ΕΠΙΠΛΩΣΕΩΣ

“ΤΡΑΠΕΖΑ
ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ
ΠΙΣΤΕΩΣ

Ταχύτης
Ἀσφαλεία
Ἀπολαμειυσις

ΤΕΧΝΙΚΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ΕΞΕΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΤΟΥ

Ι.

Ο ισολογισμός ως έχει καθορισθεί είναι το αποτέλεσμα της απογραφής. Περιλαμβάνει τρόπον τινά δολέκληρον την λογιστικήν της επιχείρησης και παρουσιάζει κατά μεθοδικόν τρόπον η τοζλάχιστον νομιζόμενον ως τοιοῦτον, τάχρεωστικά και πιστωτικά υπόλοιπα του Ισοζυγίου.

Κατά τὸν Μ. Lair ὁ Ισολογισμὸς ἐμφανίζει ὑπὸ μεθοδικὴν διάταξιν τὴν κατάστασιν τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ ἐπιχειρήσεως τινος, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν λογιστικῶν διβλίων καὶ ἀφοῦ ἐγένοντο ὅλοι αἱ ἀπαιτούμεναι διορθώσεις εἰς τοὺς λισμούς, ὥστε νὰ καθορισθῇ κατὰ τὸ δυνατόν ἀκριβέστερον τὸσον τὸ ἐνεργητικὸν ὅσον καὶ τὸ παθητικόν. Ὁ Ισολογισμὸς ἐξ ἄλλου δεικνύει τὴν θέσιν αὐτῆς ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τὴν θέσιν τῆς ἐναντι τῶν τρίτων καὶ συντελεῖ εἰς τὸ νὰ ἐπαληθευθῶνται τὰ συμπεράσματα, τὰ ἐξαχθέντα διαρκούσης τῆς χρήσεως.

Ὁ Γαλλικὸς νόμος (1) δὲν ἀναφέρει τὸν Ισολογισμὸν μεταξὺ τῶν ὑποχρεώσεων, τῶν ἐπιβαλλομένων εἰς τὸν ἐμπορευόμενον ἀτομικῶς. Τούτων ἐπιβάλλει αὐτὸν εἰς τὰς μετοχικὰς ἐταιρείας, εἰς τὰς ἑτερορρυθμους διὰ μετοχῶν ἢ ἀνωνόμους. Ἄλλ' ἐν τῇ πραγματικότητι καὶ ὁ ἀτομικῶς ἐμπορευόμενος, τοῦ ὁποίου τὸ ἐμπόριον ἔχει ποιὰν τινα ἔκτασιν, ἀναπληρώνει κατὰ τὸ πλεῖστον οἰκιοθελῶς τὸ χάσμα τοῦτο τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Εἶναι ἀνωφελὲς νὰ ἐπιμείνῃ τις ἐπὶ τῆς πρακτικῆς χρησιμότητος τοῦ νὰ ἔχῃ τις πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν ἐν περιλήψει τὴν ἀκριβῆ κατάστασιν τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ.

Ἀναλύομεν ἐν συντομίᾳ τὴν διάταξιν τοῦ Ισολογισμοῦ, πρὶν ἢ ἐπιληφθῶμεν τῆς ἀναγνώσεως αὐτοῦ.

Ὁ Ισολογισμὸς ἀποτελεῖται ἐκ

(1) Ἡ παλαιὰ νομολογία θεωρεῖ ὡς πραγματικὰ κέρδη μόνον τὰ πράγματι εἰσπραχθέντα, ἀποκλείουσα κατὰ συνέπειαν τὰς γενομένας πωλήσεις, τῶν ὁποίων οἱ ἀγορασταὶ ὅμως δὲν κατέβαλον εἰσέτι τὸ ἀντίτιμον. Ἡ δὴ ἡ θεωρία αὕτη ἐγκατελείφθη. Ὁ Batardon ἀναφέρει σχετικῶς ἐν τοῖσι δέον νὰ ἐξακριβοῦνται, ἐάν ἢ πληρωμὴ πρόκειται νὰ πραγματοποιηθῇ μετὰ μακρῶν προθεσμιῶν ἢ ἐάν ἢ φερεγγυότης τοῦ πελάτου εἶναι ἀμφίβολος, ὁπότε ὑπάρχει λόγος μειώσεως τῶν κερδῶν τῆς τρεχούσης χρήσεως ἀναλόγως τῶν ὑφισταμένων κινδύνων. Ἄλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρόκειται προφανῶς, περὶ ἐιδικῆς περιπτώσεως ἀποσβέσεως ἀμφισβητούμενης πιστώσεως.

δύο μερῶν. Τὸ ἐνεργητικὸν περιλαμβάνει τὰ ποσά, τὰ ὀφειλόμενα εἰς τὴν ἐπιχείρησιν καὶ διὰ τὰς ἀξίας, ἃς αὕτη κατέχει καὶ τὸ παθητικὸν περιλαμβάνει τὰ ποσά τὰ ὀφειλόμενα ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως πρὸς τοὺς τρίτους. Τὸ ἐνεργητικὸν γενικῶς καταχωρεῖται εἰς τὴν ἀριστερὰν στήλην τοῦ Ισολογισμοῦ καὶ τὸ παθητικὸν εἰς τὴν δεξιάν, (1) ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ λισμοῦ «κερδῶν καὶ ζημιῶν».

Ἴσολογισμὸς 31 Δεκεμβρίου 19...

Ἐνεργητικὸν

Ἄξια εἰς τὴν κυριότητα τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ποσά, ἅτινα τῇ ὀφείλονται ἐκ μέρους τρίτων (χρέη ἐνεργητικά).

Παθητικὸν

Ποσά τὰ ὅποια ἡ ἐπιχείρησις ὀφείλει πρὸς τρίτον (χρέη παθητικά). Ὁ Ισολογισμὸς ὀφείλει νὰ εἶναι εἰλικρινὴς καὶ σαφής, νὰ ἐκφράζῃ τὴν κατάστασιν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τὰ πραγματικὰ ἀποτελέσματα, νὰ συγκεντρῶνῃ ὑπὸ χαρακτηριστικῶν τίτλων τοὺς λισμούς τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ νὰ παρουσιάζῃ ἐν λεπτομερεῖα εἰς ἕκαστον τίτλον τοὺς λισμούς, οἵτινες δέον νὰ ἐμφανίσωσιν τὴν κατάστασιν αὐτῆς.

Θὰ ἦτο παράτολμον τὸ νὰ δεβιασθῆ, ὅτι ὅλοι οἱ Ισολογισμοὶ ἐμφανίζονται κατὰ τὸν προσήκοντα τρόπον, οἱ ἔχοντες δὲ τὰς ἐπιθυμητάς ιδιότητας εἶναι μᾶλλον ἐξαιρέσεις. Πράγματι πολλοὶ βιομήχανοι καὶ ἔμποροι καταρτίζουσι τὸν Ισολογισμὸν τῶν ὑπὸ τρεῖς ὄψεις: πρῶτον Ισολογισμὸν διὰ τὸν διευθυντὴν τῆς ἐπιχειρήσεως, ὅστις θέλει νὰ γνωρίζῃ τὴν ἀκριβῆ κατάστασιν αὐτῆς, δεύτερον διὰ τὸ δημόσιον ταμεῖον, ὅπως μειώσῃ κατὰ τὸ δυνατόν τοὺς φόρους καὶ τέλος τρίτον διὰ τὸν τραπεζίτην εἰς τὸν ὅποιον πρέπει νὰ ἐμφανίσωσιν ἐξαιρετικὴν κατάσταση. Εἰς τὰς ἀνωνόμους ἐταιρείας δυνατόν νὰ καταρτίζηται καὶ τέταρτος Ισολογισμὸς προοριζόμενος διὰ τοὺς μετόχους. Εἰς τὰ μέτρα ὁμοῦ ταῦτα δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ διαβλέπεται πάντοτε κακὴ πρόθεσις. Ἐνίοτε δικαιολογοῦνται διότι ἐπὶ τῇ προβλέψει δυσμενῶν διακυμάνσεων συνετῶς οἱ διευθύνοντες προτιμῶσι

(1) Οἱ ἀγγλικοὶ Ισολογισμοὶ, ἀντιθέτως, ἐμφανίζουσι πάντοτε τὸ ἐνεργητικὸν δεξιὰ καὶ τὸ παθητικὸν ἀριστερά.

νὰ κρατῶσι εἰς ἀποθεματικά ἐν μέρος τῶν διανεμητέων κερδῶν. Καὶ ὡς πρὸς τοὺς φόρους διάφοροι ἐλαφρυντικαὶ περιστάσεις ἐπιτρέπουσι εἰς τὰς ἐταιρείας, αἵτινες ἀκολουθοῦσι τὴν ἀνωτέρω «συνετὴν» πολιτικήν, νὰ τὰς ἐπικαλῶνται ὑπὲρ ἑαυτῶν. Ἐάν δὲ ποτὲ ἢ ὡς ἀνωτέρω διαγραφομένη τακτικὴ προκαλεῖται ἐξ ἀνομολογητῶν προκαταλήψεων, ἢ περιπτώσεως αὐτῆς δέον νὰ θεωρῆται, ὡς ἐξαιρέσις.

Ὅπως δὲ ποτε εἶναι ἀπαραίτητον, ἔπως ἐξέυρη ὁ δανειστής τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐν προκειμένῳ ὁ τραπεζίτης τὴν πραγματικότητα, διότι ὄντως Ισολογισμὸς, ἐξ οὗ προκύπτουσι ἐκ πρώτης ὄψεως κατάστασις ὀλίγον εὐνοϊκὴ καὶ περιουσιακὰ στοιχεῖα περὶορισμένα, δυνατόν νὰ διερμηνεύῃ ἐξαιρετικὴν διαχείρισιν, ἐξ ἧς ὁ τραπεζίτης ἔχει ν' ἀποκομίσῃ κέρδη καὶ πλεονεκτήματα, ἐνῶ ἐνίοτε ἀπατηλὴ πραγματικότης ὑποκρύπτεται ὑπὸ λαμπρὸν παρουσιαστικόν. Ἐξ ἄλλου καὶ ἂν γίνῃ δεκτὴ a priori ἢ εἰλικρινεῖα τῶν Ισολογισμῶν καὶ ἐνεργητῆ πιστῆ ἐρμηνεία τῶν χρεωστικῶν καὶ πιστωτικῶν λισμῶν ἀκριβοῦς Ισοζυγίου ἀπογραφῆς καὶ πάλιν δυνατόν νὰ γίνωσι λάθη καὶ παραλείψεις. Τέλος τὰ δεδομένα Ισολογισμοῦ χωρὶς νὰ εἶναι λαθασμένα δυνατόν νὰ παρουσιάζωνται μετὰ μεγάλην ἐπιτηδεότητα ἢ διὰ τὸν τρόπον συνοπτικῶν ἢ ἀκόμη δι' ἀφθόνων λεπτομερειῶν καὶ ἀνεμμεθόδου ἀκριβείας, ὥστε νὰ ἐξουδετεροῦνται ἢ εἰλικρινεστέρα διάθεσις.

Ἡ διάταξις τῶν περιουσιακῶν στοιχείων εἰς τοὺς διαφόρους λισμούς δέον νὰ εἶναι ἐνδεικτικὴ καὶ οἱ κυριώτεροι τίτλοι δέον νὰ Ισοζυγίζωνται ἀρμονικῶς, ὥστε νὰ ἐμφανίζωνται εὐκρινῶς τὰ οὐσιώδη δεδομένα καὶ ἡ ἀρμονικὴ σύνθεσις τοῦ Ισολογισμοῦ.

Οἱ Ισολογισμοὶ ἔχουσι συχνάκις πολλὰς ἀτελείας, ὡς ἔλλειψιν ἐνόητος εἰς τὴν κατάταξιν τῶν στοιχείων, περιληπτικὴν καὶ ἀσαφῆ ἐμφάνισιν αὐτῶν, ἔλλειψιν ἐπισυνημένων ἐπεξηγήσεων (ἀπογραφῆς προκύπτουσα ἢ μὴ ἐκ τῶν λογιστικῶν ἐγγραφῶν, λισμὸς Κερδῶν καὶ Ζημιῶν) ἀπογραφικῆν ἐκτίμησιν δίδουσαν ἀποτελέσματα ἀμφίβολου εἰλικρινείας. Ὁ ἐμπειρισμὸς καὶ ἡ ἀσυνείδητος ἢ ἐληγματικὴ ἀσάφεια, οὐδὲλόως διευκολύνουσι τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ισολογισμοῦ, ἵτις κατ' ἀρχὴν οὐδεμίαν ἔπρεπε νὰ παρουσιάζῃ δυσκολίαν. Τὸ θέμα θὰ θιγῇ καὶ κατωτέρω εἰς τοὺς λισμούς τάξεως, τῶν ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα εἶναι γενικῶς ἐκ διαμέτρου ἀντίθετα ἐκείνων, τὰ ὅποια φαίνεται νὰ προκύπτουν ἐκ τοῦ σκοποῦ δι' ἃν συνετάχθησαν.

Δέον ν' ἀποφεύγονται, ἐν τῇ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ, αἱ δυσκολαὶ ἀναγνώσεως διὰ τῆς συνετοῦς ἐμφανίσεως ἐν τῇ παθητικῇ καὶ ἐνεργητικῇ τοῦ Ισολογισμοῦ τῶν μέσων, ἅτινα διαθέτει ἢ ἐπιχειρήσῃ, ἰδίως δὲ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ταῦτα ἐχρησιμοποιήθησαν. Ὁ τραπεζίτης πρέπει ὅταν παρουσιάζεται Ισολογισμὸς ἀτελής νὰ συγκεντρῶνῃ τὰς διαφό-

ρους κατηγορίας στοιχείων κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ ἔχῃ τὰς πληροφoρίας, αἵτινες θὰ τῇ ἐπιτρέψωσι νὰ ἐκτιμῆσῃ τὴν κατάστασιν κατὰ τὸ δυνατόν ἀκριβέστερον. Ἡ σπουδαιότερη τῆς ἀναλυτικῆς ταύτης ἐργασίας ἐδημιούργησεν, εἰς πολλὰς χώρας, ἐταιρείας ἐμπειρογνομόνων, εἰδικευμένων εἰς τὰς ἐν λόγω ἐρεύνας. Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας οἱ creditmen, τῶν ὁποίων εἶχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ σκιαγραφήσωμεν τὰς μεθόδους, ἐν Ἀγγλίᾳ οἱ chartered-accountants, τῶν ὁποίων τὸ Audit-Note Book ἐμφανίζει τὰς κυρίας γραμμὰς τοῦ τρόπου ἐνεργείας καὶ τέλος αἱ ἐλβετικά, γερμανικά καὶ βελγικά πιστωτικά (fiduciaires) ἐταιρεῖται, ἐπιδίδονται εἰς τὴν μελέτην τῶν κινδύνων τῶν πιστώσεων, διὰ τῆς ἀναλύσεως τῶν Ισολογισμῶν.

Τοιαύτας ἐταιρείας ἀναφέρομεν τὰς ἐξῆς: Société Fiduciaire de Belgique, à Bruxelles et à Anvers; J. A. Fiducia Anversoise, à Anvers; Deutsche Treuhandgesellschaft, à Berlin; Gel et Co à Londres; Robert Morris Associates, aux États Unis; Société Anonyme Fiduciaire Suisse à Genève; Société Suisse pour Révisions et Expertises Commerciales, à Zurich κλπ. Αἱ γερμανικά, ἐλβετικά καὶ ἀγγλοσαξωνικά ἐταιρεῖται ἐργάζονται εἰς περιβάλλον εὐνοϊκώτερον τοῦ τῶν βελγικῶν ἢ ἐκείνων, αἵτινες μάλιστα θὰ ἱδρύνοντο ἐν Γαλλίᾳ (Δεκέμβριος 1931) ἔνθα οἱ ἐμπορευόμενοι δὲν ἐκτιμῶσιν ἐπαρκῶς τὴν χρησιμότητα τῶν ὁργανισμῶν, τῶν δυναμένων νὰ τοὺς ἐξυπηρετήσωσι δι' ὀδηγῶν καὶ συμβουλῶν ἀφορωσῶν τὴν λογιστικήν. Ἡ Société Fiduciaire de Belgique παρατηρεῖ, ὅτι ἐν «Βελγίῳ ἢ κοινῇ γνώμῃ δὲν ἐξοικειώθη πρὸς τὴν πιστωτικὴν ἰδέαν ὡς τὴν ἀντιλαμβάνονται ἰδίως οἱ «Ἀγγλο-Σάξωνες, οἱ Ἑλβετοὶ καὶ οἱ «Γερμανοὶ καὶ διὰ τοῦτο ἐν ἀρχῇ αἱ «προσπάθειαι μας προσέλαβον ἀποστολικὸν μᾶλλον χαρακτήρα (ἢ «ἐταιρεία αὕτη ἱδρῦθη ἀπὸ τοῦ ἔτους «1921). Αἱ τράπεζαι, αἵτινες παρέχουσι πιστώσεις ἐνεργοῦσιν τὸν ἐλεγχόν δι' ἰδίων ὑπηρεσιῶν καὶ σπανίως ἀποτείνονται πρὸς τὰς ἀνωτέρω ἐταιρείας. Ἄλλὰ αἱ τράπεζαι, αἱ μὴ διατηροῦσαι εἰδικὰς ὑπηρεσίας ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ ἐπιχειρήσεις, αἵτινες ἔχουσι ἀνάγκη ἐμπιστευτικῶν πληροφoριῶν τοιαύτης φύσεως «θὰ εἶχον πᾶν συμφέρον νὰ εὑρισκον «ἀμερολήπτους καὶ ἐξειδικευμένους «ὁργανισμοὺς, δυναμένους νὰ τὰς «καθοδηγήσωσι.»

Δυστυχῶς λόγω ἐσφαλμένης ἀντιλήψεως ἀρκετοὶ ἔμποροι καὶ βιομήχανοι δυσπιστοῦσι πρὸς τοὺς ἐν λόγω ὁργανισμοὺς καὶ τοὺς θεωροῦ-

σιν ὡς παρεμβαίνοντας ἐνοχλητικῶς εἰς τὰς ἐργασίας των. Προφανῶς παρενεβλήθη παρεξήγησις, ἵτις θὰ ἔπρεπε ν' ἀποδοθῆ εἰς ἑλλειπείας πληροφoρίας ἢ εἰς ἀνεξήγητον κακὴν θέλησιν, καθ' ὅσον δὲν πρόκειται οὔτε περὶ ἐλέγχου οὔτε περὶ οἰκονομικῆς ἐρεύνης ἐπὶ τῶν ἐταιρειῶν.

Οἱ πιστωτικοὶ οὗτοι ὁργανισμοὶ καλῶς ἐγνωσμένοι, δὲν εἶναι ἢ βοηθοὶ καὶ βοηθοὶ πολῦτιμοι, οἵτινες κατὰ τινα συνεργάτην μας, ἀσχολοῦνται μετὰ τὸ νὰ ἐμφανίζωσιν ἀντικειμενικῶς εἰς τοὺς διευθυντὰς ἐπιχειρήσεων τὰς ἀρχὰς τῆς ὀρθολογιστικῆς ὁργανώσεως καὶ τοὺς τρόπους δι' ὧν ἐπιτυγχάνεται πλήρως ἢ σαφῆς, ἢ ἀκριβεία καὶ ἢ εἰλικρινεία τῶν ἀριθμῶν καὶ τῶν ἀντιστοιχῶν κειμένων». Ἡ χρησιμοποίησις τῶν ἀνωτέρω πληροφoριῶν πρέπει νὰ γίνηται πάντως ὑπὸ τοῦ ἐπιχειρηματίου, ἔστω καὶ ἐάν δὲν ἐπιθυμῇ τὸ αὐτὸ νὰ γίνηται καὶ ὑπὸ τῶν τρίτων. Δέον δὲ ν' ἀναγνωρισθῇ, ὅτι πολλοὶ ἐπιχειρηματίαι, ἰκανότατοι κατὰ τὰ λοιπά, δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐπιτύχωσι τοῦτο διὰ τῶν ἰδίων μέσων.

Ἐν Γαλλίᾳ ἐπιδίδονται εἰς ἀναλόγους ἐρεύνας οἱ ἐμπειρογνώμονες πιστώσεων. Τὸ ἔργον τῶν Gambero καὶ Penglaoui, δίδει πλήρη εἰκόνα τῆς ὑπὸ τῶν συγγραφέων ὑποδεικνυμένης μεθόδου, ἵτις ποικίλλει εἰς τὰς διαφόρους χώρας καὶ τῆς ὁποίας τὸ μυστικὸν φυλάσσεται ὑπὸ τῶν ἐμπειρογνομόνων. Ἡ ἐπιφύλαξις αὕτη ἀπὸ προσωπικῆς ἀπόψεως εἶναι τελείως δεδικαιολογημένη. Ἀπὸ οἰκονομικῆς ὁμοῦ ἀπόψεως θὰ ἦτο προφανῶς εὐκατεῖον νὰ ὑφίσταται εὐρυτάτη διάδοσις τῶν μεθόδων τούτων καὶ τῶν ἰδεῶν διότι ὅσον περισσότερον εἶναι διαδεδομένα τόσον οἱ κινδῶνοι σφαλμάτων θὰ ἦσαν μικρότεροι καὶ περὶορισμένοι, αἱ καταχρήσεις τῆς πολιτικῆς τῶν ἀπρονοήτων καὶ ριψοκινδύνων πιστώσεων, τῆς ὁποίας τ' ἀποτελέσματα καθίστανται λίαν αἰσθητά.

Διὰ τοῦτο ἀπὸ γενικωτέρας ἀπόψεως θὰ ἦτο συμφέρον νὰ διαδίδωνται αἱ ἔννοια αὗται, ἵνα κινῆται τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὰ σχετικὰ προβλήματα, εὐνοῖται ἢ προσέγγις τῶν τεχνικῶν καὶ παραβάλλωνται τὰ ἐπιτυγχάνόμενα ἀποτελέσματα. Τὸ πνεῦμα συνεργασίας καὶ ἀλληλοβοηθείας τῶν ἀμερικανικῶν ὁργανώσεων ἀξίζει, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης νὰ ληφθῇ ὡς παράδειγμα.

ΘΕΟΔ. ΜΕΡΕΜΕΤΙΔΗΣ

ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΗΣ

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ—ΣΤΟΑ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ 18

Τηλ. 23.762

ΑΘΗΝΑΙ

ΓΑΙΑΝΘΡΑΚΕΣ - ΚΩΚ - ΑΝΘΡΑΚΙΤΗΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ

ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ Α. Ε.

ΓΡΑΦΕΙΑ : Μέγαρον Σταθμοῦ Ε. Η. Σ. ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

ΑΠΟΘΗΚΑΙ : Ὁδὸς Πειραιῶς ἀριθ. 141 ΑΘΗΝΑΙ

Τηλέφωνα : } Πειραιῶς 41-087
 } Ἀθηνῶν 22-538

ΔΙΑΡΚΕΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΑΙ

ΓΑΙΑΝΘΡΑΚΩΝ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΩΝ : ΚΑΡΔΙΦ, ΒΕΣΤΦΑΛΙΑΣ, ΠΟΛΩΝΙΑΣ κλπ.

ΑΝΘΡΑΚΙΟΥ ΑΓΓΛΙΑΣ ΠΡΩΤΙΣΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ

ΚΩΚ ΧΥΘΗΡΙΟΥ καὶ ΦΩΤΑΕΡΙΟΥ

ΑΝΘΡΑΚΕΥΣΕΙΣ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ — ΖΥΓΙΩΝ ΑΚΡΙΒΕΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΟΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΜΕΓΑΡΟΝ ΑΦΘΟΝΙΔΟΥ — 2ος ΟΡΟΦΟΣ
ΟΔΟΣ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 9

Μετοχικὸν Κεφάλαιον Δραχμὰι 14.600.000

Ἐργοστάσια :
Εἰς Δραπετσῶνα Πειραιῶς
«ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΗΡΑΚΛΗΣ»
7ο οσο Τ. ἐτησίως.

Ἐν Βόλῳ
«ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΟΛΥΜΠΟΣ»
4ε.οσο Τ. ἐτησίως.

Τηλέφωνα :
Κεντρ. Γραφεῖα 25 101. Ἀθῆναι
Πρατήριον 25 191. Ἀθῆναι
Ἐργοστασίου 40 441. Πειραιεὺς
Γραφεῖα Βολοῦ :
Λημνιοστράτος 128 — Τηλέφ. 55.
Πρατήριον Θεσσαλονίκης :
Στὰ Παρθενῶν 8 — Τηλ. 39.18

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις :

ΣΙΜΗΡΑΚΛΗΣ — ΑΘΗΝΑΣ, ΒΟΛΟΤΣΙΜΕΝΤ — ΒΟΛΟΝ

Αἱ μεγαλειότεραι καὶ μετὰ πλέον συγχρονισμένα μηχανήματα ἐγκαταστάσεις : Τρεῖς περιγραφικὸι κλίβανοι. Ἀρτιώτατα ἔργαστάσια χημικῶν καὶ βιομηχανικῶν δοκιμῶν παρεκπολυθέσεως ποιότητος προϊόντων.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΑΝΕΡΓΙΑ—ΤΙΜΑΡΙΘΜΟΙ—ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ—ΕΜΠΟΡΙΟΝ—ΧΡΗΜΑΤΑΓΟΡΑ Κ.Α.Π.

ΓΑΛΛΙΑ

Μολοντί ο ύποβιβασμός της αξίας του φράγκου δέν έλυσεν άμέσως άπαντα τά οικονομικά ζητήματα της χώρας, ειδικώς τά άφορώντα τάς σχέσεις έργοδοτών και εργατών ως και την ίσοσκέλιον του προϋπολογισμού, τουλάχιστον ύπάρχουσιν ένδειξεις ότι ή τάσις προς έπιδείνωσιν της καταστάσεως και ελάττωσιν της οικονομικής δραστηριότητος άνεκόπη. 'Επί παραδείγματι, κατά τό 1935 ό αριθμός των έπίδοτουμένων άνέργων είχεν αύξηθί από 373,440 κατά τά τέλη Σ)βρίου εις 409,466 κατά τά τέλη Ν)βρίου. Κατά την αύτην χρονικήν περίοδον έφέτος ό αριθμός των άνέργων έμειώθη ελαφρώς από 408,589 εις 407,831. Κατά τάς ανακοινώσεις της Statistique Générale ό έπίσημος δείκτης της βιομηχανικής παραγωγής άνήλθεν από 95 κατά Σεπ)βριον εις 97 κατά 'Οκτώβριον 1936. 'Ο δείκτης χονδρικής πωλήσεως τόσον των έγχωρίων όσον και των εισαγομένων έκ του έξωτερικού προϊόντων εξακολουθει σταθερώς νά άνέρχεται.

—Τό έξωτερικόν έμπόριον της Γαλλίας εκίνηθη κατά Ν)βριον 1936 ως έξής (εις χιλιάδας γαλλικών φράγκων) Ν)βριον 1936 'Οκτώ.1936 Ν)βριον 1935 Εισαγ. 2,707,120 2,247,140 1,736,312 'Εξαγ. 1,719,710 1,459,929 1,421,207 'Η συνολική έμπορική κίνησις κατά Ν)βριον 1936 είναι κατά 720 εκατομμ. και 1270 εκατομμ. μεγαλυτέρα της αντίστοιχου κινήσεως κατά 'Οκτώβριον 1936 και Ν)βριον 1935. 'Η αύξηση αύτη όφείλεται κυρίως εις την αύξησιν των εισαγωγών λόγω του φόβου ύψώσεως των τιμών εις τάς ξένας αγοράς. Εις όγκον, αί κατά Ν)βριον έξαγωγαί ήσαν όλιγώτεροι των του 'Οκτωβρίου, κατά 243000 τόννους. Αί εισαγωγαί του Ν)βρίου αντιθέτως ήσαν μεγαλυτέροι των του 'Οκτωβρίου κατά 575,000 τόννους.

—Τη 18|12|36 έψηφίσθη ύπό της Βουλής ό προϋπολογισμός 1937 και τη 30|12|36 έψηφίσθη ούτος ύπό της Γερουσίας. 'Αναλύεται δ' ως έξής :

Δαπάναι φρ. 48.071.167.731
'Εσοδα » 43.485.899.289
'Ελλειμμα τακτικού προϋπολογισμού φρ. 4.585.268.442
—Προσθετείται εις τό άνω ποσόν αί έκτακτοι δαπάναι 'Εθνικής 'Αμύνης και Δημοσίων 'Εργων (φρ. 15,000 εκατομμ.) καλυφθησόμεναι διά Δανείων, ως και τά φρ. 7.000 εκατομμ. έλλείμματος των Σιδ)μων, και Δανείων του Ταμείου Συντάξεων. Κατά τόν κ. Vincent Lauriol ('Υπουργόν Οικονομικών), αί έτήσια κρατικά δαπάναι από του 1928, ότε ύπετιμήθη τό φράγκον, εκυμάνοντο πάντοτε μεταξύ φρ. 50,000 και 55,000 εκατομμ., έξ ών τά 48 ο)ο άφορώνσιν έξυπρέτησιν του Δημοσίου Χρέους, τά 18 ο)ο τήν 'Εθνικήν 'Αμυναν και τά 34 ο)ο μόνον τάς τρεχούσας κρατικές δαπάνας.

—Κατά τά τέλη Δ)βρίου, προς παρακίνησιν των άποθησαυριζόντων χρυσόν νά παραδώσωσι τούτον εις την Banque de France, τό Κράτος άπεφάσισε την έκδοσιν ειδικού τμηματος Δανείου 'Εθνικής 'Αμύνης εις όμολογίας 100 φρ. προς 3 1/2 ή 4 ο)ο προοριζόμενας άποκλειστικώς δια τούς κατόχους χρυσού (τεμάχια, ράβδοι, χρυσά νομίσματα) τούς καταθέτοντας τόν χρυσόν αυτόν εις την Banque de France, ως και δια τούς κατόχους εξαμήνων ή έτησίων έντοκων γραμματίων έκδοθέντων δυνατόν του Διατάγματος 9)7)36. Αί όμολογίαί αύται είναι έξοφλητέα μετά τρία (των 3 1/2 ο)ο) ή ένένα (των 4 ο)ο) έτη εις τά 140 ο)ο της όνομαστικής αξίας των. 'Η διαφορά των 40 ο)ο άντιπροσωπεύει την διαφοράν αξίας μεταξύ του φράγκου του 1928 και του σημερινού. Εύρίσκειται επίσης ύπό μελέτην νομοσχέδιον χορηγήσεως άμνηστίας εις όσους μέχρι ώριμμένης προθεσμίας έπαναφέρουν τά έν τώ έξωτερικώ κεφάλαια των εις χρυσόν ή εις έξωτερικόν (συν)μα επί τώ τέλει έγγραφής εις τό ειδικόν Δάνειον 3 1/2 ο)ο).

—Τη 30|12|1936 τό εις χρυσόν άπόθεμα της Banque de France άνήρχετο εις φρ. 60,358,7 εκατ. αί ύποχρεώσεις ύψους της Τραπεζής εις φρ. 105,086,2 εκατομμ. και ή αναλογία επί τοις ο)ο του καλύμματος εις 57,44 ο)ο).

ΗΝΩΜΕΝΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ

'Η οικονομική βελτίωσις της χώρας προχωρεί ταχέως. 'Ο δείκτης της βιομηχανικής παραγωγής (Federal Reserve Board) παρέμεινε κατά Σεπ)βριον—'Οκτώβριον 1936 σταθερός εις 109, έναντι 107 κατά 'Ιούλιον 1936. 'Από του φθινοπώρου ή βιομηχανική παραγωγή και ό αριθμός των χρησιμοποιουμένων εργατών ηξήθησαν γενικώς δέ έπικρατεί αισιοδοξία παρά τινες άνησυχιαστές πρόστην τυχόν παρουσιασθησομένην έντασιν σχέσεων μεταξύ έργοδοτών και εργατικού προσωπικού εις την σιδηροβιομηχανίαν, εις την χαλυβουργίαν και εις την βιομηχανίαν αυτοκινήτων.

των. Κατά τάς τελευταίας έβδομάδας παρατηρήθη ύψωσις των τιμών πρώτων ύλών και των άκατεργάστων ειδών διατροφής, ό τιμάρθμος ακριβείας της ζωής πάντως άκόμη βραδέως άνέρχεται. Παρατηρείται επίσης αισθητή αύξησης της κινήσεως του έξωτερικού έμπορίου. Κατά 'Οκτώβριον 1936 αί εισαγωγαί άνήλθαν εις \$ 212,001,000 και αί έξαγωγαί εις \$ 264,708,000.

Λόγω της συνεχιζόμενης άθρόας εισροής χρυσού εις U. S. A. ή Κυβέρνησις άπεφάσισε νά «άποστειρώσθ» τόν εισαγόμενον χρυσόν άνηνητοποιούσα τούτον εις άδραν.

λ)σμών παρά τώ Θησαυροφυλακίω προς πρόληψιν δημιουργίας βάσεως δι' ένδεχόμενον πιστωτικόν πληθωρισμόν λίαν βλαπτικόν εις την έξωτερικήν οικονομικήν κατάστασιν της χώρας. 'Εκ παραλλήλου, λόγω του ότι ό κρατικός αναπληθωρισμός έπέφερον ήδη τά προσδοκώμενα άγαθά άποτελέσματα του ή συνεχίσις όμως της έφαρμογής αυτού θα ήδύνατο νά άγάγη εις έπικίνδυνον εύμερίαν, (Boom)άπεφασίσθη, δεδομένου ότι άλλως τε προβλέπεται ίσοσκέλισις του

προϋπολογισμού κατά τό 1938—39 νά παύση τό Θησαυροφυλακίον νά έπεκτείνη την πίστιν διά χρηματοδότησεων, άπ' έναντίας δέ νά γίνη έναρξις έξοφλήσεως των κρατικών ύποχρεώσεων. 'Οσον άφορᾷ τόν προϋπολογισμόν 1937—38 ούτος προβλέπει αύξησιν εισπράξεων έκ φόρων κατά \$ 1,465,4 εκατ. έναντι του 1936—37, δαπάνας έθνικής άμύνης \$ 991,6 εκατομμ. και έλλειμμα \$ 401,5 εκατομμ. όφειλόμενον εις την κανονικήν άπόρροισιν μέρους του Δημοσίου χρέους.

Γιουγκοσλαυίας εκίνηθη ως έξής (εις εκατομμ. Δηναρίων).
10 πρ. μ. 1936 10 πρ. μ. 1935

Εισαγωγαί	3.286,6	3.006,4
'Εξαγωγαί	3.306,4	3.268,9

Κατά τό τελευταίον τρίμηνον 1936 ή Γιουγκοσλαυία συνήψεν έμπορικᾶς συμφωνίας μετά της 'Ολλανδίας, της 'Ελλάδος (άμοιβαία αύξήσεις των ποσας εισαγωγής δια σφάγια και ξηρούς καρπούς), της 'Ιταλίας, και έπιτυχείς διαπραγματεύσεις διεξήγαγε μετά της 'Αγγλίας, της Γαλλίας, της Τουρκίας και της Ρουμανίας.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

'Η αύξησης της βιομηχανικής δραστηριότητος συνεχίζεται έντατικώς. Κατά 'Οκτώβριον 1936 ό σχετικός δείκτης έσημειούτο εις 114,3 (βάσις 1928—100) έναντι 102,1 πέρυσιν. Πάντως ή παραγωγή ειδών καταναλώσεως ύστερεί εις ρυθμόν της παραγωγής πολεμικών ειδών και της παραγωγής των οικοδομικών βιομηχανιών.

Κατά Νοέμβριον 1936 παρατηρήθη αύξησης του αριθμού των άνέργων δι' έποχιακούς λόγους από 1,076,500 εις 1,197,000. 'Εν Γερμανίᾳ εξακολουθεί νά παρατηρήται σπάνις βουτύρου, λίπους, μερικώς κρέατος, άγαγούσα εις την έκ νέου εισαγωγήν έν ισχύϊ δευτρίων τροφίμων ως και σπάνις σιτηρών όφειλομένην όχι τόσον εις μικράν έσοδειαν όσον εις τόν περιορισμόν των εισαγωγών σίτου έκ του έξωτερικού. Λόγω της έλ-

λείψεως κρέατος όμως παρατηρείται τάσις αύξήσεως της καταναλώσεως άρτου ύπό του πληθυσμού. Κατά συνείπειαν προβλέπεται ότι ή Γερμανία θα άναγκασθί νά προμηθευθί σίτον έκ των χωρών Ν. Α. Ευρώπης (Παραδουναβείων) και έκ Καναδά.

Κατά τόν «Ευροπαιστή» μολοντί ό έπίσημος τιμάρθμος ακριβείας της ζωής παρέμεινε άμετάβλητος σχεδόν κατά τό 1936, ύψωθείς κατά την τετραετίαν 1933—36 μόνον κατά 6ο)ο ό τιμάρθμος πραγματικώς άνήλθε κατά τά άνω έτη κατά 20—25 ο)ο). Λήγοντος του 1936, 1088 χλμ. αυτοκινητοδρόμων είχαν παραδοθί εις την κυκλοφορίαν και έτερα 1600 χλμ. εύρίσκοντο ύπό κατασκευήν. Συνολικώς προς τούτο έδαπανήθησαν RMKS 1415 εκατομμύρια και άπησολήθησαν 121.668 έργατά κατά μέγιστον όριον.

ΒΑΛΚΑΝΙΑ

ΑΛΒΑΝΙΑ

Συμφώνως προς δημοσιευθεισαν έκθεσιν του Διοικητού της Azienda Italiani Petroli Albania, ήρχισεν ή εκμετάλλευσις των έν 'Αλβανία πετρελαιοφόρων στρωμάτων, από του Αυγούστου 1935, και προχωρεί έκτοτε μέ ταχύν ρυθμόν. Κατά την ήρσιν 1935-1936 αί διατρήσεις έφθασαν τά 23,432 μέτρα έναντι 11,271 μέτρα της προηγουμένης χρήσεως. Συνεπληρώθη επίσης ή κατασκευή του άγωγού σωλήνων και των πετρελαιοδεξαμενών και σωληνώσεων έν Αύλβανι. 'Η μεταφορά του πετρελαίου εις 'Ιταλίαν δια δεξαμενοπλοίων εξησφαλίσθη. Μέχρι 30)6)36 είχον συνολικώς μεταφερθί 24,000 τόννοι άκ α θ ά ρ τ ου πετρελαίου.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Κατόπιν συνεννοήσεων διεξαχθεισών έν Λονδίνο μεταξύ των ξένων όμολογούχων των Βουλγαρικών προπολεμικών και μεταπολεμικών δανείων και της ύπό τόν Βούλγαρον 'Υπουργόν Οικονομικών κ. Γκοδνεφ άποστολής, έπετεύχθη βάσις συμφωνίας μη βαρύνουσα τόν Βουλγαρικών Προϋπολογισμόν μέ πληρωμάς εις έξωτερικόν συνάλλαγμα, μεγαλυτέρας των μέχρι τούδε τισούτων και τούτο παρά την βελτιωμένην οικονομικήν κατάστασιν της χώρας. 'Η νέα συμφωνία έπρόκειτο νά τεθί έν ισχύϊ κατά τάς αρχάς του 1937. —Κατ' ανακοίνωσιν του 'Υπουργού του 'Εμπορίου κ. Βάλφ ή Κυβέρνησις Κισσεϊβάνφ άναλαβούσα την έξουσίαν έπέτυχεν ίσοσκέλισιν του Προϋπολογισμού, ήλάττωσε τούς φόρους επί του σ)ατος, του πετρελαίου, της βενζίνης κλπ., διετήρησε σταθερόν τό έθνικόν νόμισμα, ηξήσθη την έξαγωγήν νομής, κτηνοτροφικών προϊόντων και σφαγίων εις τό έξωτερικόν, προσέτι δ' έπέτυχε την έγκρισιν του νέου νόμου περί ρυθμίσεως του έμπορίου.

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΑ

'Ο έσχάτος ύποβληθείς εις την Βουλήν προς έγκρισιν προϋπολογι-

ΤΟΥΡΚΙΑ

'Από της 'Ιανουαρίου 1937 ή Τουρκική Κυβέρνησις άκολουθούσα μάλλον φιλελευθέραν έμπορικήν πολιτικήν έθυσεν έν ισχύϊ νέας διατάξεις όσον άφορᾷ τάς έκ του έξωτερικού εισαγωγάς. 'Υφίστανται μέν άκόμη είδη δια την εισαγωγήν των όποιων άπαιτείται κρατική άδεια, τά πλείστα όμως των άλλων έμπορευμάτων δύνανται πλέον άνεμποδίστως νά εισαχθώσιν εις Τουρκίαν.

'Η νέα αύτη τακτική είναι συνέπεια της αξιοσημειώτου βελτιώσεως εις οίκτρον κατάστασιν και τά έξαγόμενα προϊόντα της χώρας εύρισκον έλαχίστους άγοραστές. 'Εκτοτε σημαντικά πρόδοσι έτελέσθησαν, ή βάσις της βιομηχανοποίησεως της χώρας ιδρύθη, ό τιμάρθμος ακριβείας της ζωής έμειώθη καθώς και τό κόστος παραγωγής των βιομηχανικών προϊόντων.

—Κατά τά τέλη Δ)βρίου υπεγράφη έν 'Ρώμη νέα έμπορική και ναυτική σύμβασις μεταξύ Τουρκίας και 'Ιταλίας. 'Η Γερμανία και ή 'Ιταλία πρόσβησαν τελευταίως εις μεγάλας αγοράς Τουρκικών προϊόντων και εις τιμάς αισθητάς ανωτέρας του διεθνούς επιπέδου τιμών.

—Τη 1|1|37 ή σιδηροδρομική γραμμή Κων)πόλεως—Βουλγαρικών συνόρων, ήτις άνήκε μέχρι τούδε εις Γαλλικήν 'Εταιρείαν εξηγοράσθη ύπό της Τουρκικής Κυβερνήσεως άντι Λιρών Τουρκίας 6.000.000.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1893

112 Καταστήματα έν 'Ελλάδι, 6 καταστήματα έν τώ έξωτερικώ (έν 'Αγγλία Αιγύπτω και Κύπρω).

'Οργανισμός ιδρυθείς ύπό της ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ
THE BANK OF ATHENS TRUST COMPANY
205 West 33rd Street—NEW YORK

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

Α. ΜΑΜΟΣ & Σ

'ΕΠΙΠΛΑ ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ

'Ισία τιμάς τοις μετρητοίς

ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ 20

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΚΑΛΛΙΘΕΑ

Etam

ΤΑ ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΓΙΑ

ΚΑΛΤΣΕΣ - ΓΑΝΤΙΑ

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ : 25-591

ΘΗΝΑΙ :

Βουκουρεστίου 8 — 'Ερμού 30 — Εδαγγελιστριάς 21
Αιόλου 96 (Γωνία Σταδίου)

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ :
Γεωργίου Α' 23
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ :
Τσιμισκή — Βενιζέλου

JON

ΚΑΚΙΑΣ ΓΟΚΟΛΑΤΑ

ΟΙΚΟ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΕΝΔΥΘΗΤΕ ΜΕ ΤΩΝ ΕΠΟΣΤΑΣΙΩΝ

ΤΑ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ

ΚΑΠΝΟΣ—ΣΤΑΦΙΣ—ΕΛΑΙΟΛΑΔΑ—ΣΙΤΟΣ—ΚΑΦΦΕΣ—ΒΑΜΒΑΞ Κ.Τ.Λ.

ΣΙΤΟΣ

Είς Άργεντινήν μετά τας όρμητικώς βροχάς του Δ)βρίου, στίνας καθυστέρησαν τόν θερισμόν εις τινας περιφέρειας, ό καιρός έβελτιώθη κατά Ιανουάριον, αί βροχαι έπαυσαν και έν γένει αί καιρικαι συνθήκαι ήδη είναι λιαν ευνοικαι δια τήν συγκομιδήν και τήν κίνησιν τής έσοδείας ύπολογιζομένης έπίσημως εις 31.280.000 qrs έναντι 17.480.000 qrs συγκομισθέντων πέρυσιν.

—Είς Αύστραλίαν μετά άδιακόπους βροχάς και θεύλλας κατά τας άρχάς Ιανουαρίου, ό καιρός έβελτιώθη αισθητώς και ό θερισμός έσυ νεχίζεται όμαλώς εις τας καθυστερημένας περιφέρειας με Ικανοποιητικήν γενικώς άπόδοσιν.

—Είς Ηνωμένας Πολιτείας ή κατάσταση τής χειμερινής έσοδείας ένεφανίζετο βελτιωμένη κατά τας μέσας Ιανουαρίου. Άρκεται βροχαι έπεσαν εις τήν αιτοπαγωγόν ζώνην, εξαίρεσει τής Nebraska όπου επικρατεί ξηρασία. Κατ' έπίσημον εκτίμησιν επί τών φθινοπωρινών σπορών, ή άπόδοσις τών χειμερινών έσοδειών θα φθάση τα 600.000.000 bu. Κατά τελικήν έπίσημον εκτίμησιν ή συνολική χειμερινή και έαρινή έσοδεία του ληξαντος έτους άνήλθεν εις 624.450.000 bu έναντι 623.444.000 bu έσοδείας 1935.

Μετά τήν καθυστερησιν τών φθινοπωρινών σπορών λόγω τών σχετικώς όλιγων βροχών του Οκτωβρίου εις τινες ευρωπαϊκός χώρας, κατά Νοέμβριον ή κατάσταση ειχε βελτιωθή σημαντικώς και αί σποραι εχον συμπληρωθή. Κατά τας μέσας Ιανουαρίου εις τήν Ηπειρωτικήν Ευρώπην έπεκράτει ήπιος καιρός και ή κατάσταση του χειμερινού σίτου εις τας πλείστας παραγωγικάς χώρας ήτο Ικανοποιητική. Είς τήν Ρωσίαν έσημειώθησαν κατά τας τέλη Δεκεμβρίου θεύλλαι και παγετοι και στρώμα χιόνων άνεπαρκές.

Κατά τού δευτερον δεκαπενθήμερον του Δ)βρίου 1936 μετά συνεχή σταθεράν άνατίμησιν, τού είδους έσημειώθη εις τού χρηματιστήριον Chicago εις 135 3/8 c. τού bushel δια Μάϊον τή 30)12)36, και εις τού χρηματιστήριον Winnipeg εις 129 c. δια τήν ατήν παράδοσιν. Μετά ύψωσιν τής ως άνω παραδόσεως τή 4)1)37 εις 135 5/8 c. (Chicago και εις 129 1/8 c. (Winnipeg), τού είδους έχαλαρώθη έλαφρώς. Τή 14)1)37 ή παράδοσις Μαϊου έσημειούτο εις 133, 7)8 (Chicago) και εις 127 1/4 c. (Winnipeg). Τού χρηματιστήριον Liverpool χαλαρώθεν άντιστοιχώς έσημειο κατά τας μέσας Ιαν)ρίου 8)7 6)8)σελ. κατ' cental (παράδ. Μαρτίου), έναντι 9)1 3/4 sh. τή 4)1)37 δια τήναυτήν παράδοσιν. Κυριώτερος άγοραστής αιτηρών έξ Άργεντινής και έκ τών Παραδουνοβειών χωρών έμφανίζεται ή Ιταλία εις σημαντικάς άγοράς προβάσα. Η Γερμανία λόγω τών οικονομικών δυσχερειών τής μικράς μόνον ποσότητας σίτου Manitoba ήγόρασε, προτιμώνσα μάλλον νά περιορίση τήν κατανάλωσιν δημοητριακά. Η Ιαπωνία μετά τήν ύπογραφήν νάσας συμβάσεως άγοράζει σίτον Αύστραλίας.

Κατά πληροφορίας του ήμετέρου Υπουργείου Γεωργίας ή σπορά σίτου ειχε κατά τας άρχάς του χειμῶνος συμπληρωθή υπό τούς ευνοικωτέρους όρους εις όλας τας αιτοπαγωγούς περιφέρειας τής Ελλάδος. Αί σπαρείσαι εκτάσεις έφθασαν τας περυσινάς, έπρόκειτο δ' έπίσης νά σπαρώσι με σίτον και αί άποκαλυφθείσαι και αξιοποιηθείσαι γαίαι έν Μακεδονία.

ΚΑΦΦΕΛΕΣ

Έν τή αγορά Νέας Υόρκης αισθητή άνατίμησις του είδους παρητηρήθη κατά τας τέλη Δ)βρίου και Ιανουαρίου. Τή 14)1)37 ή παράδοσις Μαρτίου Rio No 7 έσημειούτο εις 7.54 c. τήν λίβραν έναντι 6.91 c. τή 14)12)36 και 6.79 c. τή 22)12)36.

Κατά πληροφορίας έξ U. S. A. ή παγκόσμιος παραγωγή καφέ άνήλθε τῷ 1936—37 εις 33.626.000 σάκκους έξ ών 21.508.000 σάκκοι έσοδείας καφέ Βραζιλίας. Κατ' άνακοίνωσιν του Έθνικού Γραφείου Καφέ ή καταστροφή καφέδων πλεοναζόντων άποθεμάτων θέλει έπισπευσθή ληφθέντων τών άναγκαίων μέτρων προς καταστροφήν 100.000 σάκκων καφέ ήμερησίως.

Κατά νεωτέρας ειδήσεις αί διεξαγόμεναι συνεννοήσεις έν Washington μεταξύ τών διαφόρων παραγωγικών χωρών φαίνεται ότι θα καταλήξωσιν εις τήν ύπογραφήν ενός «Gentlemen's Agreement» δια τήν βελτίωσιν τών τιμών και τόν καθορισμόν μίας σταθεράς Parité μεταξύ τών καφέδων Santos και Κολομβίας.

ΣΑΚΧΑΡΕΙΣ

Κατ' εκτίμησιν του Dr. Mikusch ή παγκόσμιος παραγωγή σακχάρως τεύτλων και σακχαροκαλάμου ύπολογίζεται ότι θα άνέλθη κατά τού τρέχον έτος εις 27.748.000 τόννους έναντι 27.128.000 τόννων τῷ 1936 και 25.188.000 τόννων τῷ 1934. Τά παγκόσμια άποθέματα άπό τού ποσού τών 7.529.000 τόννων τή 1)9)32 κατήλθον εις 3.652.000 τόννους λόγω τής ηύξημένης κατανάλωσας κατά τήν τελευταίαν πενταετίαν.

Συνεχής σταθερότης και άνατίμησις παρητηρήθη εις τού Χρηματιστήριον New York κατά τας τέλη Δ)βρίου και άρχάς Ιανουαρίου. Η παράδοσις Ιανουαρίου τή 14)1)37 έσημειώθη εις 2.97 c. τήν λίβραν έναντι 3.07 τή 11)1)37 και 2.85 c. τή 18)12)36. Έπίσης εις τού Χρηματιστήριον Λονδίνου ή παράδοσις Ιανουαρίου τή 11)1)37 έσημειώθη εις 5)9 sh. τού cwt. έναντι 4)9 3/4 τή 16)12)36. Οι λόγοι τής ύψώσεως είναι ή άνατίμησις τής άκατεργάστου Κουβαϊκής ως έκ τού έπιβληθέντος εξαγωγικού δασμοδ, αί περιορισμένα προσφοραι έκ Κούβας λόγω μειώσεως τών άποθεμάτων, ή συνεχής ζήτησις έξ όλων τών εισαγωγικών χωρών και αί έξακριβωθείσαι μικρότερα άποδόσεις τών Ευρωπαϊκών έσοδειών.

Λόγω τής έλλείψεως προσφορών έκ Τσεχοσλοβακίας και τής ύψώσεως τής τιμής τών καταγεγρασμένων εις τού έξωτερικόν ή αγορά Πειραιώς παρυσίασεν άνατίμησιν.

Έπί ετοιμόν Τσεχοσλοβακικών

έγένοντο πολλαι πράξεις κατά τας άρχάς Ιανουαρίου προς 120—127 κορ. Και επί άγγλικών έγένοντο πράξεις άπο δευτέρα χέρια προς £ 7.6.0—7.10.0 φορτώσεων Ιανουαρίου και Φεβρουαρίου.

Έκ τού έξωτερικού έγένοντο όλιγαι αγοραι έλλείψει περισσοτέρων προσφορών Τσεχοσλοβακικών φορτώσεως έξ Άμβούργου προς κορ. 128 και έκ Τεργέστης προς 133 κορ. cif. Επαρχιακούς λιμένες.

Κατά τού 1936 εισήχθησαν συνολικώς 31.375 τόν. σακχάρως (18.021 τόν. έξ Άγγλίας, 6.310 τόν. έκ Τσεχοσλοβακίας, 4.169 τόν. έκ Πολωνίας, 1.725 τόν. έκ Ρωσίας, 870 τόν. έκ Γερμανίας και 280 τόν. έκ Γαλλίας) έναντι 26.356 τόν. εισαγωγής 1935.

ΒΑΜΒΑΞ

Είς τού Χρηματιστήριον Νέας Υόρκης τού είδους άπό 12.46 c. (Παράδοσις Ιανουαρίου) τή 14)12)36 ύπεχώρησε βαθμηδόν μέχρι 12.08 c. δια τήν ατήν παράδοσιν τή 22)12)36. Τή 28)12)36 έσημειώθη άνατίμησις εις 12.55 c. (Παράδοσις Ιανουαρίου), μετά δέ διακυμάνσις ύποτιμητική, με τιμήν 12.34 c. κατά λίβραν τή 11)1)37 και 12.38 c. τή 14)1)37 δια τήν ως άνω παράδοσιν. Η ύποτιμητική αύτη τάσις οφείλεται κυρίως εις τήν γνωσθεϊσαν άπόφασιν τής Αμερικανικής Κυβερνήσεως όπως έκ τών ύφισταμένων άποθεμάτων βάμβακος έναντι τών όποιων εχον δοθή δάνεια, πωληθώσι τόσαι ποσότητες όσαι απαιτούνται προς κάλυψιν τών άναγκών τής έγχωρίου κατανάλωσως και τής ζήτησεως έκ τού έξωτερικού. Η άμερικανική αγορά έπηρεάσθη έπίσης δυσμενώς έκ τής γενομένης έσχάτως οστιστικής διαπιστώσεως ότι ό άμερικανικός βάμβαξ χάνει μάλλον έδαφος εις τήν διεθνή αγοράν (έλάττωσις τής εξαγωγής ως προς πέρυσιν κατά 700.000 δέματα) άντικαθιστάμενος βαθμηδόν υπό βάμβακος άλλων προελεύσεων.

Κατ' έπίσημον εκτίμησιν 7)12)36 τού Αιγυπτιακού Υπουργείου Γεωργίας, ή τρέχουσα βαμβακοπαραγωγή τής Αιγύπτου ύπολογίζεται εις 9.446.000 καντάρια έξ ών 3.254.000 καντάρια μακροκλώστου βάμβακος.

Κατ' έπίσημους πληροφορίας τέλους Δ)βρίου ή έλληνική έσοδεία βάμβακος λόγω ζημιών προεξηγησών υπό βροχών εξετιμάτο εις 40.300.000 όκ. συσπόρου βάμβακος (έξ ών 38.300.000 όκ. εχον συγκομισθή μέχρι τών μέσων Δ)βρίου) έναντι 52.700.000 όκ. προβλέψων μέσων παρελθ. Αύγουστου. Κατ' άνακοίνωσιν του Ινστιτούτου βάμβακος προς τόν Υπουργόν Έθνικής Οικονομίας έφέτος έκαλλιεργήθησαν 720.000 στρέμματα με βάμβακα. Κατά τού προσεχός έτος ή βαμβακοκαλλιέργεια θα έπεκταθή εις 800.000 στρέμματα.

Είς τήν Έλληνικήν αγοράν, κατόπιν τών άποφάσεων τής Κυβερνήσεως νά υποστηρίξη τήν παραγωγήν δι' άγορών μέσω τής Αγροτικής Τραπεζης και τής πεποιθήσεως περί μικράς έσοδείας αί τιμαι ταχέως ύψώθησαν φθάσασαι κατά τας μέσας Ιανουαρίου εις 54 δραχ. κατ' όκάν δια ποιό-

τητα Λεβαδείας και 56.50 δια ποιότητα Άργους.

ΕΛΑΙΑ

Λόγω τής αισθητώς ήλατιωμένης έφέτος παγκοσμίου έλαιαπαραγωγής (Η έλληνική έσοδεία σημειώτεον ύπολογίζεται εις 60—65 χιλιάδας τόννων έναντι μέσης παραγωγής παρελθόντων έτών 90—92 χιλιάδων τόννων) τού είδους άνετιμήθη άλματωδώς εις τήν διεθνή αγοράν κατά Δ)βριον φθάσαν κατά τας τέλη Δ)βρίου εις Λ. Α. 84. δια τας έλαια ραφινέ κατά τόννον cif Ιταλικόν λιμένα έναντι Λ. Α., 68 κατά τας τέλη Ν)βρίου, και εις Λ. Α. 77 δια τας λαμπάντε κατά τόννον cif Ιταλικόν λιμένα έναντι Λ. Α. 62 κατά τας τέλη Ν)βρίου. Η έκ Γαλλίας, Ιταλίας και Αμερικής ζήτησις μη δυναμένη νά πληρώση τας άνάγκας αύτης δ' αγοράς Ισπανικών έλαίων λόγω τής έν Ισπανία άνωμάλου καταστάσεως, έστράφη προς τήν Ελλάδα, τήν Συρίαν και τήν Τυνία.

Είς τήν έγχώριον αγοράν ή τιμή χονδρικής πωλήσεως ώρίσθη δια μέν τας έλαιόλαδα οξύτητος κάτω τών δύο βαθμών εις Δρχ. 42.30 δια δε τας έλαιόλαδα οξύτητος μεταξύ 2 και 7 βαθμών εις Δρχ. 44.30 κατ' όκάν cif Πειραιά. Η άρχικώς όλοσχερώς άπαγορευθείσα ύπό τού Υφυπουργείου Άγορανομίας εξαγωγή έλαιολάδων έπέτράπη κατόπιν έναντι παρακράτηματος 5) 0)ο διατιθεμένου εις τήν έπιτόπιον κατανάλωσιν εις τας άνω τιμάς διατιμήσεως, έπιβολής προσθέτου εξαγωγικού τέλους και εισαγωγής έλαιοσπόρων και σπορευαίων προς τροφολόγισιν τής έγχωρίου κατανάλωσως.

ΟΙΝΟΙ

Η συνολική έσοδεία οίνων τής Ευρώπης έφέτος ύπολογίζεται εις

140—150 εκατομμ. εκατόλιτρα (έξαιρέσει τής Ρωσίας), ύστεροδσα τής τού παρελθόντος έτους κατά 60 εκατομμ. εκατόλιτρα. Ειδικώς ή έσοδεία 1936—37 τής Γαλλίας ύπολογίζεται έπίσημως εις 51.025.836 εκατόλιτρα (έξ ών 11.526.828 εκατόλιτρα παραγωγής Άλγερίου) έναντι 91.947.538 εκατολίτρων παραγωγής 1935—36 (έξ ών 18.910.047 εκατόλιτρα παραγωγής Άλγερίου).

Προστιθεμένων δε και τών παλαιών άποθεμάτων (15.787.158 εκατόλιτρα) προκύπτει σύνολον 66.812.994 εκατολίτρων έναντι 102.200.911 εκατολίτρων άντιστοιχού περυσινού συνολικού άποθεματος. Λόγω τής μικράς έσοδείας ή γαλλική Κυβέρνησις άπεφάσισεν όπως έφέτος μη έπιβληθή παρακράτημα οίνων ούδ' ένεργηθή ύποχρεωτική άπόστασις μέρους τής έσοδείας. Είς Γαλλίαν οι οίνοι προσφέρονται προς φρ. 15 περίπου ό βαθμός με τάσιν σταθερότητας. Λόγω τής ζήτησεως έκ τού έξωτερικού έρυθρών οίνων ως έκ τής έλλείψεως Ισπανικών, ή ήμετεροί οίνοπαραγωγοί είναι αισιόδοξοι ως προς τήν διάθεσιν τού προϊόντος τών εις Γαλλίαν, Γερμανίαν και Έλβετίαν με καλώς τιμάς. Σημαντικά εξαγωγαι ούγγρικων οίνων έγένοντο εις Γερμανίαν, Έλβετίαν, Πολωνίαν και Τσεχοσλοβακίαν.

Η έφετεινή έσοδεία τής Γερμανίας είναι περίπου τας 2)3 τής οίνοπαραγωγής τού 1934 και τού 1935. Η έσοδεία τής Έλβετίας ύπήρξε λιαν μικρά έφέτος. Η έσοδεία τής Γιουγκοσλαβίας είναι έπίσης λιαν άνεπαρκής, ή δε Βουλγαρική έσοδεία (70)ι, 000 εκατόλιτρα) είναι μικρότερα τής περυσινής κατά 40 0)ο και ποιότητος μετριας. Όσον άφορά τήν ήμετέραν παραγωγήν τών άμπέλων αύτη άνελεθούσα εις 175.000.000 χγρ. είναι μειωμένη κατά 40—50 0)ο ως προς πέρυσιν.

Μη χρησιμοποιείτε (οποιοδήποτε) σαπούνι δια τού προσώπου* σας, ΕΑΝ ΔΕΝ ΘΕΛΕΤΕ ΙΝΑ ΚΑΤΑΣΤΡΕΨΕΤΕ ΤΗΝ ΕΠΙΒΛΑΒΗ ΣΑΣ.
Μεταχειρίζεσθε πάντοτε τού άρωματικό σαπούνι άνώτερον όλων
BERNARD'S LAVENDER SOAP

Διότι είναι κατασκευασμένο με τας καλύτερας ευρωπαϊκάς ύλικα και δεν περιέχει καμμίαν ξένην και έπιβλαβή ύσταν.

Είτε άρωματισμένο με τού λεπτόν και όμορφόν έσσαν τής Λαβάντας

Πωλείται εις όλα τα μεγαλα φαρμακεία και μυροπωλεία.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ (τής 7ης Ιανουαρίου 1937)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ		ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	
1. Χρυσός και έξωτερικόν συνάλλαγμα	Δρ.	3.326.843.205.79	
2. Δάνεια Δημοσίου εις χρυσόν	»	566.968.912.95	
3. Έτερον έξωτερικόν συνάλλαγμα	»	—	
4. Κερματικά Έλληνικά νομίσματα	»	167.886.203.72	
5. Συναλλαγματικά και γραμμάτια έσωτερικού:			
I. Έμπορικά (συν)και και γραμμάτια	Δρχ.	272.126.564.55	
II. Γραμμάτια Δημοσίου	»	161.482.390.15	»
			433.608.954.70
6. Πιστώσεις:			
I. Πληρωτέαι εις Δραχμάς:			
α' Δημοσίου	Δρχ.	3.184.617.907.98	
β' Έτεροι	»	1.207.929.808.78	»
			4.392.547.716.76
II. Πληρωτέαι εις έξωτερικόν συνάλλαγμα	»	—	»
			4.392.547.716.76
7. Χρέος τού Δημοσίου	»	3.605.111.162.45	
8. Έπενδύσεις	»	488.286.110.05	
9. Κτίρια Τραπεζής και έγκαταστάσεις	»	182.975.522.69	
10 Έτερα στοιχεία τού ενεργητικού	»	675.813.939.34	
	Δρχ.	13.830.041.728.45	
11. Κεφάλαιον καταβληθένον	Δρ.	400.000.000.—	
12. Άποθεματικά:			
I. Πρόβλεψις συμφ. άρθ. 71 Καταστ.	Δρ.	24.570.149.55	
II. Τακτικόν άποθεματικόν	»	70.900.000.—	»
			95.470.149.55
13. Τμήμα τακτικού Άποθεματικού εις άντίκρουσμα άποσβεννυμένου μέρους τής έκ £ ζημίας συμφώνως Ν. 5305	»	—	»
14. Τραπεζικά γραμμάτια έν κυκλοφορία	»	—	»
15. Έτεροι ύποχρεώσεις όψεως εις δραχμάς:			
I. Λογαριασμοί τρεχούμενοι και καταθέσεων			
α' Δημοσίου	Δρ.	250.885.796.11	
β' Τραπεζών	»	1.091.841.590.85	
γ' Έτεροι Λ)σμοί	»	4.279.670.591.41	Δρ.
			5.622.397.978.37
II. Γραμμάτια και τραβηκτικά όψεως	»	78.962.874.28	»
			5.701.360.852.65
16. Καταθέσεις εις δραχμάς ύπό προθεσμίαν:			
I. Δημοσίου	»	—	»
II. Τραπεζών	»	—	»
III. Έτεροι Λογαριασμοί	»	—	»
17. Υποχρεώσεις εις έξωτερικόν (συν)μα και χρυσόν:			
I. Έξ. (συν)μα εις χρυσόν (Καταστ. άρθρ. 62)	»	208.225.902.01	
II. Έτερον έξωτερικόν συνάλλαγμα	»	—	»
18. Έτεροι ύποχρεώσεις	»	—	»
			208.225.902.01
			1.292.662.324.24
	Δρχ.	13.830.041.728.45	

Προξοφλητικόν τόκος 0 0)ο

Η παρούσα δημοσίευσις γίνεται δια λογαριασμόν τής Τραπεζής μόνον κατόπιν έγγράφου έντολής αύτης.

Έν Αθήναις τή 7η Ιανουαρίου 1937

Ο Διοικητής
ΕΜΜ. ΤΣΟΥΔΕΡΟΣ

Ο Τμηματ)χος τού Γεν. Λογιστηρίου
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΕΜΒΙΚΟΣ

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1936

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ δραστηριότης τής χώρας μέχρι του Σβρίου 1936 ως προκύπτει εκ του δείκτη του καταρτιζομένου υπό του Ανωτάτου Οικονομικού Συμβουλίου εμειώθη. Ο σχετικός προσωρινός εἰσέτι δείκτης περιορίσθη εἰς 102,9 διὰ τοὺς πρώτους ἑννέα μῆνας τοῦ 1936 ἔναντι 113,3 διὰ τοὺς πρώτους 9 μῆνας τοῦ 1935 καὶ 113,1 διὰ τὸ ἔτος 1935.

ΓΕΩΡΓΙΑ

Κατὰ τὸ 1936 ἡ γεωργικὴ παραγωγή τής χώρας εμειώθη ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ κατωτέρω πίνακος, ὅστις περιλαμβάνει τὰ κυριώτερα εἶδη, τὰ καταλαμβάνοντα κατὰ τὸ 1935 τὰ 92 ο) τῆς καλλιεργηθείσης ἐπιφανείας τῆς χώρας.

Ἡ παραγωγή τῶν εἰδῶν τούτων φέρεται ὑπὸ τῶν μέχρι τούδε συγκεντρωθέντων προσωρινῶν στοιχείων μειωμένη εἰς ποσότητα κατὰ 24 ο) περίπου.

Παραχθεῖσα ποσότης εἰς τόννους

Table with 4 columns: Crop, 1935, 1936, Difference. Rows include Σιτηρα, Σίτος, Κριθή, Βρώμη, Σίκαλις, Σιμιγῶς, Ἀραβόσιτος.

Table with 4 columns: Crop, 1935, 1936, Difference. Rows include ΟΣΠΡΙΑ, Φασόλια, Ρεβύθια, Φακὴ.

Table with 4 columns: Crop, 1935, 1936, Difference. Rows include ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ, Γεώμηλα, Πεπονοειδή.

Table with 4 columns: Crop, 1935, 1936, Difference. Rows include ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ, Καπνὸς, Βάμβαξ, Σησάμι.

Table with 4 columns: Crop, 1935, 1936, Difference. Rows include ΑΜΠΕΛΟΙ, Γλεύκος, Σταφυλαί.

Table with 4 columns: Crop, 1935, 1936, Difference. Rows include ΣΤΑΦΙΣ, Κορινθιακή, Σουλτανίνα.

Table with 4 columns: Crop, 1935, 1936, Difference. Rows include ΕΛΑΙΟΝ, ΕΛΑΙΑΙ.

γ) Ἡ κίνησις τοῦ εἰσαγωγικοῦ καὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου γεωργικῶν προϊόντων.

Αἱ εἰσαγωγαὶ γεωργικῶν προϊόντων μέχρι τοῦ Σβρίου 1936 ἀνῆλθον εἰς 429.851 τόννους ἀξίας 1.690 ἑκατ. ἔναντι 433.964 τόννων ἀξίας 1.425 ἑκατ. ἀπὸ Ἰανουαρίου—Σβρίου 1935. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω τὰ σιτηρὰ ἀνῆλθον κατὰ τὸ 1936 εἰς 393.974 τόννους ἀξίας 1.463 ἑκατ. ἔναντι 398.760 τόννων ἀξίας 1.215 ἑκατ. τοῦ 1935.

Αἱ ἐξαγωγαὶ τῶν κυριωτέρων προϊόντων ἀπὸ Ἰανουαρίου μέχρι Σβρίου 1936 ἔχουν ὡς ἑξῆς :

Table with 4 columns: Product, 1935, 1936, Difference. Rows include Καπνὸς τόν., Σταφ.Κορ., Σουλταν., Σταφ.νοπ., Οἶνοι.

Κατὰ τὴν αὐτὴν χρονικὴν περιόδον τοῦ 1935 αἱ ἐξαγωγαὶ ἀνῆλθον Καπνὸς τόν 32.124 δρχ. 1975 ἑκατ. Σταφίς Κορινθ. » 37.915 » 488 » Σουλτ. » 13.489 » 144 » Σταφ.νοπ. » 5.744 » 22 » Οἶνοι » 24.769 » 109 »

Οὗτω εμειώθη ἡ παραγωγή τοῦ σίτου κατὰ 272.1000 τόννους, ἡ τῆς κριθῆς κατὰ 45.500, ἡ τῆς βρώμης κατὰ 20.900, ἡ τῆς σίκαλις κατὰ 92.000 τόννους. Συνολικῶς ἡ παραγωγή σιτηρῶν εμειώθη κατὰ 296.900 τόννους.

Ἐκ τῶν λοιπῶν εἰδῶν εμειώθη ἡ παραγωγή γλεύκος κατὰ 223.200 τόννους ἡ παραγωγή σταφυλῶν κατὰ 32.600 τόννους καὶ ἡ παραγωγή Κορινθιακῆς σταφίδος κατὰ 114.400 τόννους.

Ἐξ ἀντιθέτου ἐπετεύχθη σημαντικὴ αἴξησις τῆς παραγωγῆς τῶν βιομηχανικῶν εἰδῶν, τῶν ὁποίων ἡ κατὰ μονάδα ἀξία εἶναι πολὺ μεγαλύτερα τῶν λοιπῶν γεωργικῶν προϊόντων ἵτοι τοῦ καπνοῦ κατὰ 26.500 τόννους καὶ τοῦ βάμβακος κατὰ 23.800 τόννους.

Table with 3 columns: Index, 1935, 1936. Rows include VII, VIII, IX, X, XI, XII.

Ἡ νομισματικὴ κυκλοφορία ἠκολούθησεν τὴν ἀνοῦσαν γραμμὴν μὲ ἐλαφρὰν ὁμῶς αἴξησιν.

Οὗτω ὁ μέσος ὅρος τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας τῶν δέκα πρώτων μηνῶν τοῦ λήξαντος ἔτους ἀνῆλθεν εἰς 5.693 ἑκατ. ἔναντι 5615 τοῦ 1935. Ἡ ἀνεπαίσθητος αὐτῆ αἴξησις ἀναποκρίνεται πρὸς τὴν καὶ κατὰ τὸ 1936 παρατηρηθεῖσαν αἴξησιν τῆς οικονομικῆς δραστηριότητος τῶν περισοτέρων κλάδων τῆς Ἑθνικῆς οικονομίας.

Ἀντιθέτως ὁμῶς πρὸς τὴν κυκλοφορίαν τὸ εἰς χρυσὸν καὶ συναλλάγμα ἀπόθεμα τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος παρουσίασεν αἰσθητὴν μείωσιν κατὰ τὸ διαρροῦσαν ἔτος, ἀνελθοῦσαν εἰς 21,1 ἑκατ. παλαιῶν χρυσῶν φράγκων ἔναντι 34,5 ἑκατ. τοῦ 1935.

Τὸ εἰς συνάλλαγμα ἔλλειμμα τοῦ 1936 θὰ ἦτο ἔτι μεγαλύτερον ἐὰν δὲν ἐλαμβάνοντο ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελ. Αὐγούστου τὰ γνωστὰ συναλλαγματικὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα προσεπόρισαν εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος σεβαστὸν ποσὸν ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος, διὰ τοῦ ὁποίου αὕτη ἠδυνήθη καὶ τὸ ἔλλειμμα τοῦ λήξαντος ἔτους νὰ μειώσῃ ἐν σχέσει πρὸς τὸ τοῦ 1935 καὶ τὰς εἰς συνάλλαγμα ἀνάγκας τῆς χώρας νὰ καλύψῃ, αἵτινες λόγῳ τῆς μετοφορᾶς τοῦ ἀναγκαίου ποσοῦ συναλλάγματος διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ ποσοστοῦ τῶν τόκων δύο χρήσεων τοῦ ἐξωτερικοῦ δημοσίου χρέους, τῆς ἐντάσεως τῶν ἐξοπλισμῶν καὶ τῆς ἀνατιμήσεως τῶν ἐξοθεν εἰσαγομένων προϊόντων καὶ βιομηχανικῶν ὑλῶν ἦσαν κατὰ πολὺ ἀνώτεροι τῶν τοῦ 1936.

Αἱ καταθέσεις τῶν Τραπεζῶν καὶ τῶν Ταχ. Ταμιευτηρίων παρουσίασαν μίαν αἴξησιν κατὰ 700 ἑκατομμύρια, ἡτις ὁμῶς ὑστερεῖ κατὰ πολὺ τῆς τῶν προηγουμένων ἐτῶν, ἀνερχομένης εἰς ἓν καὶ πλέον δισεκατομμύριον δραχμῶν. Ἡ μείωσις αὕτη τῆς ἀποταμιεύσεως ἐν σχέσει πρὸς τὰ προηγούμενα ἔτη δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰ μὴ εἰς τὴν μεγάλην φορολογικὴν ἐπιβάρυνσιν, ἡτις ἀπορροφᾷ τὸ τρίτον σχεδὸν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Δεδομένου δὲ ὅτι μία ἄλλη πηγή—ἡ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγωγή κεφαλαίων—ἐκ τῆς ὁποίας ἐτροφοδοτεῖτο ἐπαρκῶς μέ-

χοι σήμερον ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία, περιορίσθη εἰς τὸ ἐλάχιστον, δὲν πρέπει νὰ ἀναμένωμεν καλύτερα ἀποτελέσματα διὰ τὴν ἀπσταμίευσιν καὶ κατὰ τὸ προσεχὲς μέλλον.

Ἐμπορικὴ Ναυτιλία

Ἡ δύναμις τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας ἀνῆλθε κατὰ τὸ 1936 εἰς σκάφη 654 χωρητικ. 2.006.982 τόννων ἔναντι 629 σκαφῶν χωρητικότητος 1.878.760 τόννων τοῦ 1935.

Τὸ ἀκαθάριστον εἰσόδημα τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας ἀνῆλθε τὸ 1936 εἰς λίρας 9.000.000 καὶ δρχ. 275.000.000 ἔναντι τῶν λιρῶν 7.749.972 καὶ δραχμῶν 250.000.000 τοῦ 1935.

Τὸ εἰσαχθὲν εἰς τὴν χώραν συνάλλαγμα ἀνῆλθε εἰς λίρας 1.750.000 ἔναντι 1.500.000 τοῦ 1935.

Τὸ μεταφορικὸν ἔργον τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας, μὴ περιλαμβανομένου τοῦ τῶν πλοίων, ἀπὶνα τελοῦν ὑπὸ χρονικὴν ναύλωσιν, ἀνῆλθε εἰς τόννους 12.800.000 ἔναντι 12.300.000 τοῦ 1935.

ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΚΛΗΡΙΚΑ 31/12/36

Table with 4 columns: Country, Stock, RM, Lira. Rows include Germany, Finland, Norway, Austria, Czechoslovakia, Italy, Belgium, Greece, Bulgaria, France, Romania, Turkey, etc.

ΕΘΝΙΚΗ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

Συνοπτικὴ κατάστασις τῆς 31ης Ὀκτωβρίου 1936

Table with 4 columns: Category, Amount, etc. Rows include ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ, ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ, Εἰς δραχμάς, Κεφάλαιον Μετοχικόν, etc.

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου Κ. ΣΤΡΟΥΜΠΟΣ

ΤΑ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

20 Δεκεμβρίου 1936

Η Δημοσιονομική Επιτροπή της Κ. Τ. Ε. συνιστά την σύναψιν μακροπρόθεσμων συμφωνιών διά τὰ ξεωτερικά χρέη των διαφόρων κρατών.

23 Δεκεμβρίου 1936

Η Επιτροπή μη επέμβασης αποφασίζει την επιβολήν ελέγχου εις την Ισπανίαν προς αποφυγήν περιπλοκής της διεθνούς καταστάσεως.

24 Δεκεμβρίου 1936

Η Γαλλία προτίθεται να αναθεωρήσῃ τήν εναντι τῆς Ισπανικῆς ζητήματος εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν δὲν ἐφαρμοσθῇ πλήρης ἡ συμφωνία μὴ ἐπεμβάσεως.

27 Δεκεμβρίου 1936

Η Ἀγγλία καὶ ἡ Γαλλία ἀπὸ κοινοῦ προβαίνουν εἰς διάβημα παρὰ ταῖς κυβερνήσεις Ρώμης, Βερολίνου, Μόσχας καὶ Λισσαβώνος, διὰ τοῦ ὁποῖου συνιστοῦν τὴν λήψιν μέτρων διὰ τὴν παρεμπόδισιν τῆς ἀποστολῆς ἐθελοντῶν εἰς τὰς ἀνταμαχόμενας ἐν Ἰσπανίᾳ μερίδας.

30 Δεκεμβρίου 1936

Επιτυχάνεται συμφωνία μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ἰταλίας, διὰ τῆς ὁποίας κατοχυροῦνται τὸ ἔδαφικὸν καθεστὼς τῆς Μεσογείου.

1 Ἰανουαρίου 1937

Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς κηρύσσεται μεγάλη ἀπεργία τῶν ἐργατῶν αὐτοκινήτων.

2 Ἰανουαρίου 1937

Γερμανικὰ πολεμικὰ προβαίνουν εἰς ἀντίποινα κατὰ ἰσπανικῶν ἐμπορικῶν πλοίων λόγω τῆς ἀφαιρέσεως μέρους τοῦ φορτίου ἐκ τοῦ γερμανικοῦ ἀτμοπλοίου «Πάλος».

Μεταξὺ Γιουγκοσλαβίας καὶ Βουλγαρίας ὑπογράφεται ἄσφωρον μὴ ἐπιθέσεως ἐντὸς τοῦ πλαισίου ὅμως τοῦ Βαλκανικοῦ συμφωνίου.

6 Ἰανουαρίου 1937

Ὁξύνεται ἡ γαλλοτουρκικὴ διαφορά διὰ τὸ σαντζάκιον τῆς Ἀλεξανδρέτας.

9 Ἰανουαρίου 1937

Τὸ ἰσπανικὸν ζήτημα λαμβάνει ἀνησυχητικὴν τροπὴν λόγω ἀποβιβάσεως καὶ ἐγκαταστάσεως γερμανικῶν στρατευμάτων εἰς τὸ ἰσπανικὸν Μαρόκον καὶ τῆς ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου ζωηρᾶς ἀνησυχίας τῆς Γαλλίας.

11 Ἰανουαρίου 1937

Η Ἀγγλία διὰ νέας διακοινώσεως τῆς σχετικῶς μὲ τὸ ἰσπανικὸν ζήτημα ζητεῖ τὴν ἄμεσον

ἀπαγόρευσιν τῆς ἀποστολῆς ξένων ἐθελοντῶν.

12 Ἰανουαρίου 1937

Κατόπιν δηλώσεως τοῦ καγκελαρίου Χίτλερ περὶ σεβασμοῦ ὑπὸ τῆς Γερμανίας τῆς ἀκεραιότητος τῶσον τοῦ Ἰσπανικοῦ ἐδάφους ὅσον καὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ Ἰσπανικοῦ Μαρόκου ἐπέχεται χαλάρωσις τῆς διεθνούς ἐντάσεως.

14 Ἰανουαρίου 1937

Ἡ Γαλλικὴ κυβέρνησις καταθέτει εἰς τὴν βουλὴν νομοσχέδιον περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἀναχωρήσεως γάλλων ἐθελοντῶν εἰς τὴν Ἰσπανίαν.

16 Ἰανουαρίου 1937

Διὰ διατάγματος τῆς Γερμανικῆς κυβερνήσεως ἀπγορευθῆ ἡ διέλευσις ξένων πολεμικῶν πλοίων ἐκ τῆς διώρυγος τοῦ Κιέλου.

18 Ἰανουαρίου 1937

Ἐπιδίδονται αἱ ἀπαιτήσεις εἰς τὴν Ἀγγλικὴν διακοίνωσιν τῆς Γαλλίας καὶ Σοβιετικῆς Ρωσίας δι' ὧν ἀποδέχεται τὰς Ἀγγλικὰς προτάσεις.

21 Ἰανουαρίου 1937

Τὰ Ἰαπωνικὰ νομοθετικὰ σώματα ἀποδοκιμάζουν τὴν κυβερνησιν Χιρότα.

22 Ἰανουαρίου 1937

Ὁ ἀντιβασιλεὺς τῆς Γιουγκοσλαβίας Παῦλος εἰς δηλώσεις του πρὸς τὸν ἀνταποκριτὴν τοῦ Πρακτορείου Ρώττερ τονίζει τὴν πίστιν του εἰς τὴν εἰρήνην καὶ τὴν εὐλικρινῆ ἐπιθυμίαν τῆς χώρας του πρὸς βελτίωσιν τῶν σχέσεων μετὰ τῶν γειτόνων τῆς.

23 Ἰανουαρίου 1937

Παραίτησις τῆς Ἰαπωνικῆς Κυβερνήσεως.

25 Ἰανουαρίου 1937

Μεταξὺ Γιουγκοσλαβίας καὶ Βουλγαρίας ὑπογράφεται συμφωνία φιλίας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

19 Δεκεμβρίου 1936

Λήξις τῶν ἐργασιῶν τῆς Διασκεψέως τῶν Διοικητῶν τῶν Ἐκδοτικῶν Τραπεζῶν τῶν Βαλκανικῶν κρατῶν.

21 Δεκεμβρίου 1936

Ὁ Ὑφυπουργὸς τῆς Ἀγορανομίας κ. Μαγιάκος εἰς ἀνακοινώσεις του ἐν σχέσει μὲ τὴν διεθνή ἀνατίμησιν τῶν σιτηρῶν τονίζει τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν προσπάθειαν τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν διατήρησιν τῆς τιμῆς τοῦ λαϊκοῦ ἄρτου εἰς χαμηλὸν ἐπίπεδον.

22 Δεκεμβρίου 1936

Λόγω τῶν ἐορτῶν παρέχονται διευκολύνσεις τινὲς εἰς τοὺς εἰσαγωγεῖς.

Διὰ συμβάσεως μεταξὺ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς ἀνατίθεται εἰς τὴν

δευτέραν ἡ ἀγορὰ τῶν εἰς χεῖρας τῶν βαμβακοπαραγωγῶν ἢ τῶν συνεταιρισμῶν τῶν εὐρισκομένων ποσοτήτων ἐκκομισμένῳ βάμβακος εἰς ἰκανοποιητικὰς τιμὰς.

23 Δεκεμβρίου 1936

Διὰ νόμου ἐνοποιοῦνται αἱ πρὸς τὸ Δημόσιον ὀφειλαί.

Δημοσιεύεται νόμος «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῆς περὶ Ἀυτονόμου Σταφιδικοῦ Ὄργανισμοῦ νομοθεσίας».

24 Δεκεμβρίου 1936

Ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας πρὸς καλλιτέραν ἐμετάλλευσιν τῶν δασῶν ἀνατίθεται ἡ ἄσκησις τῆς δασικῆς πίστεως εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν.

26 Δεκεμβρίου 1936

Τῆ ὑποδείξει τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ παραιτοῦνται οἱ κ. κ. Σκυλακάκης ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Παπαχελάς, ὑφυπουργὸς παρὰ τῷ κ. Πρωθυπουργῷ.

31 Δεκεμβρίου 1936

Δημοσιεύονται οἱ νέοι πίνακες τῶν εἰσαγωγῶν διὰ τὸ Ἀ' ἐξάμηνον τοῦ 1937

4 Ἰανουαρίου 1937

Ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ὑποβιβάζει τὸν προεξοφλητικὸν τῆς τόκον ἀπὸ 7 εἰς 6 ο/ο.

9 Ἰανουαρίου 1937

Ὁ Διοικητὴς τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κ. Τσουδερός ἐν τῇ πρὸς τὸ Γενικὸν Συμβούλιον τῆς Τραπεζῆς ἐκθέσει τὸν ἐξαίρει τὴν βελτίωσιν τῆς συναλλαγματικῆς καταστάσεως τῆς χώρας.

13 Ἰανουαρίου 1937

Ὁ κ. Μεταξᾶς ἐνόπιον τῆς Συνελεύσεως τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου ἐκθέτει τὴν κυβερνητικὴν πολιτικὴν ἐναντι τῶν ἐμπορῶν.

15 Ἰανουαρίου 1937

ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Ζαβιτσιάνου ἀνακοι-

νοῦται ἡ συμπλήρωσις τοῦ νέου οἰκονομικοῦ προγράμματος τῆς Κυβερνήσεως, διὰ τοῦ ὁποῖου προγραμματιοῦνται οἰκονομία 1600 ἐκατ. δραχ.

18 Ἰανουαρίου 1937

Ὁ κ. Ζαβιτσιάνος Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνακοινεῖ ὅτι ἐντὸς ἔτους ολοκληροῦται τὸ Ἀ' μέρος τοῦ ἀμνηστικοῦ προγράμματος τῆς χώρας.

21 Ἰανουαρίου 1937

Κατόπιν παραίτησεως τοῦ κ. Ζαβιτσιάνου ἀναλαμβάνει τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ὁ κ. Ρεδιάδης. Εἰς τὴν θέσιν δ' αὐτοῦ διορίζεται ὡς Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὁ κ. Α. Ἀποστολίδης.

25 Ἰανουαρίου 1937

Δι' ἀναγκαστικοῦ νόμου καθίστανται ὑποχρεωτικὰ διὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Κράτους αἱ ὑποδείξεις τοῦ Ὑπουργείου Τουρισμοῦ.

ΤΙΜΑΙ ΤΩΝ ΚΑΤΩΘΙ ΧΡΕΩΓΡΑΦΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ (ΕΚ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ ΤΙΜΩΝ)

Table with columns: ΕΙΔΟΣ, Ονομαστικὴ ἀξία κατὰ τίτλον, 11/12/36, 21 12/36, 31 12/36, 11/1 37. Includes sections for Α) ΜΕΤΟΧΑΙ (1. Τραπεζῶν, 2. Τῶν κυριωτέρων Ἐταιριῶν) and Β) ΟΜΟΛΟΓΙΑΙ (1. Εἰς χρυσόν, 2. Εἰς Τραπεζογραμμάτια).

ΤΙΜΑΙ ΤΩΝ ΚΑΤΩΘΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ ΑΘΗΝΩΝ & ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Table with columns: ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ, ΑΘΗΝΩΝ, ΛΟΝΔΙΝΟΥ. Includes exchange rates for various currencies like Pound, Dollar, Franc, etc.

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΠΡΟΞΟΦΗΤΙΚΟΣ ΤΟΚΟΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΧΩΡΩΝ

Table with columns: ΧΩΡΑΙ, ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΟΙΟ, ΙΣΧΥΣ ΑΠΟ. Lists interest rates for various countries like Greece, England, etc.